

6. STUDIJA

BABILON PRED VELIKIM SUDOM. NJENA ZBUNJENOST—CRKVENA

Prava Crkva, Poznata Gospodinu, nema Udjela u Sudovima Babilona—Vjersko Stanje Kršćanstva Ne Predstavlja Nikakvu Nadu Za Razliku od Političke Situacije—Velika Zbunjenost—Odgovornost Vođenja Obrane Svaljuje se na Svećenstvo—Duh Velike Reformacije Mrtav—Svećenici i Narod u istoj Situaciji—Preferirane Otpužbe—Obrana—Predložena Konfederacija—Traženi Kraj—Sredstva Usvojena—Sveopći Duh Kompromisa—Sud Ide Protiv Vjerskih Institucija Kršćanstva.

“I reče mu on: Iz tvojih te usta sudim, zli slugo.” (Luka 19:22)

Dok ovdje razmatramo sadašnje suđenje velike nominalne Kršćanske crkve, nemojmo zaboraviti da postoji također prava Crkva Kristova, izabrana, dragocjena; posvećena Bogu i njegovoj istini usred iskvarenog i izopačenog naraštaja. Oni svijetu nisu poznati kao kompaktno tijelo; nego su kao pojedinci poznati Gospodinu koji ne sudi samo po viđenju očima i čuvenju ušima, nego koji razabire i sudi misli i namjere srca. I, koliko god bili naširoko raspršeni, bilo da stoje sami kao “pšenica,” usred “kukolja,” ili u grupi s drugima, Božje su oči stalno na njima. Oni će, prebivajući u skrovitom zaklonu Svevišnjega (posvećeni, u potpunosti odvojeni Bogu)

prebivati pod sjenom Svemogućega, dok veliki vjerski sistemi koji u nevjernosti nose njegovo ime doživljavaju sudove od Gospodina. (Ps. 91:1,14-16) Oni nemaju udjela u suđenju velikom Babilonu, nego su prethodno bili prosvjetljeni i pozvani iz nje. (Otkr. 18:4) Ta je klasa opisana i blagoslovljena utješena u Psalmima 91 i 46. Usred samo uglavnom formalnog i lažnog ispovijedanja pobožnosti, Gospodinovo budno oko razabire prave, i on ih vodi na zelene pašnjake i pored tihih voda, i čini da im se srca raduju u njegovoj istini i u njegovoj ljubavi. “Poznaj Gospodin one koji su njegovi” (2. Tim. 2:19); oni sačinjavaju pravu Crkvu po njegovoj procjeni, Sion kojeg je Bog izabrao (Ps. 132:13-16), i o kojemu je napisano, “Sion je čuo i obradovao se; i kćeri Judine se obradovaše zbog sudova tvojih GOSPODINE.” (Ps. 97:8) Gospodin će ih sigurno voditi kao što pastir vodi svoje ovce. Međutim dok imamo na umu da postoji takva klasa—prava Crkva, čiji je svaki član poznat i drag Gospodinu, bilo da je poznat ili nepoznat nama, njih ovdje moramo ignorirati u razmatranju onih koji tvrde, i koje svijet prepoznaje kao, crkvu, i na što su proroci ukazali pod mnogim značajnim imenima koja označavaju veliku nominalnu crkvu koja je izgubila naklonost, i zapažajući Božji sud na njoj u ovo vrijeme žetve Evandeoskog doba.

Ako su civilne vlasti Kršćanstva u nedoumici, i posvuda je očita tjeskoba naroda, vjerska situacija zasigurno ne predstavlja mogući kontrast mira i sigurnosti; jer suvremeno je svećenstvo, poput nacija, ulovljeno u mrežu svog vlastitog tkanja. Ako će nacije, budući su posijale u vjetar sjeme nepravednosti, žeti obilnu žetvu u vihoru nevolje, velika nominalna crkva, crkveno Kršćanstvo, koje je imalo udjela u sijanju, također imati će udjela i u žetvi.

Velika nominalna crkva je desetljećima naučavala kao nauke ljudske propise; i u velikoj mjeri zanemarujući Riječ Božju kao jedino pravilo vjere i pobožnog življenja, ona je odvažno objavila mnoge proturječne i za Boga obeščašćujuće doktrine, i bila je nevjerna prema mjeri zadržane istine. Ona nije uspjela razviti i očitovati duh Kristov, već je nesmetano upila duh svijeta. To je spustilo zasune ovčinjaka i pozvalo unutra jarce, i čak je ohrabrilo vukove da uđu i da izvrše svoje zlo djelo. Bilo im je drago dopustiti da đavo posije kukolj među pšenicu, i sada se raduju u plodu njegovog sijanja—u cvatućim poljima kukolja. Od relativno nekolicine glava “pšenice” koja je još uvijek ostala tamo malo je cijenjenja, i ne postoji gotovo nikakav napor kako bi se spriječilo da budu ugušeni od “kukolja.” “Pšenica” je izgubila svoju vrijednost u trgovinama Kršćanstva, i ponizno, vjerno dijete Božje nalazi sebe, kao i svog Gospodina, prezrenim i odbačenim od ljudi, ranjenim u domu svojih navodnih prijatelja. Izvanjski oblici pobožnosti su zauzeli mjesto njene snage, i upadljivi rituali u velikoj su mjeri nadomjestili obožavanje iz srca.

Davno prije proturječna učenja podijelila su nominalnu crkvu u brojne suprotstavljene sekte, od kojih svaka tvrdi da je jedina prava crkva koju su zasadili Gospodin i apostoli, i oni su zajedno uspjeli dati svijetu takvu iskrivljenu sliku o karakteru i planu našeg Nebeskog Oca, da se mnogi inteligentni ljudi ovdraćaju s gađenjem, i preziru njihovog Stvoritelja, i čak pokušavaju nevjеровati u njegovo postojanje.

Rimska Crkva, sa pretpostavljenom nepogrešivošću, tvrdi da je božanska namjera vječno mučiti u vatri i sumporu sve “heretike” koji odbace njena učenja. A za druge ona daje ograničeno mučenje nazvano Čistilište, iz kojega se može osigurati oslobođenje sa pokorom, postovima, molitvama, svetim svijećama, kadom i dobro plaćenim misnim “žrtvama.”

Ona tako ostavlja po strani učinkovitost pomirujuće Kristove žrtve, i stavlja vječnu subinu čovjeka u ruke svećenika spletkara, koji stoga tvrde da imaju moć otvoriti nebo ili ga zatvoriti komu im se sviđi. Ona zamjenjuje obličja pobožnosti za njenu vitalnu snagu, i podiže likove i slike za klanjanje njenih poklonika, umjesto da u srcu uzvise nevidljivog Boga i njegovog dragog Sina, našeg Gospodina i Spasitelja. Ona uzvisuje od čovjeka zaređenu svećeničku klasu da vlada u crkvi, u suprotnosti učenju našeg Gospodina, “Vi pak ne dajte se zvati `Rabbi`, jer jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća. Ni oцем ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš—onaj na nebesima.” (Mat. 23:8,9) U stvari, Papinstvo predstavlja najpotpuniju krivotvorinu pravog Kršćanstva, i odvažno tvrdi da je jedina prava crkva.*

“Reformacijski” pokret odbacio je neka od lažnih učenja Papinstva i izveo je mnoge iz tog nepravednog sistema. Reformatori su skrenuli pažnju na Riječ Božju i potvrdili pravo privatne prosudbe u njenom proučavanju, i također nužno priznali pravo svakog djeteta Božjeg da propovijeda istinu bez ovlaštenja papi i biskupa, koji su lažno tvrdili da imaju nasljeđe u ovlaštenju od prvobitnih dvanaest apostola. Ali uskoro je to dobro djelo protesta protiv nepravedne, antikršćanske, krivotvorene Rimske crkve bilo nadvladano duhom svijeta; i uskoro su protestanti, kako su ih nazivali, formirali nove organizacije, koje su, zajedno sa istinama koje su pronašli, nastavili prenositi mnoge od starih zabluda i dodali i neke nove; no ipak svaka je nastavila držati malo istine. Rezultat je bila mješavina proturječnih vjerskih učenja, u sukobu sa razumom, sa Riječju Božjom i jedna s drugima. I

*Svezak Dva, Poglavlje 9 i Svezak Tri, Poglavlje 3

kako je istraživačka snaga Reformacijskog razdoblja uskoro izumrla, oni su ubrzo postali fosilizirani, i takvima su ostali do današnjeg dana.

Vrijeme i talenti su rado bili dani za izgradnju i produživanje tih sistema doktrinarne zablude u onome što im je bilo zadovoljstvo nazvati “Sistematskom Teologijom.” Njihovi su učeni ljudi napisali ogromne sveske za druge ljude da ih proučavaju umjesto Riječi Božje; u tu su svrhu bili uspostavljeni teološki seminari i velikodušno podareni; i iz njih su, mladi ljudi, poučeni njihovim zabludama, izišli da poučavaju i utvrđuju ljude u njima. I narod, poučen da poštuje te ljude kao Božje imenovane sluge, nasljednike apostola, prihvatili su njihov izričaj bez istraživanja Svetog Pisma kao što su učinili plemeniti Berejci u Pavlovim danima (Djela 17:11), kako bi vidjeli jesu li stvari kojima su bili poučeni stvarno bile takve.

Međutim sada je došla žetva svega što su posijali, dan obračuna je stigao, i velika je zbunjenost i začuđenost cijele nominalne crkve svake denominacije, a posebno svećenstva, na koje je prenešena odgovornost da vode obranu u ovaj dan suđenja u prisutnosti mnogih tužitelja i svjedoka, i, ako je moguće, osmišljavanja nekog riješenja da spase od potpunog uništenja ono što oni smatraju pravom crkvom. Ipak u njihovoj sadašnjoj zbunjenosti, i u želji svih sekti iz razloga opreznosti da se druže jedni s drugima, oni su svaki gotovo prestali smatrati njihovu pojedinačnu sektu kao jedinu pravu crkvu, i sada govore jedni o drugima kao o različitim “ograncima” jedne crkve, bez obzira na njihova proturječna učenja, koja iz nužnosti ne mogu sva biti istinita.

U ovom je kritičnom času, ajme! žalosna činjenica da je zdravi duh “Velike Reformacije” mrtav. Protestantizam više nije protest protiv duha antikrista, niti protiv svijeta, tijela ili

đavla. Oni nastoje sakriti od suda javnosti svoja vjerska učenja, koja su u ratu sa Riječju Božjom, sa razumom, i jedna s drugim, i nedosljedna sama u sebi. Njihova ogromna teološka djela su samo gorivo za vatru ovog dana suđenja Kršćanstvu. Njihova glavna teološka sjemeništa su rasadnici nevjere, šireći zarazu posvuda. Njihovi veliki ljudi—njihovi Biskupi, Doktori Božanstva, Teološki Profesori, i njihovo najistaknutije i utjecajno svećenstvo u velikim gradovima—postaju vođe koje vode u maskiranu nevjeru. Oni traže kako da potkopaju i unište autoritet i nadahnuće Svetog Pisma, da nadomjeste tamo otkriveni plan spasenja sa ljudskom teorijom evolucije. Oni teže za boljom povezanošću sa Rimskom Crkvom, i oponašaju je, dodvoravaju joj se za njenu naklonost, hvale njene metode, skrivaju njene zločine, i čineći to postaju saveznik s njom u duhu. Oni su također u bliskoj i u sve većoj usklađenosti s duhom svijeta u svemu, oponašajući ispraznu pompu i slavu svijeta a za što tvrde da su se toga odrekli. Zapazite ekstravagantan prikaz u crkvenoj arhitekturi, dekoracijama i namještaju, teškoj zaduženosti koja je time nastala, i stalnom prosjačenju i spletkama za novac koji je tako bio iziskivan.

Značajno odstupanje po tom pitanju bilo je uvođenje u Lindell Avenue Methodist Church of St. Louis, Mo., umjetničkog djela koje predstavlja "The Nativity," od R. Bringhamursta. To je bilo isklesano na plitkom reljefu iznad oltara, velikih orgulja i potkrovlja zbora. Prikaz se proteže u luk od širine 14 m i visine 15 m, i svaki lik u njoj je u svojoj prirodnoj veličini. Na najvišoj točki luka je figura Djevice, stojeći uspravno sa malim Isusom u svom naručju. Leteći van iz te dvije figure bili su prikazani serafi sa trubama,

objavljajući ustoličenje. S obje strane luka su prikazane vojske anđela koji vrše obožavanje raširenih krila. Na svakom temelju je figura anđela, onaj na lijevoj strani držeći svitak u vijencu od cvijeća sa natpisom: “Mir na Zemlji,” i slična figura na desno noseći zaključne riječi poznate objave: “Dobra volja Ljudima.” Dodatna učinkovitost je bila dana činjenicom da je plitki reljef bio postavljen raširenim pod kutom od 45 stupnjeva nagnut prema skupštini, tako dovodeći ka odvažnom reljefu visoki rad studija i produbljući sjene srazmjerno.

Kakva potvrda, ne samo pokazanog duha ekstravagantnosti, nego također i obožavanja likova Rimske crkve! Zapazite, također, pripreme u povezanosti sa samim crkvama naime biljarske sobe; i neki su svećenici čak otišli toliko daleko da preporučuju uvođenje laganog vina; i privatne teatralnosti i igre su slobodno dopuštene na nekim mjestima.

U mnogo toga mase članova crkve su postali spremno oruđe svećenstva; a svećenstvo je pak slobodno udovoljavalo okusima i sklonostima svjetovnih i ujecajnih članova. Ljudi su predali svoje pravo i dužnost osobne prosudbe, i prestali su ispitivati Sveto Pismo da si dokažu što je istina, i da razmišljaju o Božjem zakonu da razaberu što je pravednost. Oni su ravnodušni, svjetovni, ljubitelji užitka više nego ljubitelji Boga: oni su oslijepljeni od boga ovog svijeta i spremni su biti vođeni u bilo koje programe koji služe sadašnjim svjetovnim željama i ambicijama; i svećenstvo potiče taj duh i udovoljava mu za svoju vlastitu privremenu korist. Odu li sve te religiozne organizacije dolje, uredi i plaće, ugled i priznanja samouzvišenog svećenstva moraju također ići dolje s njima. Oni su prema tome jednako tjeskobno zabrinuti da produže institucije nonimalnog Kršćanstva kao što su bili

Pismoznanci i Farizeji i Doktori zakona da produže Judaizam; i iz istih razloga. (Ivan 11:47,48,53; Djela 4:15-18) I zbog njihovih predrasuda i svjetovnih ambicija Kršćani su jednako slijepi na svjetlo nove epohe koja sada sviče kao što su bili Židovi u danima Gospodinovog prvog dolaska na svjetlo Evanđeoske epohe koja je tada svanjivala.

Optužbe Iznešene Protiv Crkvenih Vlasti

Optužbe iznešene protiv nominalne Kršćanske crkve osjećaji su svijeta koji se budi i Kršćana koji se bude, i usred Babilona i van njegovih teritorijalnih granica. Iznenada, posebno unutar posljednjih pet godina, tzv. Kršćanska crkva postala je uvelike istaknuta za kriticizam, i pogleda koji pomno ispituje od cijelog svijeta koji se okrenuo prema njoj. Taj kriticizam je toliko dominantan da nema šanse da ga nitko ne čuje; u samom je zraku; čuje ga se u privatnim razgovorima, na ulicama, željeznicama, u radionicama i trgovinama; pluta kroz dnevnu štampu i živa je tema u vodećim časopisima, svjetovnim i vjerskim. Svi vođe u crkvi prepoznali su to kao stvar koja ne sluti na dobro njenim institucijama; i osjeća se potreba za suočavanjem s tim bez odlaganja i mudro (prema njihovim idejama), žele li sačuvati njihove institucije od opasnosti koja im prijete.

Nominalna Kršćanska crkva je optužena za (1) *nedosljednost*. Označena je široka razlika, čak od svijeta, između onoga za što ona tvrdi da je njen standard doktrine, Biblije, i njenih proturječnih, i u mnogo slučajeva apsurdnih, vjerskih učenja. Bogohulno učenje o vječnom mučenju je prezirno odbijeno, i više se s njime ne služi za tjeranje ljudi u crkvu kroz strah; i prije nekog vremena Prezbitarijanske i

druge Kalvinističke sekte su bile u vrlo olujnom kriticismu njihovih tradicionalnih uvjerenja, i strašno su potrešene. Svi su upoznati sa dugim raspravama o toj temi i sa očajnim pokušajima obrane od strane svećenstva. Da je zadatak obrane vrlo mrzak, i onaj kojeg bi rado izbjegli, veoma je očito; ali oni ga ne mogu izbjeći, i moraju voditi obranu najbolje što znaju. Vel. T. DeWitt Talmage izrazio je popularan osjećaj među njima kad je rekao:

“Htio bih da ova nesretna polemika o ispovijedanju vjere nije bila *nametnuta* crkvi; ali sada, budući da je, Ja kažem, Ukinimo ju, i imajmo novi kredo.”

Jednom drugom prilikom isti je gospodin rekao:

“Izjavljujem, jednom za svagda, da je sva ova polemika u cijelom Kršćanstvu đavolska i sotonska. To je veoma đavolski pokušaj da se podijeli crkvu; i ako ga se ne zaustavi ishodovat će za Bibliju nepoštivanje jednako onome za almanah iz 1828 koje kaže kakvo je vrijeme bilo šest mjeseci prije i u kojoj je četvrtini mjeseca najbolje saditi repu.

“Kako ćemo se postaviti s obzirom na te kontroverze? Ostanimo van njih. Dok su ti vjerski nemiri u inozemstvu, ostani kod kuće i bavi se poslom. Pa, kako ti očekuješ da će čovjek jedino 1,5 m do 1,8 m preći preko oceana dubokog tisuće metara?...Mladići koji sada ulaze u službu bili su gurnuti u najgušću maglu koja je ikada opsjela obalu. Pitanja koja sada doktori pokušavaju riješiti neće biti riješena sve do *dana nakon sudnjeg dana*.”

To je zaista istina; *dan nakon ovog sudnjeg dana* vidjet će sva ta zbunjujuća pitanja riješena, a istinu i pravednost uspostavljene na zemlji.

Neugodnost zadatka obrane i strah od ishoda bili su također snažno izraženi u rezoluciji okupljenog Prezbiterijanskog

svećenstva u Čikagu, ne dugo nakon što je došao poziv za sud. Rezolucija glasi kako slijedi:

“Odlu ili smo, da gledamo s tugom kontroverze koje sada odvlače pažnju našoj ljubljenoj crkvi kao štetne za njen ugled, njen utjecaj i njenu korisnost, a što je puno, nastavi li se to slijediti, sa katastrofom, ne samo djelu naše vlastite crkve, nego našem zajedničkom Kršćanstvu. Mi prema tome gorljivo savjetujemo našu braću da s jedne strane izbjegavaju primjenjivaje novih ispita fundamentalista, oštru upotrebu vlasti i represije na iskreno i predano traženje istine; i s druge strane mi žurno savjetujemo našu braću protiv ponavljanja po crkvi nepotvrđenih teorija, pitanja koja izazivaju dvojbene rasprave, i posebno gdje imaju, ili bi pod bilo kojim okolnostima mogli imati, sklonost da poremete vjeru neupućenih u Sveto Pismo. Radi naše crkve i svih njenih dragocjenih interesa i aktivnosti mi gorljivo tražimo primirje i prestanak crkvenog spora.”

The Presbyterian Banner također je objavio sljedeće tužno ukazivanje na njega, koje sadrži neka izvanredna priznanja o nezdravom duhovnom stanju Prezbiterijanske crkve. Ono glasi:

“Poremećaj ili uzbuna u bolnici ili skloništu može se pokazati kobnim za neke od njihovih ukućana. Stariji gospodin u dobronamjernoj instituciji zabavljao se neko vrijeme mlaćenjem po bubnju prije izlaska sunca. Vlasti su na kraju zahtijevale da taj “ljupki brat” makne svoj instrument na pristojnu udaljenost. To ilustrira zašto gorljivi pastori postaju ozbiljni kada se poremećaj javlja u crkvi. Crkva je poput bolnice gdje su sakupljene od grijeha bolesne osobe koje su, u duhovnom smislu, grozni ave, gubave, parali ti ke, ranjene i polumrtve. Uznemirenja, poput sadašnjeg okrutnog odvlačenja pažnje koje potječe od nekih Teoloških Sjemeništa, mogu uništiti neke duše koje sada prolaze kroz krizu. Da li bi Prof. Briggs molimo mogao hoditi tiho i ukloniti svoj bubanj?”

Nominalna crkva je optužena (2) za izraziti nedostatak tog pijeteta i pobožnosti koje ona ispovijeda, premda je priznata činjenica da se može naći tu i tamo nekoliko zaista pobožnih među prikrivenima. Privid i licemjerstvo su doista primjetljivi, i bogatstvo i oholost čine vrlo očitim da siromašni nisu dobrodošli u zemaljske hramove podignute u ime Krista. Mase ljudi su to uvtrdili, i traže u svojim Biblijama da utvrde da li je bio takav duh velikog Utemeljitelja crkve; i oni su tako naučili da je jedan od dokaza koje je on dao o svom Mesijanstvu bilo da se “evanđelje propovijedalo siromašnima;” da je on rekao svojim sljedbenicima, “siromahe će te uvijek imati uza se”; i da oni ne trebaju pokazivati nikakve pristranosti prema čovjeku sa zlatnim prstenom ili lijepe odjeće, itd. Oni su također pronašli i zlatno pravilo, i primjenili ga na ponašanje crkve, kao grupe i pojedinačno. Oni tako, u svjetlu Biblije, brzo dolaze do zaključka da je crkva otpala od milosti. I zaključak je toliko očit, da se njezini branitelji nalaze pokriveni sa zbunjenošću.

Nominalna crkva je optužena (3) za neuspjeh da ostvari ono za što je tvrdila da je njen zadatak; naime, obratiti svijet na Kršćanstvo. Kako je svijet otkrio da je došlo vrijeme kada je djelo crkve trebalo pokazati neke znakove dovršetka čini se neobjašnjivim; ali ipak, baš kao što su na kraju Židovskog doba svi ljudi bili u iščekivanju da će se desiti nekakva velika promjena (Luka 3:15), tako su i sada, na kraju Evanđeoskog doba, svi ljudi u sličnom iščekivanju. Oni shvaćaju da smo mi u prijelaznom razdoblju, i horoskop 20 st. je pun užasa i slutnji velikih revolucionarnih promjena. Hon. Henry Grady, je snažno izrazio sadašnji nemir u rječitom obraćanju pred University Societies, Charlottesville, Va.

Njegove su riječi bile: “Mi stojimo u svanuću...Nepomične zvijezde blijede na nebu i mi tapkamo u nesigurnom svjetlu. Čudni su oblici došli sa noću. Uspostavljeni putevi su izgubljeni, nove staze zbunjujuće, i rastezajuća polja protežu se izvan vidokruga. Nemir svanuća potiče nas tamo i amo; ali Sumnja se kočoperi usred zbrke, i čak na utabanim stazama nestabilna mnoštva su zaustavljena i iz sjena čuvari plaču, “Tko dolazi?” u tami jutra ogromne su snage na djelu. Ništa nije postojano ili odobreno. Čuda sadašnjosti proturječe jednostavnim istinama prošlosti. Crkva je opkoljena izvana i izdana iznutra. Iza dvorova tinjaju pobunjeničke baklje i nadvijaju se vješala anarhista. Vladavina je svađa partizana i plijen lovaca na položaj. Trgovina je nemirna u stisku monopola, i promet robom je okovan sa ograničenjem. Gradovi su natečeni, a polja oduzeta. Sjaj struji niz dvorac, i bijeda čuči u kući. Univerzalno se bratstvo rastapa, i ljudi se nagomilavaju u razrede. Šištanje Nihilista ometa prikrivanje, i urlik svjetine žubori uzduž povišene ceste.”

Crkvi je nemoguće zaniijekati da je došao kraj doba, dan obračuna; jer bilo da ona razabire vrijeme u svjetlu proročanstva ili ne, prisiljena je priznati činjenice suda, i taj će slučaj biti shvaćen prije kraja ovog razdoblja žetve.

Crkvene Vlasti Zauzimaju Položaj i Neizravno Podnose Ra un

Crkva zna da su oči cijelog svijeta uprte u nju; da je nekako bilo otkriveno da dok je ona tvrdila da je njen zadatak bio da obrati svijet, da je došlo vrijeme kada bi, ako je to bio njen zadatak, to djelo trebalo biti gotovo, ako ne u cijelosti, ostvareno, i da se ona razlikuje malo od svijeta, izuzev po svojim tvrdnjama.

Pretpostavimo li da je to bio njen sadašnji zadatak, ona je izgubila iz vida stvarnu svrhu ovog Evanđeoskog doba; naime, da “propovijeda ovo evanđelje kraljevstva po svemu svijetu *za svjedo anstvo* svim narodima,” i da pomogne u pozivanju i pripremanju “malog stada” da sačinjavaju (s Gospodinom) to Milenijsko Kraljevstvo koje će tada blagosloviti sve narode na zemlji. (Mat. 24:14; Djela 15:14-17) Ona je suočena sa činjenicom da je ona i nakon osamnaest stoljeća dalje od rezultata koje bi njene tvrdnje zahtijevale nego što je bila na kraju prvog stoljeća. Stoga su isprike, izgovori, otkrivanje i ponovno pregledavanje računa, ponovno uspostavljanje činjenica, i ekstravagantno proricanje velikih postignuća u veoma bliskoj budućnosti, sada pravilo dana, kako, prisiljena duhom upita i unakrsnog ispitivanja tih vremena, ona nastoji govoriti u samoobranu pred njenim brojnim optužiteljima.

Da se suoči sa optužbom o nedosljednosti učenja sa njenim priznatim standardom, Biblijom, mi ju vidimo u velikoj nedoumici; jer ona ne može zanijekati sukob njenih vjerskih učenja. Stoga, pribjegli su različitim metodama, koje misaoni ljudi nisu spori označiti kao dokaze njene velike zbunjenosti. Postoji mnogo tjeskobne zabrinutosti od strane svake denominacije da se drži starih kreda jer su ona užeta s kojima su oni bili vezani zajedno u različite organizacije; i uništiti ih iznenada rastopilo bi te organizacije; ipak svećenstvo je posebno tiho da kaže što je moguće manje o njima, jer oni ih se u srcu srame pod pretražujućim svjetlom ovog dana suda.

Neki ih se toliko srame da, zaboravljajući njihovu svjetovnu mudrost, oni favoriziraju njihovo potpuno odbacivanje. Drugi su više konzervativniji, i smatraju mudrijim pustiti ih da odu postupno, i na njihovo mjesto, po stupnjevima, umetnuti nove nauke, izmjeniti, preinačiti itd. Svatko je upoznat sa dugim

raspravama o reviziji kreda kod Prezbiterijanaca. Otud isto tako i pokušaji samozvanih viših kritičara da potkopaju autoritet i nadahnuće Svetog Pisma, i da sugerišu nadahnuće dvadesetog stoljeća, i teoriju evolucije koja je u potpunosti razorna za božanski plan spasenja od Adamskog pada kojeg Biblija potvrđuje, ali kojeg oni poriču. Zatim tu je druga i veća klasa svećenstva koja daje prednost eklektičnoj, ili kompromisnoj, teologiji, koja iz potrebe mora biti vrlo kratka i veoma liberalna, budući je njen cilj bio odreći se svih prigovora od svih religionista, Kršćanskih i poganskih, i, ako je moguće, “dovesti ih sve u jedan tabor,” kako je to netko bio izrazio. Postoji veliko hvalisanje od strane veće klase, o velikim stvarima koje imaju biti ostvarene kroz instrumente koji su odnedavno pokrenuti, kojima je središnja ideja Kršćanska unija ili suradnja; i kada je to osigurano—mi smo uvjereni da će to uskoro biti—tada će obraćenje svijeta na Kršćanstvo, pretpostavljeno je, brzo uslijediti.

Sa optužbom o nedostatku pobožnosti i pobožnog življenja se također suočavaju sa hvalisanjem—hvalisanjem o “mnogim čudesnim djelima,” a što nas često podsjeća na riječi prijekora našeg Gospodina zabilježene u Mateju 7:22,23. Ali ta hvalisanja veoma malo koriste Babilonu, zato što je nedostatak duha Božjeg zakona ljubavi ajme, previše bolno očit da bi ga se sakrilo. Obrana, u cjelini, samo čini još više očitim žalosno stanje pale crkve. Ako bi taj veliki crkveni sistem bio stvarno prava Crkva Božja, kako bi bio očit neuspjeh božanskog plana da uzme između nacija narod za svoje ime!

Međutim dok su ti različiti izgovori, isprike, obećanja i hvalisanja dati od strane crkve, njeni vođe vrlo jasno vide da oni neće još dugo služiti da ju sačuvaju u njenom sadašnjem

podjeljenom, rastrojenom i zbunjenom stanju. Oni shvaćaju da će raspad i svrgnuće zasigurno uslijediti uskoro osim ako neki snažni napor ne ujedini njene sekte i tako joj daju ne samo bolji položaj pred svijetom, nego također i povećaju snagu da nametne svoj autoritet. Mi stoga slušamo kako se puno govori o Kršćanskoj Uniji; i svaki korak u pravcu njenog ostvarenja objavljen je kao dokaz rasta u duhu ljubavi i Kršćanskom zajedništvu. Međutim, pokret, nije bio začet zbog sve veće ljubavi i Kršćanskog zajedništva, već zbog straha. Vidjelo se da se brzo približava prorečena oluja srdžbe i gnjeva, i različite sekte ozibljno sumnjaju u svoju sposobnost da stoje same u šoku oluje.

Zbog toga sve sekte daju prednost uniji; ali kako ju ostvariti s obzirom na njihova protuslovna vjerska učenja, zbunjujući je problem. Predložene su različite metode. Jedna je nastojati najprije ujediti one sekte koje su dosta slične u učenju, kao, na primjer, različite grane iste obitelji—Prezbiterijance, Baptiste, Metodiste, Katolike, itd.—kao priprema za predloženu veću uniju. Druga je razvijati u ljudima želju za unijom, i stav ignoriranja doktrine, i proširiti velikodušno zajedništvo na sve moralno naklonjene ljude i tražiti njihovu suradnju u onome što oni zovu Kršćansko djelo. Ovaj osjećaj nalazi svoje najgorljivije podupiratelje među onima mlade i srednje dobi.

Zanemarivanje posljednjih godina mnogih spornih učenja iz prošlosti doprinijelo je razvoju klase mladih ljudi u crkvi koji u velikoj mjeri predstavljaju osjećaj “unije” svijeta Kršćanstva. Neupućeni u sektaške bitke iz prošlosti, oni su neopterećeni sa zbunjenosti koja prevladava među njihovih starijima što se tiče predodređenja, izbora, besplatne milosti, itd. Ali oni još uvijek

imaju učenja iz djetinjstva (izvorno iz Rima i mračnih vijekova), pokvareno učenje o vječnom mučenju svih koji ne slušaju i ne prihvaćaju evanđelje u sadašnjem dobu; i teoriju da je zadatak evanđelja obratiti svijet u sadašnjem dobu, i tako ih spasiti od tog mučenja. Oni su povezani pod različitim imenima—Udruženja Mladih Kršćanskih Muškaraca i Žena, Kršćanska Društva koja Nastoje, Epworth Lige, Kraljeve Kćeri i Vojska Spasa. Mnogi od njih zaista imaju “revnost za Boga, ali ne prema spoznaji.”

I doista u skladu sa njihovim pogrešnim, nebiblijskim gledištima, oni planiraju da se “*društveno uzdizanje svijeta,*” dogodi odjednom. Pohvalno je da njihovi naponi nisu za zlo, nego za dobro. Njihova je velika pogreška u težnji za njihovim vlastitim planovima, koji koliko god da su dobronamjerni i mudri u ljudskim očima, moraju nužno biti lišeni božanske mudrosti i božanskog plana, koji će jedini biti okrunjen sa uspjehom. Svi su ostali osuđeni na propast. Moglo bi biti uvelike na blagoslov iskrenih među njima kad bi mogli shvatiti božanski plan; naime, *izbor* (“odabir”) posvećenog “malog stada” sada, i naskoro uzdizanja svijeta po tom malom stadu kad bude bilo kompletno i visoko uzvišeno i vladalo s Kristom kao njegovi sunasljednici Milenijskog Kraljevstva. Kad bi to mogli shvatiti, to bi ili bi trebalo imati posvećujući učinak na sve iskrene među njima—premda bi to naravno bila jedna mala manjina; jer većina koji se pridružuju takvim društvima očito to čine iz različitih razloga osim potpunog posvećenja i odanosti Bogu i njegovoj službi—“sve do smrti.”

Ti Kršćanski omladinci, nepoučeni poukama o povijesti crkve, i u neznanju o doktrinama, lako padaju na ideju o “Uniji.” Oni odlučuju, “Krivnja prošlosti bile su doktrine koje su uzrokovale podjele! Imajmo zato sada uniju i ignorirajmo

doktrine!” Oni propuštaju cijeniti činjenicu da su u prošlosti svi Kršćani isto tako težili za unijom, kao i ljudi danas, ali oni su željeli uniju na temelju istine, ili ništa od unije. Njihovo pravilo vladanja bilo je, “Usrdno se borite za vjeru koja je jedanput zauvijek predana svetima”; “I nemojte imati zajedništvo s besplodnim djelima tame, nego ih radije korite.” (Juda 3; Efež. 5:11) Mnogi danas ne uspijevaju razumjeti da su izvjesna *u enja* svevažna za pravu uniju među pravim Kršćanima—unija koja je ugodna Bogu—da je propust prošlosti bio taj da su Kršćani bili uvelike pod predrasudama u korist njihovih vlastitih ljudskih kreda da bi ih ukorili i ispravili kao i sva učenja Riječju Božjom.

Stoga je unija ili konfederacija koja je predložena i za kojom se teži, budući ignorira Biblijska učenja, nego se čvrsto drži ljudskih doktrina što se tiče vječnog mučenja, urođene besmrtnosti, itd., i kojom dominira samo ljudska prosudba što se tiče cilja i metoda, najopasnija stvar koja se može dogoditi. Sigurno je da će upasti u krajnju zabludu, zato što odbacuje “Kristov nauk” i “mudrost odozgo,” i umjesto toga se oslanja na mudrost svojih vlastitih mudrih ljudi; koja je ludost kad ju se uspoređi s božanskim savjetom i metodama. “Jer će propasti mudrost njihovih mudraca.” (Iza. 29:14)

Zatim, postoje, mnoge ideje koje isplivavaju na površinu od naprednog svećenstva(?) i drugih o tome što bi trebao biti karakter i zadatak crkve u bliskoj budućnosti, njihova je prosudba bila približiti ju, čak bliže nego je to sada, idejama svijeta. Njen zadatak je, čini se, privući neprepođeni svijet u nju i osigurati liberalno financijsko pokroviteljstvo; i da bi se to moglo mora se pružiti zabavu i užitak. Kako da pravi Kršćanin nije bio šokiran sa tendencijama u tom pravcu, i kada ih primjećuje kod kuće i čita o njima drugdje.

Koji bi smo snažniji dokaz mogli imati o opadanju prave pobožnosti od sljedećeg, iz pera Metodističkog svećenika, i objavljeno u Metodističkom časopisu—*The Northwestern Christian Advocate*—i nazvano od Urednika kao “prijateljska satira o *postoje im Metodisti kim uvjetima,*” priznajući tako te uvjete. Nije bitno jeli se tu mislilo kao slaganje, ili kao satira; činjenice su činjenice tko ih god izrekao, premda dvostruko snažne kada su po prirodi priznanja od zabrinutog svećenika u njegovom vlastitom crkvenom časopisu. Mi dajemo članak u cjelosti kako slijedi, kurziv je naš:

“Neka Obilježja Ameri kog Metodizma

“Oživljavanje religije u osamnaestom stoljeću pod vodstvom Wesleyevih i Whitefield pročistilo je moralni ton Anglo—Saksonske rase i stavilo u pogon nove snage za uzdizanje neevangeliziranih. Svjetovni povjesničari, i Engleski i Američki, ujedinili su se u pripisivanju zasluge tim izvanrednim ljudima za mnogo toga u mašineriji crkve i izjavi doktrine što ima tendenciju širenja i zasađivanja naše civilizacije. Doktrina “slobodne volje” koju su oni propovijedali i njihovi nasljednici ima, sa evolucijom suvremenih eksperimenata u svjetovnoj vladavini, bila je jedna od najpopularnijih dogmi s kojima su se bavile misli ljudi. Ta je doktrina bila neobično zarazna među našim Američkim praočevima. Zbacivši jaram kraljeva, i zgroženi sa nacionaliziranom svećenicima ovladanom crkvom, što bi moglo biti više očaravajuće i više u skladu sa njihovim političkim aspiracijama od doktrine da je svaki čovjek slobodan da napravi ili naruši svoju vlastitu sudbinu ovdje i poslije?

“Doktrina o “novom rođenju” na kojoj su Metodisti inzistirali, i propovijedanje koje od Whitefielda u Novoj Engleskoj je bilo poput pričanja svježje i nepoznate priče, slično je tome prouzročila učinke na koje su svjetovni i čak nereligiozni gledali s odobravanjem. Jer taj nauk nije samo zahtijevao “promjenu srca,”

nego također i takvu promjenu u svakodnevnom životu što bi učinilo Metodiste lako drugačijima od čovjeka svijeta po njihovom vladanju. Velika svrha zbog koje je crkva postojala bila je “širiti Biblijsku svetost po tim zemljama.” To je bila legenda o njejoj zastavi—sa tim ratnim pokličem ona je pobjedila.

“Drugi razlog za fenomenalan uspjeh Metodizma u ovoj zemlji može se naći u činjenici da su obični ljudi bili rado dobrodošli na njenu jednostavnu, popularnu službu. Samo oni koji nisu bili obučavani u obredima mogu cijeniti tu naizgled beznačajnu ali zaista vrlo važnu činjenicu. Znati da možeš ući u crkvu gdje možeš uzeti udjela u službi bez rizika o pokazivanju tvog neznanja o formi i obredima je vrlo važna stvar ako ne želiš da budeš upadljiv. Tako je obična, nenamještena služba rane Američke Metodističke crkve bila upravo pogodna ljudima koji su u zadnje vrijeme bili napustili sjaj Starih Svjetskih religija. Rukavi od tankog lanenog platna, svete kape, dijademe, krune i odjeća bili su odbojni njihovim grubim i jednostavnim ukusima. Religija koja ih je poučila da se mogu obratiti Svemogućemu bez posrednika bilo koje vrste naglasila je dostojanstvo i veličinu njihove ljudskosti i bilo je privlačno njihovoj ljubavi prema neovisnosti.

“Značajne pobjede ove crkve mogu također biti pripisane djelom činjenici da ona tada nije bila položila Gospodarev bič od male užadi. Bilo je u tim ranim danima, s vremena na vrijeme, čišćenja crkve od šarlatana i nedostojnih što je imalo zdravi učinak, ne samo na samu crkvu, nego također i na zajednicu koja ih okružuje. Jer nakon oluje koja je često pratila “izbacivanje” nevjernih, moralna atmosfera cijelog susjedstva bila je pročišćena, pa čak i podrugljivac je mogao vidjeti da je članstvo u crkvi nešto značilo.

“Faktor koji je također pomagao u uspjehu o kojemu pišem bila je čista pokretnost službe koja je tada bila dobivena. Nema sumnje da je bilo heroja i moralnih divova u tim danima. Utjecaj snažnog, hrabrog čovjeka, obuzetog idejom da ovdje nema “grad koji ostaje,” ne praveći nikakve pripreme za svoju starost, ne zahtijevajući nikakav ugovor da osigura svoju potporu ili plaću,

uskraćujući si stvari za kojima ljudi hlepe da ih steknu, i goreći sa revnosti koja ga je uskoro obuzela, mora da je bio trajan i blagotvoran gdje god ga se osjetilo.

“Nikakva srednja vrijednost u postizanju njenog zapovjedničkog položaja u ovoj zemlji nije bila igrana sa pjevanjem staromodnih Metodista. Ozbiljne, razumne riječi, pune nauka, uglazbljene koje još uvijek žive i vladaju, nije bilo u takvom pjevanju samo muzičke privlačnosti, nego teološko obučavanje s kojim su ljudi, koliko god da su mogli biti neotesani, bili indoktrinirani kardinalnim načelima crkve. Pjevanje istine u dušu djeteta ili čovjeka stavlja tamo mnogo trajniju moć nego se može naći u bilo kojem Vrčiću ili Quincy metodi nastave. Tako su, bez rasprave, doktrine bile utvrđene u umovima djece ili obraćenika tako da ih nikakva naknadna kontroverza ne bi mogla potresti. Sada preostaje pokazati da

“Su ti Elementi Uspjeha Postali Zastarjeli, i Da je Novi Standard Uspjeha bio Postavljen u Metodisti ko Episkopalnoj Crkvi

“Dopustite mi da ne preuzmem ulogu hvalisavca, nego da umjesto toga budem analist otvorenih činjenica, recitator nedavne povijesti. Kada je u pitanju standard doktrine, nema promjene u poziciji koju crkva drži, nego ton i duh kojeg pribavlja u svim njenim poslovima pokazuje odjednom prisutnost suvremenog napretka i inovacija u davanju svjetla. Temperament i izgled te moćne crkve se dosad promjenio da svi oni koje zanima vjerska dobrobit Amerike moraju proučavati tu promjenu ne sa običnim zanimanjem.

“Doktrina novog rođenja—“Morate se ponovno roditi”—ostaje netaknuta, ali suvremeni je napredak pomaknuo crkvu daleko od starodobne strogosti koja je sprečavala mnoge dobre ljude da uđu u njeno stado, zato što nisu mogli prihvatiti to učenje, i zato što oni nikad nisu imali ono što se jednom zvalo “eksperimentalna religija.” Sada Univerzaliste i Unitarijance često nalazimo u punom zajedništvu odvažno vršeći svoje dužnosti.

“Služba sadašnjeg vremena, polirana i iskultivirana kao što je to u vode im crkvama, je predobro uzgojena da inzistira na “svetosti,”

kako su očevi vidjeli tu milost, nego propovijeda tu širu svetost koja ne misli zlo čak i u čovjeku koji nije u potpunosti posvećen. Razotkriti to učenje kakvo je bilo na *starom uskom putu* ne bi učinilo pojedinca sasvim prihvatljivim u Chatauqua krugovima i Epworth ligama sadašnjosti.

“Staromodna, jednostavna služba još uvijek postoji među ruralnom populacijom, ali u onim kultiviranim krugovima gdje su ispravni ukusi u glazbi i umjetnosti i književnosti stečeni—među gradskim crkvama—u mnogim slučajevima razrađeni i elegantan obred zauzima mjesto dobrovoljnog i plahovitog moljenja i vikanja što je jednom karakteriziralo oce. Oспоравати poželjnost te promjene znači dovoditi u pitanje nadmoć kulture u odnosu na prostake i loše odgojene.

“Dok je crkva bila u eksperimentalnoj fazi, možda je bilo mudro biti jednako tako strog kao što su njeni vođe *tada* bili. Malo se toga tada moglo izgubiti. Ali sada mudri, razboriti i pametni ljudi odbijaju rizikovati dobrobit bogate i utjecajne crkve sa fanatičnom administracijom zakona, takvom koja bi povrijedila bogate i intelektualce. Ako ljudi nisu fleksibilni, evanđelje zasigurno je. Crkva je bila napravljena da spasi ljude, ne da ih izbac i obeshrabri. Tako su naše šire i suvremene ideje izgurale i nadržale utanačeni i egoističan pojam da smo mi bolji od drugih ljudi, koji bi trebali biti isključeni iz naše zajednice.

“Gozbe ljubavi, sa svojim dogmatskim predrasudama, i klasni sastanci, koji su mnogim udovima bili jednako loši kao i ispovijedni, bili su uglavnom napušteni za Epworth Lige i Društva Nastojanja.

“Sadašnja kultivirana služba se, više nego ikada u povijesti, slaže sa Gospodarevim nalogom “budite mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi.” *Tko bi me u njima imao ludost staromodnih propovijednika da kaže svom najbogatijem službenom lanu koji se valja u luksuzu da proda sve za Boga i ovje anstvo i da uzme svoj križ i slijedi Krista?* On bi mogao otići žalostan—mislim na svećenika.

“Dok je evolucija zakon, i napredak parola, brzopletost i radikalizam uvijek treba osuditi, i suvremeni Metodistički svećenik je rijetko kriv za oba. Grubi, oštri propovjednik koji optužuje Boga ljubavi da je bio bijesan ustupio je mjesto svom nasljedniku, koji je

pažljiv u stilu, elegantan u dikciji, i čije su misli, emocije i osjećaji poetski i neuvredljivi.

“Rok,” u kojemu svećenik može ostati u jednoj pastvi pet godina, bit će napušten na idućoj Generalnoj Konferenciji 1896. Na početku on može služiti jednoj pastvi ali šest mjeseci; vrijeme je poslije bilo prošireno na jednu godinu, zatim na dvije godine, a u posljednje vrijeme na pet. *Me utim vladaju i, kultivizirani krugovi crkve shvaćaju da ako se njen društveni uspjeh i položaj usporedi povoljno sa drugim crkvama, njen pastorat mora biti utvrđen tako da bi njeni snažni propovjednici mogli postati središtima društvenih i literalnih djela. Zato moramo imati na umu da propovjednikov posao sada nije kao što je često bio—držati produžene sastanke i biti evanđelista. Nitko to ne vidi mnogo jasnije od samih propovjednika. Veliki preporoditelji bili su poželjni propovjednici koje su crkve tražile, i na godišnjim konferencijama propovjednici su trebali izvjestiti broj obraćanja tijekom godine. Međutim, sada, manje oduševljena i ekscentrična ideja vlada i narodom i svećenicima podjednako. Veće crkve žele one svećenike koji mogu hraniti ateističku prirodu, koji mogu parirati udarcima suvremenog skepticizma i privući intelektualce i polirane, dok je na godišnjoj konferenciji naglašena stvar u izvještaju propovjednika njegovo misionarsko sakupljanje priloga. Suvremeni Metodistički propovjednik je izvrstan sakupljač novca, ulazeći tako u samo srce svog naroda kako ne bi mogao staromodnim ohrabrenjima ili molbama.*

“Kako je bila velika pouka koju su tako dobro naučili ti vođe Kršćanske misli; naime, *da evanđelje nikada ne bi trebalo povrijediti kulturno i pristojno ukus. Crkvi koja se može tako fleksibilno uskladiti vremenima vrata budućnosti otvaraju se sa oduševljenim pozdravom. Koji se prikladniji moto može naći za nju od one koju su anđeoski glasnici pjevali: Mir na zemlji, dobra volja ljudima. Vel. Chas. A. Crane.*”

Slijedi isječak od M. E. Biskupa R. S. Fostera, iz *The Gospel Trumpet*. On nosi isto svjedočanstvo, premda drugačijim jezikom; malo previše otvoreno za neke, budući je biskup bio *umirovljen* protiv svoje volje i unatoč svojim suzama.

Biskup Foster Rekao je:

“Crkva Božja danas se udvara svijetu. Njeni je članovi nastoje spustiti na nivo bezbožnih. Bal, teatar, golišava i nepristojna umjetnost, društvene raskoši, sa svim svojim slobodnim moralom, pravi puteve u tajne odaje crkve; i kao zadovoljenje za svu tu svjetovnost, Kršćani prave veoma mnogo ukrasa za Korizmu i Uskrs i Veliki Petak u crkvi. To je stari Sotonin trik. Židovska se crkva razbila na toj stijeni; Rimska se crkva razbila na istoj, i Protestantska crkva brzo dostiže isti udes.

“Naše velike opasnosti, kako ih mi vidimo, jesu izjednačavanje sa svijetom, zanemarivanje siromašnih, zamjena činjenične pobožnosti za formu, napuštanje stege, plaćeno svećenstvo, nečisto evanđelje—koje, kad ga se sažme, jeste moderna crkva. Metodisti bi trebali biti odgovorni za takav ishod i da je trebalo biti znakova toga stotine godina od “jedrenjaka” čini se gotovo čudom povijesti; ali tko gleda oko sebe danas ne može ne vidjeti tu činjenicu?

“Zar se Metodisti, kršćći Božju Riječ i svoju vlastitu disciplinu, ne oblače jednako ekstravagantno i pomodno kao i bilo koja druga klasa? Zar dame, i često žene i kćeri svećenika, ne stavljaju “zlato, drago kamenje i ne odjevaju li skupocjene haljine?” Ne bi li se jednostavna odjeća na kojoj je inzistirao John Wesley, Biskup Asbury, i koju su nosile Hester Ann Rogers, Lady Huntington, i drugi jednako drugačije, sada smatrale u Metodističkim krugovima kao fanatizam? Može li itko tko ide u Metodističku crkvu u bilo kojem od naših glavnih gradova razlikovati odjeću pričesnika od one u kazalištu ili onih koji idu na kuglanje? Nije li svjetovnost vidljiva i u muzici? Bogato odjeveni i ukrašeni zborovi, koji u mnogo slučajeva ne ispovijedaju religiju i koji su često podrugljivi skeptici, idu kroz hladnu umjetničku ili opernu predstavu, koja je utoliko u skladu sa duhovnim obožavanjem kao što je opera ili teatar. Pod takvim svjetovnim nastupom duhovnost je zamrznuta do smrti.

“Nekada je svaki Metodist prisustvovao “razredu” i davao svjedočanstvo o eksperimentalnoj religiji. Sada sastanak “razreda”

pohađa samo nekolicina, i u mnogim crkvama to je napušteno. Rijetko upravitelji, povjerenici i vođe crkve pohađaju razred. Nekada se gotovo svaki Metodist molio, svjedočio ili poticao na molitvenom sastanku. Sada se može čuti samo nekolicinu. Nekada se čulo povike i hvale: sada se takva pokazivanja svetog oduševljenja i radosti smatra kao fanatizam.

“Svjetovna druženja, sajmovi, festivali, koncerti i tome slično zauzeli su mjesto vjerskih okupljanja, preporodnih sastanaka, razreda i molitvenih sastanaka ranijih dana.

“Koliko li je istina da je Metodistička stega mrtvo slovo. Njegovi propisi zabranjuju nošenje zlata ili dragog kamenja ili skupocjene odjeće; ipak nitko nikada ne razmišlja o stezi svojih članova zbog kršenja istih. Oni zabranjuju čitanje takvih knjiga i razgovor o takvim devijacijama kako oni ne služe pobožnosti, ipak sama crkva ide na šoue i ludorije i festivale i sajmove, koji uništavaju duhovni život mladih isto tako kao i starih. Mjera do koje se to sada događa je grozna.

“Rani Metodistički svećenici izlazili su žrtvovati se i patiti za Krista. Oni nisu težili za obiljem i udobnošću, nego za oskudicom i patnjom. Oni nisu uživali u njihovih velikim plaćama, finim župnim kućama i pročišćenim zajednicama, nego u dušama koje su bile pridobivene za Isusa. O, kako se to promjenilo! Unajmljena služba biti će klonula, plašljiva, kotrljajuća, i služba koja štedi vrijeme, bez vjere, ustrajnosti i svete moći. Metodizam se nekada bavio sa velikom centralnom istinom. Sada se propovjedaonice bave uglavnom sa općenitostima i popularnim predavanjima. Rijetko se može čuti slavno učenje o potpunom posvećenju i rijetko se o njoj svjedoči sa propovjedaonica.”

Dok su posebni napori bili učinjeni da bi se angažiralo naklonost i suradnju mladih ljudi iz crkava u interesu vjerske unije, dovodeći ih zajedno društveno i izbjegavanjem vjerske kontroverze i doktrinarnog učenja, bili su učinjeni mnogo izravniji napori da se odraslo članstvo dovede do naklonosti prema uniji. Vođe u svim denominacijama planiraju i rade na tome; i vrhunac mnogih manjih napora bio je u velikom

Parlamentu Religija koji se održao u Čikagu u ljetu 1893 godine. Cilj Parlamenta bio je veoma jasan u mislima vođa, i našao je vrlo jasan izričaj; ali mase crkvenog članstva slijedile su vođe naizgled bez da su u najmanjoj mjeri uzeli u obzir uključena načela—*da je to bio veliki kompromis Krš anstva sa svime nekrš anskim*. I da sada postoji predviđeno proširenje pokreta za univezalnu federaciju svih vjerskih tijela, predloženo da bude održano godine 1913, i s obzirom na činjenicu da je Kršćanska Unija bila aktivno promicana po toj liniji kompromisa, neka oni koji žele ostati lojalni Bogu dobro uoče izraženo načelo tih vjerskih vođa.

Vel. J. H. Barrows, D. D., vodeći duh (Čikaškog) Svjetskog Parlamenta Religija, dok je sudjelovao u promicanju njegovog proširenja, San Francisco journal izvjestio je kako se je on izrazio njegovom predstavniku s obzirom na njegovo posebno djelo dovođenja vjerskog jedinstva, kako slijedi:

“Unija religija,” rekao je ukratko, “doći će na jedan od dva načina. Prvo, one crkve koje su gotovo na zajedničkom temelju vjere i učenja moraju se ujediniti—na primjer, različiti ogranci Metodizma i Prezbiterijanizma. Tada kada su sekte međusobno ujedinjene Protestantizam će se u cjelini združiti. U tijeku obrazovanja Katolici i Protestanti će shvatiti da razlike između njih nisu stvarno kardinalne, i načet će okupljanje. Kada je to ostvareno, unija sa drugim različitim religijama [to jest, Islam, Budizam, Brahmanizam, Konfucijanizam, itd.—poganske religije] je samo pitanje vremena.

“Drugo—Religije i crkve mogu se pridružiti civilnom jedinstvu na etičkoj osnovi, kako je predlagao Gosp. Stead [žrtva Titanika, Spiritista]. Vjerske organizacije imaju zajedničke interese i zajedničke dužnosti u zajednicama u kojima djeluju, i moguće je da će se oni udružiti u federaciju za promicanje i ostvarenje tih ciljeva. Ja, osobno, sam sklon očekivati da će unija doći kroz prvi proces. Kako god da bilo, skupovi religija počinju dobivati oblik. Vel. Theo.

E. Seward izvještava o velikom proširenom uspjehu njegovog “Bratstva Kršćanskog Jedinstva” u New Yorku, dok je veoma nedavno bilo organizirano u Čikagu, pod vodstvom C. C. Bonneya, veliko i snažno “Udruženje za Promicanje Vjerskog Jedinstva.”

Veliki Parlament Religija

The Chicago Herald, komentirajući povoljno o postupcima Parlamenta (kurzivi su naši), rekao je:

“Nikada nije *zbnunjenost Babilona* imala toliko mnogo religija, toliko mnogo kreda, da su stajali rame uz rame, ruku pod ruku, i gotovo srcem uz srce, kao u tom velikom amfiteatru prošle noći. Nikada otkada je započela pisana povijest nije toliko različito čovječanstvo bilo toliko vezano sa zlatnim lancem Ljubavi. Narodi zemlje, vjerska učenja tzv. Kršćanstva, Budisti i Baptisti, Muslimani i Metodisti, Katolici i Konfucijanisti, Brahmanisti i Unitarijanci, Šintoisti i Episkopalci, Prezbiterijanci i Panteisti, Monoteisti i Politeisti, predstavljajući sve nijanse misli i uvjeta ljudi, napokon su se sastali zajedno u zajedničkim svezama suosjećanja, humanosti i poštovanja.”

Kako je znakovito da je čak i um ovog oduševljenog odobravatelja velikog Parlamenta bio odnešen natrag ka nezaboravnoj zbrci jezika u Babelu! Nije li moguće, da je on instiktivno prepoznao u Parlamentu izvanrednu protusliku?

Vel. Barrows, gore citiran, govorio je oduševljeno o prijateljskim odnosima očitovanima među Protestantskim svećenicima, Katoličkim svećenicima, Židovskim rabinima i, u biti, vođama svih postojećih religija, kroz njihovo dopisivanje s obzirom na veliki Čikaški Parlament. On je rekao:

“Stara ideja, da je religija kojoj ja pripadam jedina prava, je zastarjela. Postoji nešto što možemo naučiti od svih religija, i nijedan

čovjek nije dostojan religije koju predstavlja ako nije spreman prihvatiti bilo kojeg čovjeka za ruku kao svog brata. Netko je bio rekao *da je sada sazrelo vrijeme da najbolja religija bude isturena naprijed. Vrijeme da se ovjek razme e sa nadmo nosti svoje konkretne religije je prošlost.* Ovdje će se sastati mudar čovjek, izučavatelj i princ Istoka u prijateljskom odnosu sa nadbiskupom, rabinom, misionarom, propovjednikom i svećenikom. Oni će zajedno sjesti na kongresu po prvi puta. To će, nadamo se, pomoći razbiti barijere kreda.”

Vel. T. Chalmers, iz crkve Učenika, rekao je:

“Ovaj prvi Parlament Religija izgleda da je preteča još većeg bratstva—bratstva koje će kombinirati u *jednu svjetsku religiju* ono što je najbolje, ne u jednoj samoj, nego iz svih velikih povjesnih vjera. Može biti da ćemo, da pod vodstvom ove veće nade, mi trebati preispitati našu frazeologiju i govoriti više o *Religioznom jedinstvu*, umjesto *Krš anskom jedinstvu*. Ja se radujem tome da će svi veliki kultovi biti dovedeni u kontakt jedan s drugim, i da će Isus zauzeti svoje mjesto u društvu sa Gautamom, Konfucijem i Zoroastrom.”

The New York Sun, u uvodniku o ovoj temi je rekao:

“Mi ne možemo točno utvrditi što Parlament predlaže za ostvariti...Međutim, moguće je, da je Čikaški plan podići neku vrstu *nove i spojene religije*, koja će uključivati i zadovoljiti svaku različitost vjerskog i nereligioznog mišljenja. *Veliki je posao* podići novu i eklektičnu religiju koja zadovoljava sve unaokolo; ali Čikago je uvjeren.”

Bilo bi zaista neobično ako bi se duh Krista i duh svijeta iznenada dokazali da su u skladu, da oni koji su ispunjeni sa suprotnim duhovima mogu vidjeti okom u oko. Međutim to nije slučaj. I dalje je istina da je duh svijeta u neprijateljstvu sa Bogom (Jakov 4:4); da su njegove teorije i filozofije isprazne i bezumne; i da je jedino božansko otkrivenje sadržano u nadahnutom Svetom Pismu apostola i proroka jedina božanski nadahnuta istina.

Jedan od navedenih ciljeva Parlamenta, prema njegovom predsjedniku, Gosp. Bonneyu, bio je dovesti zajedno svjetske religije na skup “u kojem njihovi zajednički ciljevi i zajednički temelji jedinstva mogu biti iznešeni, i biti napravljen pregled čudesnog religioznog napretka devetnaestog stoljeća.”

Pravi i jedini cilj tog *pregleda* očigledno je bio odgovoriti na ispitivački duh tih vremena—ovog časa suda—učiniti što je moguće bolji prikaz napretka crkve, i nadahnuti nadu da je Crkva, nakon prividnog neuspjeha Kršćanstva, na rubu moćne pobjede; da će uskoro, vrlo skoro, misija za koju trdi da ima biti ostvarena kroz obraćenje svijeta. Sada zapazite kako ona to predlaže učiniti, i primjetite da to ima biti učinjeno, ne duhom istine i pravednosti, nego duhom kompromisa, licemjerstva i obmane. Navedeni cilj Parlamenta bio je bratimljenje i vjerska unija; i tjeskobna zabrinutost da to osigura pod bilo kojim uvjetima bila je istaknuto očitovana. Oni su čak bili spremni, kako je gore navedeno, revidirati svoju frazeologiju kako bi udovoljili poganskim religionistima, i nazvati to vjerskim jedinstvom, odbacivši ime Kršćanin, i bili su posve zadovoljni spustiti Isusa sa njegovog nadmoćnog položaja i da ponizno zauzme mjesto uz poganske mudrace, Gautamu, Konfucija i Zoroastru. Duh sumnje i zbunjenosti, i kompromisa i velikog vjerolomstva, od strane Protestantskih Kršćana i duh hvalisavosti i savjeta i autoriteta od strane Rimokatolika i svih drugih religionista, bili su među najistaknutijim obilježjima velikog Parlamenta. Njegov prvi dio bio je otvoren sa molitvom Rimokatolika—Kardinala Gibbona—i njegov zadnji dio sa blagoslovom Rimokatolika—Biskupa Keane. I tijekom posljednjeg dijela Šintoistički svećenik iz Japana zazivao je na šaroliki skup blagoslov osam milijuna božanstava.

Vel. Barrows se je tijekom protekle dvije godine dopisivao sa predstavnicima pogana iz drugih zemalja, šaljući Makedonski poziv širom svijeta svim poganskim svećenicima i apostolima, da “Dođu i pomognu nam!” Da poziv tako treba izići reprezentativno iz Prezbiterijanske crkve, koja već tijekom proteklih nekoliko godina prolazi kroz proces vatrenog suda, bila je također činjenica znakovita po zbunjenosti i nemiru koji prevladavaju u toj denominaciji, i u cijelom tzv. Kršćanstvu. I cijelo je tzv. Kršćanstvo bilo spremno za veliki skup.

Sedamnaest dana predstavnici Kršćana svih denominacija, sjedili su zajedno u vijeću sa predstavnicima različitih poganskih religija, na koje se je opetovano ukazivalo na pohvalan način od strane Kršćanskih govornika kao na “*mudrace s Istoka*”—posuđujući taj izraz iz Svetog Pisma, gdje je bio primjenjen na veoma drugačiju klasu—na nekoliko pobožnih koji su vjerovali u Izraelovog Boga i u Izraelske proroke koji su prorekli dolazak Jehovinog Pomazanika, i koji su pažljivo bdjeli i čekali na njegov dolazak, i koji nisu obraćali pažnju na zavodničke duhove svjetovne mudrosti koja nije poznavala Boga. Takvima uistinu mudrima, poniznima takorekuć, Bog je otkrio svoju blagoslovljenu poruku mira i nade.

Tema koja je bila najavljena za posljednji dan Parlamenta bila je “*Vjerska Unija Cijele Ljudske Obitelji*”; kada se bude razmatralo “Elemente savršene religije koji *su priznati i iznešeni u različitim vjerama,*” s ciljem utvrđivanja “*karakteristika kona ne religije*” i “*središta dolaze eg vjerskog jedinstva ovje anstva.*”

Da li je moguće da tako, sa svojim vlastitim priznanjem, Kršćanski (?) svećenici nisu u stanju, u ovaj posljednji dan,

utvrditi što bi trebalo biti središte vjerskog jedinstva, ili karakteristike savršene religije? Jesu li oni uistinu toliko zabrinuti za “*svjetsku religiju*” da su spremni žrtvovati bilo koje ili sva načela pravog Kršćanstva, i čak i ime “Kršćanin,” ako je to potrebno, da bi to postigli? Svejedno, oni to priznaju. “Iz tvojih te usta sudim, zli slugo,” reče Gospodin. Prethodni dani konferencije su bili posvećeni predstavljanju različitih religija od strane njihovih pojedinačnih predstavnika.

Plan je bio odvažan i rizičan, ali trebao je otvoriti oči svakom pravom djetetu Božjem za nekoliko ozbiljnih činjenica koje su bile vrlo očite; naime (1) da je nominalna Kršćanska crkva dosegla svoju zadnju krajnost nade u svoju sposobnost da stoji, pod ispitivačkim sudovima ovog dana kada “GOSPODIN ima parnicu sa svojim narodom,” nominalnim duhovnim Izraelom (Mih. 6:1,2); (2) da umjesto da se pokaju za svoja nazadovanja i nedostatak vjere i revnosti i pobožnosti, i tako tražeći povratak božanske naklonosti, oni nastoje, sa izvjesnom vrstom unije i suradnje, pružiti podršku jedni drugima, i pozivaju u pomoć poganski svijet da im pomogne da izdrže sudove Gospodinove kroz razotkrivanje zabluda njihovih ljudskih vjerskih učenja i njihovog krivog prikazivanja njegovog dostojnog karaktera; (3) da su spremni kompromitirati Krista i njegovo evanđelje, za zadobivanje prijateljstva svijeta i njegovih prihoda moći i utjecaja; (4) da je njihova sljepoća takva da nisu u stanju razabrati istinu od zablude, ili duh istine od duha svijeta; i (5) da su oni već izgubili iz vida Kristove nauke.

Nema sumnje da će privremena pomoć doći iz izvora iz kojih je toliko zdušno tražena; ali to će biti samo pripremni korak koji će uključivati cijeli svijet u predstojeću propast Babilona, prouzročujući da kraljevi i trgovci i zanatlije cijele

zemlje tuguju i plaču za tim velikim gradom. (Otkr. 18:9,11, 17-19)

S obzirom na rad velikog Parlamenta naša je pažnja snažno skrenuta na nekoliko izvanrednih obilježja: (1) Dvojbeni i kompromitirajući duh i stav nominalnog Kršćanstva, uz iznimke Rimokatoličkih i Grkokatoličkih Crkava. (2) Samouvjereni i uporan stav Katolicizma i od svih drugih religija. (3) Na jasne razlike, koje su zapazili poganski mudraci, između Kršćanstva naučavanog u Bibliji, i onog kojeg su naučavali Kršćanski misionari različitih sekti tzv. Kršćanstva, koji su, zajedno s Biblijom, nosili njihova nerazumna i proturječna vjerska učenja u strane zemlje. (4) Na pogansku procjenu misionarskog napora, i njihove buduće izgleda u njihovim zemljama. (5) Na utjecaj Biblije na mnoge u stranim zemljama, bez obzira na njena pogrešna tumačenja od onih koji su je širili u inozemstvu. (6) Na sadašnji utjecaj i vjerovatne rezultate velikog Parlamenta. (7) Na njegov općeniti aspekt kako ga se vidi sa proročanskog stanovišta.

Kompromitiranje Istine

Kršćani—Protestantski Kršćani su sazvali zajedno veliki religiozni Parlament; bio je održan u zemlji koja se naziva Protestantsko Kršćanskom; i bio je pod vodstvom i usmjeravanjem Protestantskih Kršćana, tako da se Protestante može smatrati kao odgovorne za sve njegove postupke. Prema tome, može se primjetiti da je sadašnji duh Protestantizma duh kompromisa i nevjere. Taj je Parlament bio spreman kompromitirati Krista i njegovo evanđelje za prijateljstvo antikrista i neznaboštva. On je odao čast oboma otvarajući i zatvarajući njegova vjećanja sa predstavnicima papinstva. I važno je spomenuti da, dok su vjere različitih poganskih nacija

bile rječito iznešene od njihovih predstavnika, da nije bilo sistematskog predstavljanja Kršćanstva ni u jednom od njegovih faza, iako su Kršćani govorili o različitim temama. Kako se neobičnim čini da je takva prilika za propovijedati evanđelje Kristovo predstavnicima, inteligentnih i utjecajnih pogana mogla biti previđena i zanemarena od takvog skupa! Jesu li se navodni predstavnici Kristovog evanđelja posramili Kristovog evanđelja? (Rim. 1:16) U predavanjima koja su imali Rimokatolici kao daleko najveće pokazivanje, bilo je predstavljeno ne manje od šesnaest puta na sastancima Parlamenta.

I ne samo to, nego bilo je tamo i onih, koji tobože ispovijedaju Kršćanstvo, koji su se gorljivo zaposlili u rušenje njegovih temeljnih učenja—koji su govorili predstavnicima pogana o svojim sumnjama u pogledu nepogrešivosti Kršćanskog Svetog Pisma; da se Biblijske izvještaje treba primiti sa velikim stupnjem dopuštenja za pogrešivost; i da njihova učenja moraju biti dopunjena sa ljudskim razumom i filozofijom, i da ih se prihvati jedino do one mjere u kojoj su u skladu s ovima. Bilo je tamo onih, izjavljujući da su Fundamentalni Kršćani, koji su odbacili učenje o otkupnini, koje je jedini temelj prave Kršćanske vjere, drugi, negirajući pad čovjeka, objavili su suprotnu teoriju evolucije—da čovjek nikada nije bio stvoren savršenim, i da shodno tome njemu ne treba otkupitelj; da je od svog stvaranja na nekom vrlo niskom stupnju, daleko od “slike Božje,” on bio postupno uzlazio, i da je još uvijek u procesu evolucije čiji je zakon opstanak najjačih. I to, sasvim suprotno od Biblijskog učenja o otkupnini i obnovi, bilo je najpopularnije gledište.

Mi ispod dajemo nekoliko kratkih izvadaka koji ukazuju na kompromitirajući duh Protestanstskog Kršćanstva, i u njegovom stavu prema velikom antikristovom sistemu, Rimskoj Crkvi, i

također prema ne—Kršćanskim vjerama.

Poslušajte Dr. Chas. A. Briggsa, Profesora na Prezbitarijanskom Teološkom Seminaru, kako deklamira protiv Svetog Pisma. Gospodin je bio predstavljen od Predsjednika, Dr. Barrowsa, kao onaj “čije učenje, hrabrost i vjernost njegovim uvjerenjima mu daje uzvišeno mjesto u sveopćoj crkvi,” i bio je primljen sa glasnim aplauzom. On je rekao:

“Sve što možemo tvrditi u vezi Biblije je nadahnuće i točnost za ono što sugerira vjerske pouke koje treba prenijeti. Bog je istinit, on ne može lagati; on ne može dovesti u zabludu ili prevariti svoja stvorenja. Ali kada bezgranični Bog govori ograničenom čovjeku, mora li on govoriti riječima koje nisu pogreška? [Kako apsurdno pitanje! Ako Bog ne govori istinu, tada on naravno nije istinit.] To se ne odnosi samo na Božje govorenje, nego i na čovjekovo slušanje, i također na sredstva komunikacije između čovjeka i Boga. Neophodno je pokazati sposobnost čovjeka da primi riječ, prije nego možemo biti sigurni da ju je on prenio ispravno. [To bi “učeni i poštovani” (?) *profesor* teologije trebao imati na umu da je Bog u stanju izabrati ispravne instrumente za prenošenje svoje istine, isto tako kao i izraziti ih njima; i da on to čini očevidno je svakom iskrenom istraživaču njegove Riječi. Takav argument da potkopava vjerodostojnost Svetog Pisma je samo izlika, i bila je to uvreda inteligentnoj i prosvjetljenoj publici.] Nadahnuće Svetog Pisma ne nosi sa sobom nepogrešivost u svakom detalju.”

Poslušajte Vel. Theodorea Mungera, iz New Havena, kako svrgava Krista i uzdiže jedno palo čovječanstvo na njegovo mjesto. On je rekao:

“Krist je više nego samo jedan Judejac ubijen na Kalvariji. *Krist je ovje anstvo koje se razvija pod mo i i miloš u Božjom*, i bilo koja knjiga koja je taknuta sa nadahnućem te *injenice* [ne da je Isus bio pomazani Sin Božji, nego da evoluiralo čovječanstvo kao cjelina sačinjava Krista, Pomazanika] pripada *Krš anskoj* literaturi.”

On je uzeo kao primjer Dantea, Shakespearea, Goethea, Shelleya, Matthew Arnolda, Emersona i druge, i zatim je dodao:

“Literatura uz nekoliko iznimaka—*sva nadahnutu literatura*—stoji ravno za čovječanstvo i inzistira na etičkim temeljima i za etičke ciljeve, i *to je u biti Krš anstvo*...Teologija koja inzistira na transcendentnom Bogu, koji sjedi iznad svijeta i vrti nit njegovih zbivanja, ne zapovijeda pristanak onih čiji se umovi izražavaju u literaturi; pjesnik, genije, mislilac širih i univerzalnih pogleda prolazi; oni stoje previše blizu Boga da budu zavedeni sa takvim prevođenjem njegove istine.”

Vel. Dr. Rexford iz Bostona, (Univerzalist) rekao je:

“Ja bih da mi svi priznamo da je iskreno obožavanje, bilo gdje i svugdje u svijetu, pravo obožavanje...Nepisano ali istaknuto kredo ovog časa ja pretpostavljam da ima biti, ako neki obožavatelj kleči pred bilo čime što On najbolje poznaje, i hodi istinito prema čistom svjetlu koje sjaji prema njemu, ima pristup najuzvišenijim blagoslovima neba.”

On je zasigurno pogodio glavnu temu sadašnjeg dominantnog vjerskog osjećaja; ali dali se Apostol Pavao tako obraća obožavateljima “nepoznatog Boga” na Marsovom brežuljku? Ili da li Ilija tako brani svećenike Baala? Pavao objavljuje da je jedini pristup Bogu kroz vjeru u Kristovu žrtvu za naše grijeh; i Petar kaže, “jer nema pod nebom drugoga imena danog ljudima po kojemu se moramo spasiti.” (Djela 4:12; 17:23-31; 1. Kralj. 18:21,22)

Poslušajte Vel. Lymana Abbota, Urednika *Outlooka*, i bivšeg Pastora Plymouth Church, Brooklyn, N. Y., kako tvrdi za svu crkvu to božansko nadahnuće, kroz koje su nam, Krist i dvanaest apostola, dali Novi Zavjet, da čovjek Božji bude temeljito opremljen. (2. Tim. 3:17) On je rekao:

“Mi ne mislimo da je Bog govorio samo u Palestini, i nekolicini u toj maloj provinciji. Mi ne mislimo da je on bio vokal u Kršćanstvu i nijem svugdje drugdje. Ne! Mi vjerujemo da je on Bog koji govori u svim vremenima i svim dobima.”

Ali kako on govori prorocima Baala? On se nije otkrio izuzev svom izabranom narodu—prirodnom Izraelu u Židovskom dobu, i duhovnom Izraelu u Evanđeoskom dobu. “Samo sam vas poznavao od svih rodova zemaljskih.” (Amos 3:2; 1.Kor. 2:6-10)

Pismo od Lady Somerset (Engleska), koje je kao pozdravni uvod čitao Predsjednik Barrows, dalo je sljedeće ustupke Rimskoj Crkvi:

“Ja sam u suglasju sa svakim naporom s kojim ljudi mogu biti izazvani da razmišljaju zajedno na crtama njihovog slaganja, umjesto njihovog antagonizma...Jedini način da se ujediniamo je da se nikada ne spominju stvari u kojima smo neopozivo suprotstavljeni. Možda je glavna od tih stvari povijesni episkopat, ali činjenica da on vjeruje u to dok ja ne, ne bi spriječila tog velikog i dobrog crkvenog velikodostojnika, Nadbiskupa Irske, od toga da mi da srdačnu pomoć, ne kao Protestantskoj ženi, nego kao uzdržljivom radniku. Isto je bilo istina u Engleskoj za tog žaljenog vođu, Kardinala Manninga, i istina je danas za Gosp. Nugenta, iz Liverpoola, svećenika naroda, univerzalno cijenjenog i voljenog. Konzensus mišljenja o praktičnom nacrtu zlatnog pravila, proglašenog negativno od Konfucija i pozitivno od Krista, *sve e nas dovesti u isti tabor.*”

Učenje o zamjenskom pomirenju bilo je rijetko spominjano, i od mnogih je bilo ostavljeno po strani kao relikvija prošlosti koja nije dostojna prosvjetljenog devetnaestog stoljeća. Samo se je nekoliko glasova podiglo u njenu obranu, i oni nisu bili samo mala manjina u Parlamentu, nego su njihova gledišta bila očito odbijena. Vel. Joseph Cook bio je jedan od te male manjine, i njegova su zapažanja kasnije bila isktritizirana i oštro osuđena sa Čikaške propovjedaonice. U svom obraćanju Gosp. Cook rekao je da je Kršćanska religija bila jedina prava religija, i njeno prihvaćanje način osiguravanja sreće nakon smrti. Ukazujući na primjer učinkovitosti pomirenja da očisti čak i najprljavije grijeha, a to je bio primjer iz Šekspirovih likova, on je rekao:

“Ovdje je Lady Macbeth. Što religija može oprati sa crvene desne ruke Lady Macbeth? To je pitanje koje postavljam četirima kontinentima i morskim otocima. Ako ne možete odgovoriti na to onda niste došli sa ozbiljnom namjerom na Parlament religija. Okrećem se Islamu. Možete li vi oprati njenu crvenu desnu ruku? Okrećem se Konfucijanizmu i Budizmu. Možete li vi oprati njenu crvenu desnu ruku?”

Odgovarajući na to nakon Parlamenta Vel. Jenkin Lloyd Jones, Pastor All Soul's church, Chicago, i jedan koji se je oduševljeno zanimao za Parlament, rekao je:

“Da bi smo mogli otkriti nemoralnost zamjenskog pomirenja—tog programa “gledaj na Isusa i bit ćeš spašen” s kojim je veliki Bostonski govornik učinio to da je ulio strah na lica predstavnika drugih vjera i oblika mišljenja na Parlamentu—proučavajmo malo pažljivije karakter djela, temperament žene kojoj je on obećao takav brzi imunitet ako ona samo bude “pogledala na križ.” Taj prvak fundamentalista ogorčeno je bacio u lica predstavnika svih religija svijeta tvrdnju da je “nemoguće po samoj prirodi stvari da pojedinac uđe u kraljevstvo nebesko izuzev ako ne bude ponovno rođen” kroz Kristovo pomirenje, tu nadnaravnu zamjenu koja pere njenu crvenu ruku i čini od ubojice sveca. Sve što imam za reći takvom Kršćanstvu je ovo: Ja sam sretan što ne vjerujem u njega; i pozivam sve koji ljube moral, sve prijatelje pravde, sve koji vjeruju u beskonačnog Boga čija je volja ispravnost, čija providnost čini pravednost, da to poreknu. Takav “plan spasenja” nije samo nerazuman nego je i nemoralan. To je demoralizirajuće, to je obmana i zamka u ovom svijetu, međutim možda u sljedećem...Ja se okrećem od Kalvarije ako me moja vizija tamo ostavlja dovoljno sebičnog da tražim spasenje koje ostavlja Princa Sidarthu izvan neba u koje su Lady Macbeth i druge crvenoruke duše vječno uključeni.”

Nakon toga je bila održana “orijentalna govornička platforma” u istoj crkvi, gdje je isti velečasni (?) čitao izabrane

izreke od Zoroastre, Mojsija, Bude, Sokrata i Krista, nastojeći pokazati univerzalnost religije, nakon čega je uslijedilo obraćanje Armenskog Katolika. Nakon tog obraćanja, reporter je izvjestio za javnu štampu:

“Gosp. Jones je rekao da se je usudio pitati Biskupa Keanea, sa Katoličkog Sveučilišta u Washingtonu, bi li on pohađao taj sastanak i stajao na takvoj radikalnoj platformi. Biskup je bio odgovorio sa osmjehom da on to bi u Dubuqueu ili bi on bio u iskušenju da dođe. “Ja sam ga zatim upitao,” rekao je Gosp. Jones, “imali on što za predložiti.” Biskup je odgovorio, “Ne smiješ se previše žuriti. Neće potrajati dugo prije nego ću ja to biti u stanju učiniti.”*

“Rimokatolička Crkva, “ nastavio je Gosp. Jones, “pod vodstvom takvih ljudi poput Kardinala Gibbona, Nadbiskupa Irske i Biskupa Spaldinga, slažu se, i ti ljudi prisiljavaju sporije da rade. Ljudi nam kažu da smo dali Parlament religija Katolicima u jednu ruku i Poganima u drugu. Mi bi voljeli čuti naše poganske prijatelje sada. Ta riječ poganin sada nema isto značenje kao što je imala, i ja zahvaljujem Bogu za to.”

Prof. Henry Drummond bio je na programu Parlamenta za obraćanje na temu Kršćanstvo i Evolucija, ali kako on nije uspio stići, Dr. Bristol je pročitao njegovu poruku. U njoj je on rekao da bi bolje razumijevanje postanka i prirode grijeha moglo barem izmijeniti neke od pokušaja da ga se riješimo—ukazujući pogrdno na učenje o pomirenju, koje bi njegovo učenje o Evoluciji učinio ništavnim.

*Međutim, Rim je u međuvremenu zaključio da on nije bio zaslužan za Čikaški Parlament, niti da su mu njegovi pristalice omiljeni, i objavio je da papisti u budućnosti neće imati ništa sa takvim promiskuitetnim parlamentom. I različita zapažanja papinskog neodobravanja ne nedostaju i protiv onih Rimskih prelata koji su imali tako istaknutu ulogu u Čikaškom Parlamentu. Protestanti mogu imati svu slavu!

Nekoliko Branitelja Vjere

Usred takvog kompromitirajućeg duha, toliko odvažnog i otvorenog, bilo je zaista osvježavajuće naći vrlo malo predstavnika Protestantskog Kršćanstva koji su imali moralne hrabrosti, unatoč tolikog mnogog protivljenja, i latentnog i izraženog, da obrane vjeru jednom datu svecima; premda čak i oni pokazuju znakove zbunjenosti, zato što ne shvaćaju božanski plan vjekova i važan odnos temeljnih učenja Kršćanstva sa čudesnim sistemom božanske istine.

Prof. W. C. Wilkinson, sa Čikaškog Sveučilišta, govorio je o "Stav Kršćanstva Prema Drugim Religijama." On je usmjerio svoje slušatelje na Sveto Pismo Starog i Novog Zavjeta kako bi izložio Kršćanstvo, na neprijateljski stav Kršćanstva prema drugim religijama, koji iz nužnosti treba biti lažan da bi bio istinit, i na isključivu tvrdnju našeg Gospodina na moć da spasi, kao što je očitovano u takvim izrazima kao što su:

"Nitko ne dolazi k Ocu [to jest, nitko ne može biti spašen], osim po meni."

"Ja sam kruh života."

"Ako je tko žedan, neka dođe k meni i pije."

"Ja sam svjetlo svijeta."

"Ja sam vrata ovcama."

"Svi koji su došli prije mene lopovi su i razbojnici."

"Ja sam vrata; tko god prođe kroza me bit će spašen."

"Takvi su, "rekao je, " samo neki primjeri izričaja sa Isusovih vlastitih usana isključive tvrdnje da je on jedini Spasitelj čovjeka."

"Na to bi se moglo odgovoriti, "Ali Isus je također rekao, "A kada budemo bio podignut, privući ću sve ljude k sebi"; i mi stoga imamo jamstvo u vjerovanju, za mnoge duše uključene u strane religije, da su, privučeni svjesno ili nesvjesno Isusu, spašeni, bez obzira na nesreću njihovog vjerskog okruženja.

“S tim se naravno, ja slažem, i zahvalan sam da su to kako se čini učenja Kršćanstva. [Ali ta nada proistječe iz velikodušnog srca umjesto iz spoznaje božanskog plana spasenja. Prof. W ne shvaća da privlačenje svijeta Kristu pripada Milenijskom Dobu, da je sada u tijeku jedino privlačenje Crkve, i da će spoznaja o Gospodinu, privlačna sila sada, biti sila tada; “Jer zemlja će biti ispunjena poznavanjem slave GOSPODINOVE kao što vode prekrivaju more.” Hab. 2:14] Ja jednostavno pitam kako bi to bilo jasno u mojoj glavi da mi sada ne raspravljamo uopće o proširenju koje proizlazi iz isključive Isusove moći da spasi, nego striktno ovo pitanje: Da li Kršćanstvo priznaje bilo koji udio spasilačke učinkovitosti kao urođen u ne—Kršćanskim religijama? Drugim riječima, da li je igdje u Svetom Pismu pokazano da Isus ispoljava svoju spasonosnu moć, u nekom stupnju, većem ili manjem, kroz religije koje nisu njegove? Ako bi postojala bilo kakva naznaka, bilo kakva sjena naznake, u Bibliji, Starom Zavjetu ili Novom, gledajući u pravcu potvrdnog odgovora na to pitanje, Ja priznajem Ja ju nikad nisam našao. Našao sam naznake daleko od sjenovitih, i u obilju, baš naprotiv.

“Osjećam potrebu moliti vas da primjetite da ono što Ja kažem u ovim novinama se ne treba pogrešno shvatiti kao poduzimanje u korist Kršćanstva u odstupanju od bilo čega od zasluge pojedinačnih ljudi među nacijama, koji su uzdignuti na velike etičke visine bez pomoći od povijesnog Kršćanstva bilo u njegovom Starozavjetnom ili njegovom Novozavjetnom obliku. Ali moj zadatak ovdje nije govoriti niti o osobama, bilo masama ili iznimkama. Ja vas vodim da uzmete u obzir jedino stav preuzet od Kršćanstva prema ne—Kršćanskim religijama.

“Idemo dalje od vaganja neposrednih Isusovih iskaza kako bi uzeli u obzir one na koje je, kao svoje predstavnike, Isus, prema Novom Zavjetu, prenio pravo da govore sa autoritetom jednakim njegovom. Govoreći općenito o sljedbenicima Poganskih religija on koristi ovaj jezik: “Tvrdeći da su mudri, poludješe, i zamjeniše slavu neraspadljivoga Boga obličjem, slikom raspadljiva čovjeka, i ptica, i četveronožaca, i gmizavaca.”

“Čovjek, ptica, zvijer, gmizavac—ove četiri specifikacije na njihovoj ljestvici spuštanja čini se da ukazuju na četiri različita oblika Poganske religije s kojima je Kršćanstvo, drevno ili suvremeno, došlo u povjesni kontakt. Posljedične kazne koje su pohodile od uvrijeđenog ljubomornog Boga Hebreja i od Kršćana, za takvo izopačenje instiktnog urođenog štovanja, takvog skvrnjavljenja ideje, jednom čiste u ljudskim srcima, neraspadljivog Boga, su opisane od Pavla riječima čija sarkastična, očita, oštra, brendirajuća moć ih je učinila slavnima i poznatima: “Zato ih je Bog preko pohota njihovih srdaca predao nečistoći da međusobno obeščašćuju svoja tijela: one koji su Božju istinu promjenili u laž te častili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja koji je blagoslovljen u vjekove.

“Ja ostavljam citat nedovršenim. Preostali dio odlomka silazi u detalje o dobro poznatoj krivnji, i dobro poznatoj da s njom bude optužen drevni poganski svijet. Nema ni naznake o izuzetcima ovdje u korist točaka nedovoljno dobrih, ili barem ne tako loših, u osuđenim religijama; nije predložena nikakva kvalifikacija, niti ublažavanje presude. Posvuda teško ustrijeljeno, izravna osuda. Nije podnešena nikakva ideja o tome da je u nekim slučajevima možda bilo pravog i prihvatljivog obožavanja skrivenog, prikriivenog i nesvjesnog, pod lažnim oblicima. Nije niti bačen pogled na to su neki idolopoklonici napravili razliku, možda samo nekolicina uvidavnih među njima, koji su razabrali razliku između služene idola i jednog neraspadljivog ljubomornog Boga a što je mišljeno od takvih iznimnih idolopoklonika da je samo bilo simbolizirano u idolu kojeg su oni navodno obožavali. Niti rezerve u korist izvjesnih iniciranih, prosvjetljenih duša koje traže i nalaze čišću religiju u “ezoteričnim” tajnama koje su bile isključene iz profanog vulgarnog. Kršćanstvo ne ostavlja rupu za bijeg za osuđene i nepodesne anti—Kršćanske religije s kojima dolazi u kontakt. Ono umjesto toga pokazuje nerazličitu osudu [strogu kritiku] koja poskakuje poput rašljaste munje od slave njegove moći na one nepopravljivo krive za grijeh na koji je ukazano, grijeh obožavanja posvećenog bogovima a ne Bogu.

“Ne postoji ugodnog ublažavanja nigdje uvedenog na način jamstva, ili čak moguće nade, da će dobroćudni Bog milostivo primiti u svoje uho uračunavanja formalno data drugome doslovce, iako pomješano, namjenjeno kao sebi. Ta ideja, bila prava ili ne, nije Biblijska. Ona je zaista, anti—biblijska, prema tome anti—Kršćanska. Kršćanstvo ne zaslužuje pohvalu od bilo koje takve darežljivosti. Što se tiče jedinstvenih, isključivih, neizrecivih Božjih prednosti, Kršćanstvo je, neka se to iskreno prizna, uska, stroga, ozbiljna, ljubomorna religija. Sokratu je na samrti, možda moglo biti oprošteno njegova ponuda pijetla da bude prinješ na žrtvu Aesculapiusu; ali Kršćanstvo, Kršćanstvo Biblije, ne daje nam ni sjenu razloga za pretpostavljanje da je Bog takav idolopoklonički čin sa svoje strane pretvorio u obožavanje koje mu je prihvatljivo.

“Petar je rekao, “Uistinu shvaćam da Bog nije pristran, nego u svakome narodu prihvaća onoga tko ga se boji i čini ono što je pravedno.

“Najprije se bojati Boga, a zatim isto tako činiti ono što je pravedno, to su karakterne crte koje karakteriziraju uvijek i svugdje čovjeka koji je prihvatljiv Bogu. Ali očito bojati se Boga nije, u ideji Kršćanstva, obožavati drugoga osim njega. U onoj mjeri u kojoj čovjek pobjegne od etničke religije koja je dominantna u skladu s tim, i raste—ne posredstvom nje, nego unatoč njoj—u transcendentni element pravog božanskog obožavanja, da će on biti prihvatljiv Bogu.

“Prema tome, o bilo kojoj etničkoj religiji, može biti rečeno da je prava religija, samo ne savršena? Kršćanstvo kaže, Ne. Kršćanstvo govori riječi neodređene, neograničene nade što se tiče onih, neki od tih, koji nikada nisu čuli za Krista. Naravno, Kršćani će držati i cijeniti te riječi u skladu s njihovom neprocjenjivom vrijednosti. Ali nemojmo pogrešno shvatiti da je njihova namjera imati bilo kakvu vezu sa pogrešnim religijama čovječanstva. Biblija te religije nigdje ne predstavlja kao patetične i djelomično uspješne u tapkanju za Bogom. One su sve i jedna predstavljene kako tapkaju prema dolje, ne prema gore. Prema Kršćanstvu one ometaju, one ne pomažu. Njihovi ih se pristaše drže kao što se

slijepac koji se utapa drži za korijenje i stijene koje imaju tendenciju zadržati ih na dnu rijeke. Istina koja je u krivoj religiji može pomoći, ali to će biti istina, ne kriva religija.

“Prema Kršćanstvu kriva religija iskazuje svu svoju snagu da uguši i da ubije istinu koja je u njoj. Od tuda je predstavljena povijesna degeneracija u prvom poglavlju Rimljanima koja pogađa krive religije općenito. Ako bi one imala posezanja prema gore one bi rasle sve bolje i bolje. Ako, kako Pavao uči, one u stvari rastu sve gore i gore, onda mora biti da su njena posezanja prema dolje.

“Prema tome, stav Kršćanstva prema drugim religijama izuzev sebe je stav univerzalnog, apsolutnog, vječnog, neumirljivog neprijateljstva, dok je prema svim ljudima posvuda, pristalicama krivih religija što je svakako očekivano, njen stav stav milosti, milosrđa, mira za bilo koga [tko će ga primiti]. Koliko će ih se naći [da će ga primiti], problem je kojeg Kršćanstvo ostavlja neriješenim.”

Vel. James Devine, iz New York Citya, također je govorio o poruci Kršćanstva drugim religijama, jasno predstavljajući učenje o otkupljenju kroz dragocjenu krv Kristovu. On je rekao:

“Mi smo sada dovedeni k jednoj drugoj temeljnoj istini u Kršćanskom učenju—tajanstvenoj doktrini pomirenja. Grijeh je činjenica koja je neupitna. On je univerzalno prepoznat i priznat. On je sam svoj dokaz. Čak štoviše, on je barijera između čovjeka i njegovog Boga. Božanska svetost i grijeh, sa svojom odvratnošću, svojom pobunom, svojom užasnom degradacijom, ne mogu se sjediniti u bilo koji sistem moralne vladavine. Bog ne može tolerirati grijeh ili otežati s njim ili napraviti mjesta za njega u svojoj prisutnosti. On se ne može dogovarati s njim; on ga mora kazniti. On se ne može baviti s njim, on mu mora suditi u sudnici. On ga ne može previdjeti; on ga mora pobjediti. On mu ne može dati moralni status; on ga mora pohoditi sa osudom koju zaslužuje.

“Pomirenje je Božja čudesna metoda opravdanja, jednom zauvijek, pred svemirom, svog vječnog stava prema grijehu, sa samo—poduzimanjem, u duhu žrtve, njegove kazne. On to čini u osobi Isusa Krista. Činjenice o Kristovom rođenju, životu, smrti i

uskrsnuću zauzimaju svoje mjesto u području istinite povijesti, i moralna vrijednost i pomirbena djelotvornost njegove savršene poslušnosti i žrtvene smrti postaje tajanstvenim elementom neograničene vrijednosti u procesu podešavanja odnosa grešnika prema njegovom Bogu.

“Krist je prepoznat od Boga kao zamjena. Zasluga njegove poslušnosti i uzvišenog dostojanstva njegove žrtve su oboje dostupni vjeri. Grešnik, ponizan, skrušen, i svjestan svoje nedostojnosti, prihvaća Krista kao svog otkupitelja, svog posrednika, svog spasitelja, i jednostavno vjeruje u povjerenje u njegova jamstva i obećanja, temeljena kao što jesu na njegovoj intervenciji pomirenja, i prima od Boga, kao dar suverene ljubavi, sve Koristi Kristovog posredničkog djela. To je Božji način postizanja cilja pomilovanja i pomirenja. To je njegov način da ostane pravedan a ipak ostvari opravdanje grešnika. Mi ovdje opet imamo tajnu mudrosti u njenom najveličanstvenijom primjeru.

“To je srce evanđelja. Ono kuca sa tajnovitom ljubavi; ono pulsira sa neizrecivim mukama božanskog liječenja; ono nosi važnu povezanost sa cijelim programom vladavine; ono je u njenim skrivenim aktivnostima preko nadzora ljudskog razuma; ali ono šalje životodajnu krv koja kola kroz povijest i daje Kršćanstvu svoju izvrsnu vitalnost i svoju neumiruću jakost. Zato što Kršćanstvo otklanja grijeh iz problema njegovo je riješenje potpuno i konačno.

“Kršćanstvo mora govoriti u ime Boga. Ono njemu duguje svoje postojanje, i ono što ga otkriva je duboka tajna njegovog dostojanstva i moći. Bilo bi drskost za njega da govori jednostavno samo na vlastitu odgovornost, ili čak u ime razuma. *Ono nema za predložiti nikakvu filozofiju evolucije.* Ono ima za prenijeti poruku od Boga. Ono samo nije filozofija; ono je religija. Ono nije zemaljskog porijekla; njega je Bog načinio. Ono ne potječe od čovjeka, nego od Boga, i snažno je živo s njegovom moći, budno s njegovom ljubavi, dobroćudno s njegovom dobrotom, blistavo s njegovim svjetlom, zaduženo s njegovom istinom, poslano s njegovom porukom, nadahnuto s njegovom snagom, trudno s njegovom mudrošću, instinkt sa darom duhovnog liječenja i moćno sa najvišim autoritetom.

“Ono ima zadatak među ljudima, kad god ili gdje god ih nađe, koji je jednako uzvišen kao i stvorenje, jednako čudesan kao i duhovno postojanje i jednako pun duhovnog značenja kao i vječnost. Ono nalazi svoj fokus, i isto tako svoje sjajno središte, u osobnosti njegovog velikog otkrivaatelja i učitelja, prema kojem su, prije njegovog dolaska, pokazivali svi prsti svjetla, i od kojega, od njegovog utjelovljenja, sva svjetlina dana svijetli.

“Njegov duh je pun jednostavne iskrenosti, uzvišenog dostojanstva i dražesne nesebičnosti. Ono ima za cilj udjeliti blagoslov a ne izazivati uspoređivanje. Ono nije toliko zabrinuto da opravda sebe koliko da svoje koristi. Ono nije toliko zabrinuto da si osigura vrhovnu čast koliko da osvoji put do srca. Ono ne traži da izaziva, da omalovažava ili ponizi svog suparnika, nego umjesto toga da pokori s ljubavlju, privuče svojom vlastitom izvrsnošću i nadomjesti vlastitom neusporedivom superiornošću. Ono je samo po sebi nesposobno za duh rivalstva, zbog svog vlastitog neospornog prava da vlada. Ono nema nikakve koristi od ismijavanja, ono može dijeliti s prezirom, ono ne nosi oružje nasilja, nije mu dato da argumentira, ono je nesposobno za trikove ili prijevaru, i to odbacuje licemjerje. Ono se stalno oslanja na svoju vlastitu instiktivnu zaslugu, i temelji sve svoje tvrdnje na svom pravu da bude saslušano i poštovano.

“Njegov čudesan dokaz je izuzetak a ne pravilo. Bio je to znak da pomogne slaboj vjeri. Bio je to ustupak napravljen u duhu snishodljivosti. Čuda sugeriraju milosrđe sasvim jednako kao što i objavljuju veličanstvo, Kada uzmemo u obzir neograničene izvore božanske moći, i lakoću s kojom su znakovi i čuda bili umnoženi u zbunjujućoj raznolikosti i impresivnosti, mi smo svjesni krutog čuvanja moći i različitog odbacivanja spektakularnog. Misterij Kršćanske povijesti je umjeren način na koji je Kršćanstvo koristilo svoje resurse. To je porez na vjeru, koji je često bolno žestok, zapaziti očiti nedostatak snage i udarac i neotpornu snagu u naizgled sporom napretku naše svete religije. [To nužno mora biti tako onima koji još nisu došli do razumijevanja božanskog plana vjekova.]

“Nema sumnje da Bog ima svoje razloge, ali u međuvremenu mi ne možemo a da ne prepoznamo u Kršćanstvu duh tajanstvene uzdržljivosti, prekrasnog strpljenja, prigušenog prizvuka, svrhovite

suzdržanosti. Ono ne “više, niti podiže svoj glas, da bi ga se čulo na ulicama.” Stoljeća su došla i prošla i Kršćanstvo dotiče samo dijelove zemlje, ali gdje god dotakne preobrazi. Čini se da prezire materijalne dodatke, i računa samo one pobjede dostojnima koje su dobivene kroz duhovni kontakt sa individualnom dušom. Njegov odnos sa drugim religijama bio je karakteriziran po jedinstvenoj suzdržanosti, i njegov je napredak bio obilježen sa nerazmetljivim dostojanstvom koje je u skladu sa veličanstvenim stavom Boga, njegovog autora.

“Mi smo stoga u pravu, kada govorimo o duhu ove poruke kao potpunom slobodnom od svakidašnjeg osjećaja suparništva, u cijelosti iznad uporabe spektakularnih ili prividno lijepih metoda, beskrajno uklonjene samo puke naprave ili dramatični učinci, u potpunosti slobodan od ispraznog govora ili licemjerstva, sa nikakvom zabrinutošću za savezom sa svjetovnom moći ili društvenim sjajem, brinući se više za mjesto utjecaja u poniznom srcu nego za stolicom moći kraljevskog prijestolja, u potpunosti usredotočenog na tvrdnje odanosti ljubavi duše i osiguravanja moralne preobrazbe karaktera, da bi njegov vlastiti duh i načela mogli zavladatai duhovnim životom.

“Ono govori, stoga, drugim religijama sa bezuvjetnom iskrenošću i jednostavnošću, temeljeno na svojoj vlastitoj neospornoj tvrdnji na audijenciju. Ono priznaje nedvojbenu iskrenost osobnog uvjerenja i snažnu gorljivost moralne borbe u slučaju mnogih ozbiljnih duša koje, poput drevnih Atenjana, “štuju ono što ne poznaju”; ono upozorava, i uvjerava, i zapovijeda, jer je to njegovo pravo; ono govori kao Pavao u prisutnosti kulturnog poganstva na Marsovom Brežuljku, o tom određenom danu u kojemu će se suditi svijetu; ono odjekuje i ponovno odjekuje svoj nepromjenjiv i nepopustljiv poziv na pokajanje; ono zahtijeva prihvaćanje njegovih moralnih normi; ono strogo traži podložnost, lojalnost, pobožnost i poniznost.

“Sve ovo ono čini sa vrhunskim i nepokolebljivim zvukom tihog inzistiranja. Ono često pritiskuje svoju tvrdnju sa argumentom, molbom i nježnom hitnošću; ipak u svemu tome i kroz sve to trebalo bi se prepoznati jasan, rezonantan, dominirajući ton beskompromisnog inzistiranja, otkrivajući tu vrhovnu osobnu volju od koje je nastalo

Kršćanstvo, i u čije ime ono uvijek govori. Ono prenosi svoju poruku sa zrakom neuznemirenog pouzdanja i tihog ovladavanja. Ne postoji tjeskobna zabrinutost oko prvenstva, niti pretjerane brige za izvanjskim, niti mogućnosti da bude pod pokroviteljstvom, niti nedostojanstvenog duha natjecanja. Umjesto toga, ono govori, sa sviješću te jednostavne, prirodne, neusporedive, neizmjerne nadmoći koja brzo razoružava suparništvo, i na kraju izaziva divljenje i potiče na podložnost srca oslobođenog od zlobe i lukavstva.”

Među tim plemenitim izjavama obrane istine bila je također ona od Njemačkog Grofa Bernstorffa. On je rekao:

“Ja mislim da nitko ovdje ne misli olako o svojoj religiji [premda je on naučio suprotno prije nego je parlament završio. To je bilo rečeno na njegovom početku.] Ja za sebe izjavljujem da sam ovdje kao individualni evanđeoski Kršćanin, i da ja nikada ne bi zakoračio na ovaj Parlament ako bih mislio bilo što poput pristanka da su sve religije jednake, i da je jedino potrebno biti iskren i ispravan. Ja ne mogu pristati na ništa takvoga. Ja vjerujem da je jedino Biblija istina, i da je Protestantsko Kršćanstvo jedina prava religija. *Ne želim kompromis nikakve vrste.*

“Mi ne možemo poreći da smo mi koji smo se sastali na ovom Parlamentu razdvojeni sa velikim i važnim načelima. Mi priznajemo da se te razlike ne mogu premostiti; ali mi se sastajemo vjerujući da svatko ima pravo na svoju vjeru. Vi pozivate svakoga da dođe ovdje kao iskreni branitelj svoje vlastite vjere. Ja, sa moje strane, stojim pred vama sa istom željom koja je poticala Pavla kad je on stajao pred predstavnicima Rimskog Suda i Agripom, Židovskim kraljem. Dao Bog da svi koji me danas slušaju budu gotovo, ili sve zajedno, ovakav kao što sam ja. Ja nemogu reći “izuzev ovih okova.” Ja sam zahvalan Bogu da sam slobodan; izuzev svih ovih grešaka i nedostataka koji su u meni i koji me sprečavaju da prihvatim moj kredo onako kako bih to želio učiniti.

“Ali zašto smo se sastali ovdje, ako ne možemo pokazati toleranciju? Pa, riječ tolerancija je korištena na različite načine. Ako su riječi Kralja Frederika iz Prusije—“U mojoj zemlji svatko može ići u nebo na svoj vlastiti način—korištene *kao državni ka maksima,*

mi ih ne možemo visoko vrednovati. Koliko bi se krvoprolića, koliko okrutnosti poštedjelo u svijetu kada bi to bilo usvojeno. Ali ako je *to izraz vjerske ravnodušnosti koja je bila dominantna tijekom prošlog stolje a* i na dvoru monarha koji je bio prijatelj Voltairea, *onda je mi ne možemo prihvatiti.*

“Sv. Pavao u svojoj poslanici Galaćanima, odbacuje svako drugo učenje, čak i ako bi ga naučavao anđeo s neba. Mi Kršćani smo sluge našeg Gospodara, živog Spasitelja. *Mi nemamo pravo kompromitirati istinu koju nam je on povjerio;* ili da mislimo olako o njoj, ili da uskratimo poruku koju nam je on dao za čovječanstvo. Ali mi smo se sastali, želeći dobiti drugoga za naše učenje. Neće li to onda biti Parlament rata umjesto mira? Neće li nas to još više udaljiti jedne od drugih, umjesto približiti? Ja mislim da ne, ako se budemo čvrsto držali istine da se naše velike i važne istine mogu braniti i promovirati duhovnim sredstvima. Poštena borba sa duhovnim oružjem ne treba udaljiti sukobljene strane; baš naprotiv, to ih često približava.

“Ja smatram da će ova konferencija učiniti dovoljno da ureže svoje sjećanje zauvijek na stranicama povijesti ako ovo veliko načelo [vjerska sloboda] naiđe na opće prihvaćanje. Jedno svjetlo sviče u svakom svjetlu, i devetnaesto nam je stoljeće donijelo mnogo napretka u tom pogledu; ipak mi riskiramo da uđemo u dvadeseto stoljeće prije nego je veliko načelo vjerske slobode naišlo na opće prihvaćanje.”

U izrazitoj suprotnosti sa općim duhom Parlamenta je također bilo predavanje Gosp. Granta, iz Kanade. On je rekao:

“Čini mi se da bi smo trebali započeti ovaj Parlament Religija, ne sa svjesnosti da mi činimo veliku stvar, nego sa poniznim i skromnim priznanjem grijeha i neuspjeha. Zašto stanovnici svijeta nisu pali pred istinom? Pogreška je naša. Apostol Pavao, gledajući unatrag na stoljeća čudesne od Boga vođene povijesti, vidio je kao ključ svih njenih maksima ovo: da je Jehova pružao svoje ruke cijeli dan neposlušnom i buntovnom narodu; iako je uvijek bio ostatak pravednih. Izrael kao nacija nije razumio Jehovu, i prema tome nisu uspjeli razumjeti svoju vlastitu nevjerovatnu misiju.

“Da je Sv. Pavao danas ovdje ne bi li on izrekao isto žalosno priznanje s obzirom na devetnaest stoljeća Kršćanstva? Ne bi li on rekao da smo mi bili ponosni na naše Kršćanstvo, umjesto da smo dopustili da naše Kršćanstvo nas ponizi i razapne nas; da smo se hvalili s Kršćanstvom kao sa nečim što je naše, umjesto da smo mu dopustili da ono posjeduje nas; da smo ga mi rastavili od moralnog i duhovnog poretka svijeta, umjesto da smo gledali da je ono to koje prodire, tumači, dovršava i potvrđuje taj poredak; i da smo mi tako sakrili njegove slave i prikrili njegovu moć. Cijeli dan naš Spasitelj govori, “Sav dan pružao sam ruke svoje narodu nepokornu i buntovnu.” Međutim jedini neophodni uvjet uspjeha je da mi priznamo uzrok našeg neuspjeha, da ga mi priznamo, sa poniznim, skromnim, skrušenim i poslušnim srcima, i da sa neutoljivom Zapadnjačkom hrabrosti i vjerom krenemo naprijed i činimo drugačije.”

Bi li ti osjećaji mogli naći odjek u velikom Parlamentu!—ali nisu. S druge strane, bio je obilježen sa velikih pohvalama kao “*udesan vjerski napredak devetnaestog stoljeća*”; i prvi utisak Grofa Bernstorff’a, da je to značilo odvažan kompromis Kršćanskih načela i doktrine, bio je ispravan, kao što je naknadna sjednica Parlamenta pokazala.

Suprotstavljeni Stavovi Katolicizma, Poganstva i Protestantskog Kršćanstva

Samouvjeren i uporan stav Katolicizma i različitih poganskih religija bio je u oštroj suprotnosti sa skepticizmom Protestantskog Kršćanstva. Nije bila izgovorena niti jedna rečenica protiv autoriteta njihovih svetih knjiga; oni su hvalili i preporučivali njihove religije, dok su slušali sa iznenađenjem skeptična i nevjernička predavanja Protestantskih Kršćana protiv Kršćanske religije i protiv Biblije, za koju su čak i pogani pokazali veće poštovanje.

Kao dokaz iznenađenja kod stranaca kad su saznali za to stanje stvari među Kršćanima, mi citiramo sljedeće iz objavljenog obraćanja jednog od delegata iz Japana na velikom sastanku koji se održao u Yokohami kao izraz dobrošlice njegovom povratku i što su čuli njegov izvještaj. Govornik je rekao:

“Kada smo primili pozivnicu da prisustvujemo Parlamentu Religija, naša Budistička Organizacija nije nas poslala kao predstavnike tijela. Velika je većina vjerovala da je to bio mudar potez od strane Kršćana da nas dobiju tamo i da nas zatim ismiju ili nas pokušaju obratiti. Mi smo u skladu s time otišli kao pojedinci. Ali očekivalo nas je predivno iznenađenje. Sve naše ideje bile su pogrešne. Parlament je bio sazvan zato što su Zapadne nacije shvatile slabost i ludost Kršćanstva, i oni su zaista željeli čuti o našoj religiji, i naučiti koja je religija najbolja. Ne postoji bolje mjesto u svijetu za promoviranje učenja Budizma od Amerike. Kršćanstvo je samo ukras Američkog društva. Samo je nekolicina duboko uvjerena u njega. Velika većina Kršćana pije i čini različite grozne grijeha, i žive vrlo razuzdanim životom, iako je to vrlo zajedničko vjerovanje i služi kao društveni ukras. Njegov nedostatak snage dokazuje njegovu slabost. Sastanci su pokazali veliku nadmoć Budizma nad Kršćanstvom, i sama činjenica sazivanja sastanaka pokazala je da su Amerikanci i drugi Zapadni narod izgubili svoju vjeru u Kršćanstvo i da su bili spremni prihvatiti učenja naše nadmoćnije religije.”

Nikakvo čudo da je Japanski Kršćanin rekao, na kraju svog obraćanja, “Kako Američki Kršćani mogu napraviti tako veliku pogrešku da održe takav sastanak i naude Kršćanstvu kao što će ovi sastanci napraviti u Japanu?”

Oni koji su upoznati sa poviješću znaju nešto o karakteru te velike antikiršćanske sile, Crkve Rima, s kojom Protestanti toliko gorljivo žele pripadnost; i oni koji drže otvorene oči na njena sadašnja djelovanja znaju da su njeno srce i karakter i dalje nepromjenjeni. Oni koji su opće obavješteni znaju dobro

da su Grko Katolici podržavali i odobravali, ako doista nisu bili i pokretači, Ruskog progonstva Židova , “Stundista” i svih drugih Kršćana, koji su se probudili od sljepoće i praznovjerja Grčke Crkve, i koji traže i nalaze Boga i istinu kroz proučavanje njegove Riječi. Progon potaknut od Grko Katoličkih svećenika i procesuiran od policije najokrutnije je i gnusne prirode. Ali, ipak, usrdno se tražilo savez i suradnju sa oba ova sistema, Rimo i Grko Katoličkim Crkvama, kao također i sa svim oblicima poganskog praznovjerja i neznanja.

Grozna Tama Poganizma s kojima Kršćani Žele i Traže Savez

O groznoj tami poganizma s kojim Kršćani traže suradnju i suosjećanje, mi možemo dobiti neku ideju iz sljedeće autoklave Dr. Pentekosta protiv kritičnog tona kojeg su neki od stranaca preuzeli prema Kršćanstvu i Kršćanskim misijama. On je rekao:

“Smatram da je šteta da bi bilo što težilo k tome da degenerira rasprava ovog Parlamenta u seriju diskriminacija i optuživanja; ipak, mi Kršćani smo strpljivo sjedili i slušali serije kritika na rezultate Kršćanstva od izvjesnih predstavnika Istočnih religija. Na primjer, predgrađe Čikaga i New Yorka, bezimene zloće opipljive čak i oku stranaca koji su naši gosti; razuzdanost, pijanstvo, tučnjave, ubojstva, i zločini kriminalnih klasa bili su zabilježeni protiv nas. Nedostatci Kongresa i vladavine i Engleske i Amerike bili su optužba Kršćanima. Trgovina opijumom, promet ruma, kršenje ugovora, nehumani i barbarski zakoni protiv Kineza, itd., su svi bili terećeni na Kršćansku crkvu. [Ali ako Kršćani tvrde da su to Kršćanske nacije, mogu li tada razumno kriviti ove poganske predstavnike za to što razmišljaju i u skladu s time ih sude?]

“Čini se gotovo suvišnim reći da sve te stvari, nemoral, opijanje, kriminal, nebratsko postupanje, i sebična pohlepa za tim različitim destruktivnim prometima koji su bili provađani iz naših zemalja u Orijent leže izvan okrilja Kršćanstva. [Ne, ne ako su to Kršćanske nacije. Tvrdeći to, crkvu se tereti za grijehе nacija, i to je opravdano.] Kristova Crkva noć i dan radi na tome da ispravi i ukine taj kriminal. Kršćanska Crkva jednoglasno osuđuje promet opijuma, promet likera, Kineske postupke ugnjevatanja, i sve oblike poroka i pohlepe za koje naši prijatelji sa Istoka prigovaraju.

“Mi smo spremni biti kritizirani; ali kada se sjetim činjenice da su te kritike dijelom od gospode koja predstavlja sistem religije čiji su hramovi, održavani od visokih kasti Brahmanskog svećenstva, ovlaštene i određeni samostani sistema nemorala i razvrata paralela čemu nije poznata u Zapadnom svijetu, Ja osjećam da tišina daje suglasnost. Mogu vas odvesti u deset tisuća hramova, manje ili više—više radije nego manje—u svakom dijelu Indije, za koje su vezani od dvije do četiri stotine svećenica, čiji životi nisu oni koji bi trebali biti.

“Ja sam to vidio svojim vlastitim očima, i nitko u Indiji to ne opovrgava. Ako pričate s Brahmanima o tome, oni će reći da je to dio njihovog sistema za obične ljude. Imajte na umu da je taj sistem ovlaštena institucija Hinduističke religije. Dovoljno je samo pogledati na gnusne rezbarije po hramovima, i Hinduističke i Budističke, odvratnih simbola drevnih Faličkih sistema, koji su među najpopularnijim predmetima štovanja i Indiji, pa da se bude impresioniran sa iskvarenošću religija. Imajte na umu, to ne samo da je tolerirano, nego je to ustanovljeno, usmjeravano i vođeno od svećenika religije. Jedino su besramne slike i portreti drevnih Pompeja jednaki po opscenosti stvarima koje se otvoreno vidi u i oko ulaza u Indijske hramove.

“Čini se malo teškim da bi smo trebali podnositi kritiku od tih predstavnika Hinduizma s obzirom na bezbožništvo Zapadnih zemalja, dok oni žive u takvim ogromnim staklenim kućama kao što su te, koje su podigle, štatile i branile vođe njihove vlastite religije.

“Čuli smo puno toga o “Božjem očinstvu i ljudskom bratstvu,” kao jednu od bitnih doktrina Istočnih religija. I da stvar bude gora, Ja nikada nisam bio u stanju pronaći—i izazvao sam cijelu Indiju—i jedan jedini tekst u bilo kojoj od Hinduističke literature koji opravdava ili čak sugerira doktrinu o “Božjem očinstvu i ljudskom bratstvu.” To je čisti plagijat od Kršćanstva. Mi se radujemo da su ga oni usvojili i ugradili. Kako možemo pretpostaviti da nam Brahman, koji gleda na sve niže kaste ljudi, i posebno na siromašne pariye, s duhom gađenja, i smatrajući ih kao različite redove bića, koji proizlaze od majmuna i vragova, govori o Božjem očinstvu i ljudskom bratstvu? Ako Brahman vjeruje u ljudsko bratstvo, zašto on ne odbije društvene pogodnosti i općenite gostoljubivosti ljudi drugih kasta, isto tako kao i svoje Zapadne braće, koje on tako lijepo grli u snishodljivim mišicama svoje novopronađene doktrine o Božjem očinstvu i ljudskom bratstvu?

“Ako postoji bilo kakvo bratstvo čovjeka u Indiji najneoprezniji promatrač ne treba oklijevati reći da ne postoji sestrinstvo prepoznato od njih. Neka bezimena užasi kojima su podložene Hinduističke žene u Indiji odgovore na tu izjavu.

“Sve dok Engleska vlada ne spusti snažnu ruku na drevnu Hinduističku vjersku instituciju Suttee, stotine Hindu udovica svake će godine rado otići na pogrebnu lomaču svojih mrtvih muževa, grleći tako plamen koji pale njihova mrtva tijela umjesto da se izbave u bezimene užase živućeg pakla Hindu udovištva. Neka nam naši Hindu prijatelji kažu što je njihova religija učinila za Hindu udovicu, i posebno za djete udovicu, s njegovom glavom ošišanom kao u kriminalca, sa nje skinut sav

nakit, obučena u dronjke, svedena na položaj ropstva goreg nego možemo zamisliti, napravljena općim robom i smetlarom obitelji, a nerijetko stavljena na još gore i bezimene namjene. Na to stanje i uvjete je svedena siromašna udovica pod sankcijom Hinduizma. Prije samo dvije godine Britanska je vlada donijela nove i strože zakone “podizanja starosti pristanka” na dvanaest godina, u kojoj je dobi bilo zakonito za Hindusa da ulazi u bračni odnos sa svojim djetetom ženom. Kršćanske bolnice, pune zlostavljanih mladih djevojaka koje jedva da su izišle iz svog djetinjstva, postalo je toliko nečuvenom činjenicom da je vlada morala intervenirati i zaustaviti te zločine, koji su bili počinjeni u ime religije. U Indiji je bilo toliko veliko uzbuđenje oko toga da se je strahovalo da bi vjerska revolucija mogla gotovo odmah dovesti do nove pobune.

“Mi smo bili kritizirani od naših Orijentalnih prijatelja da sudimo sa neznanjem i predrasudom, zato što je u nedavnom izazovu u ranom dijelu ovog Parlamenta samo pet osoba bilo u stanju reći da su čitali Bibliju Bude; pa je stoga uzeto zdravo za gotovo da je naš sud bio u neznanju i nepravedan. Isti je izazov mogao biti napravljen u Burmi ili Ceylonu, i izvan svećenstva pošteno je reći da ih ne bi moglo toliko mnogo u stanju reći da su čitali svoja vlastita Sveta Pisma. Bude Hindusa su predmeti štovanja. Nitko osim Brahmana nemože naučavati, a još mnanje čitati im. Prije nego su Kršćanski misionari otišli u Indiju, Sanskrit je bio gotovo mrtav jezik. Ako bi Indijski Sveti Spisi barem bili prevedeni na narodni jezik ili dati Zapadnim nacijama, to bi bilo zato što su ih Kršćanski misionari i Zapadni izučavatelji ponovno otkrili, iskopali ih, preveli ih i iznijeli ih na svjetlo dana. Količina Spisa na Sanskrtu poznatih običnom Indijcu koji si je osigurao Zapadno obrazovanje su samo oni dijelovi koji su bili prevedeni na Engleski ili na narodni jezik od Evropskih ili Zapadnih izučavatelja. Običan narod, devedeset i deveta stotinka od svih, poznaje samo tradiciju. Usporedimo tu

mrtvu ekskluzivnost od strane tih Indijskih religija sa činjenicom da su Kršćani preveli svoju Bibliju na više od tri stotine jezika i dijalekata, i poslali ih za širenje na stotine milijuna među sve nacije i jezike i narode na zemlji. Mi se udvaramo svjetlu, ali izgleda da Biblija Istoka voli tamu umjesto svjetla, zato što oni neće podnositi svjetlo sveopćeg objavljivanja.

“Novi i bolji Hinduizam današnjice razvoj je pod utjecajem Kršćanskog okruženja, ali još uvijek nije dostigao tu etičku normu koja mu daje pravo da čita Kršćanskoj Crkvi lekciju o moralu. Sve dok Indija ne pročisti svoje hramove od goreg smeća od Augijevoeg, i njezine se sveznalice i svećenici ne odreknu i ne otkazu groznih postupaka i djela učinjenih u ime religije, neka bude skromna u objavljivanju morala drugim nacijama i narodima.”

Poganski Reformatori Imaju Osjećaj Prema Bogu

Dok je Kršćanstvo reprezentativno stajalo pred predstavljanim poganskim svijetom, hvališući se za svoj religiozni napredak, a ne znajući da je bilo “bijedno, i jadno, i siromašno, i slijepo i golo” (Otkr. 3:17), kontrast očitog osjećaja prema Bogu od strane nekih u poganskim zemljama bio je vrlo jasan; i oduševljenje s kojim su razumjeli i neizravno kritizirali nedosljednost Kršćana zaslužuje posebnu pažnju.

U dva sposobna govora od predstavnika Hinduizma, mi smo postavili pred nas značajan pokret u Indiji koji nam daje neku ideju o tami poganskih zemalja, i također o utjecaju naše Biblije, koji su misionari odnijeli tamo. Biblija je vršila djelo koje su proturječna vjerska učenja koja su ju pratila, i tvrdila da ju tumače, ometala, ali ne i uništila. Iz Japana smo čuli također o sličnim uvjetima. U nastavku ćemo dodati ulomke iz tri govora koja su izvanredna po svojoj očitosti iskrenosti, misli i jasnom izričaju, i pokazujući vrlo ozbiljan stav poganskih reformatora koji imaju osjećaj prema Bogu, ako ga slučajno nađu.

Glas Iz Nove Indije

Gosp. Mozoomdar obratio se skupu kako slijedi:

“GOSP. PREDSEDNICI, PREDSTAVNICI NACIJA I RELIGIJA: Brahmo—Somaj iz Indije, kojeg imam čast predstavljati, je novo društvo; naša je religija nova religija, ali ona potječe iz daleke, daleke antike, iz samih korijena našeg nacionalnog života, od prije mnogo tisuća godina.

“Prije šezdeset i tri godine cijela je Indija bila puna snažne vike. Velika neskladna buka heterogenog politeizma razdro je tišinu neba. Vapaj udovica; ne, daleko jasniji, krik onih bijednih žena koje su imale biti spaljene na pogrebnim lomačama njihovih mrtvih muževa, oskvrnuo je svetost Božje zemlje. Mi imamo Budističku božicu zemlje, majku naroda, sa deset ruku, koja drži u svakoj ruci oružje za obranu njene djece. Mi imamo bijelu božicu učenja, koja svira na svojoj Veni, gudačkom muzičkom instrumentu, po strunama mudrosti. Božica dobre sreće, držeći u svojim rukama, ne rog, nego košaru s obiljem, blagoslova za narode Indije, bila je tamo; i bog sa glavom slona; i bog koji jaše na paunu, i trideset i tri mlijuna bogova i božica pored toga. Ja imam svoju teoriju o mitologiji Hinduizma, ali nije sada vrijeme za to.

“Usred galame i sraza tog politeizma i društvenog zla, usred sve tame vremena, tamo je ustao čovjek, Brahman, čisto odgojen i čisto rođen, čije je ime bilo Raja Ram Dohan Roy. Prije nego je postao čovjekom on je napisao knjigu dokazujući laži sveg politeizma i istinu o postojanju živog Boga. To je navuklo progonstvo na njega. Godine 1830 taj je čovjek utemeljio društvo poznato kao Brahmo—Somaj—društvo obožavatelja jednog živog Boga.

“Brahmo—Somaj je utemeljio ovaj monoteizam na inspiraciji starih Hindu Spisa, Veda i Upanišada.

“Sa vremenom, kako je pokret rastao, članovi su počeli sumnjati jesu li Hinduski Sveti Spisi bili stvarno nepogrešivi. U njihovim dušama oni su mislili da su čuli glas koji je tu i tamo, isprva u slabim naglascima, proturječio Vedama i Upanišadama. Što će biti naša

teološka načela? Na kojim će načelima stajati naša religija? Mali naglasci na kojima je pitanje isprva bilo postavljeno postali su sve glasnijima, i sve su više odjekivali u rastućem vjerskom društvu, sve dok to nije postalo najpraktičnijim za sve probleme—na kojoj će knjizi počivati sva prava religija?

“Ukratko oni su utvrdili da je bilo nemoguće da bi Hinduska Sveta Pisma bila jedini izvještaj prave religije. Oni su utvrdili da premda je bilo nešto istina u Hinduskim Svetim Pismima, onih ih nisu mogli priznati kao jedini nepogrešivi standard duhovne realnosti. Stoga dvadeset i jednu godinu nakon utemeljenja Brahma—Somaja odustalo se od učenja o nepogrešivosti Hinduskih Svetih Spisa.

“Onda je došlo daljnje pitanje. Nema li i drugih spisa također? Nisam li vam rekao neki dan, da na carskom prijestolju Indije sada sjedi Kršćanstvo sa Evandeljem Mira u jednoj ruci i žezlom civilizacije u drugoj? Biblija je prodrla u Indiju. Biblija je knjiga koju čovječanstvo ne bi trebalo ignorirati. Prepoznavši stoga, s jedne strane, veliko nadahnuće Hindu Zapisa, mi ne možemo a da s druge strane ne priznamo nadahnuće i autoritet Biblije. I 1861 mi smo izdali knjigu u kojoj su bili dati izvadci iz sveg Svetog Pisma kao knjiga koju se trebalo čitati u toku naših pobožnosti. Nije to bio neki Kršćanski misionar koji je privukao našu pažnju Bibliji; nisu to bili niti Muslimanski svećenici koji su nam pokazali izvrsne ulomke iz Kurana; niti nam je Zoroastrizam propovijedao veličinu svojeg Zend-Aveste; nego je bio u našim srcima Bog beskonačne realnosti, izvor nadahnuća svih knjiga, Biblije, Kurana, Zend-Aveste, koji je privukao našu pažnju izvrsnostima koja su otkrivena u zapisu svetih iskustava posvugdje. Njegovim vodstvom i njegovim svjetlom mi smo prepoznali te činjenice, i na stijeni vječne stvarnosti bio je položen naš teološki temelj.

“Je li teologija bez morala? Je li nadahnuće te knjige ili autoritet tog proroka bez osobne svetosti—čistoće tog Boga—napravila

hram? Ubrzo nakon što smo ustanovili našu teologiju, činjenica nas je zapljusnula u lice da mi nismo bili dobri ljudi, čistih misli, sveti ljudi, te da su postojala bezbrojna zla oko nas, u našim domovima, u našim nacionalnim običajima, u organizaciji našeg društva. Brahma-Somaj se je prema tome okrenulo ka reformaciji društva. Godine 1851 je bio proslavljen prvi mješoviti brak. Mješoviti brak u Indiji znači brak osoba koje pripadaju različitim kastama. Kasta je vrsta Kineskog zida koji okružuje svako kućanstvo i svaku malu zajednicu, i izvan kojih granica nijedan smio muškarac ili žena nisu smjeli zalutati. U Brahma—Somaju mi pitamo, “Hoće li ovaj Kineski zid sramotiti slobodu Božje djece zauvijek?” Ne! Srušite ga; dolje s njim.

“Kao sljedeće, moj počasni vođa i prijatelj, Keshub Chunder Sen, je tako uredio stvar da se omoguće brakovi između različitih kasta. Brahmani su bili uvrijeđeni. Mudrijaši su odmahnuili svojim glavama; čak su i vođe Brahma—Somaja slegnuli ramenima i stavili ruke u džepove. “Ovi mladi ugarci, “ rekli su oni, “zapalit će cijelo društvo.” Ali mješoviti brak je nastao, i također je sklopljen brak udovice.

“Da li znate što su udovice Indije? Dogodi se da mala djevojčica od deset ili dvanaest godina izgubi njenog muža prije nego ga ona dobro upozna, i u toj mladoj dobi do njene smrti ona će prolaziti kroz pokore i strogosti i nevolje i usamljenosti i sramotu koju bi vas bilo strah čuti. Ja ne priznajem niti razumijem vladanje žene koja se udaje prvi puta i zatim drugi puta i onda treći puta i četvrti put—koja se udaje onoliko puta koliko ima godišnjih doba u godini. Ja ne razumijem vladanje takvih muškaraca i žena. Ali ja mislim da kada malo dijete od jedanaest godina izgubi ono što ljudi nazivaju njenog muža, kada ju stave u nesreću doživotnog udovištva i nanesu joj nevolje koje bi osramotile kriminalca, dio je nehumanosti koju nikada nije previše uskoro odstraniti. Od tud, mješoviti brakovi i brakovi udovica. Naše su ruke tako bile položene na problem društvenog i domaćeg poboljšanja, i rezultat toga je bio taj da se vrlo

skoro desio raskid u Brahma—Somaju. Mi mladi ljudi morali smo otići—mi, sa svom našom društvenom reformom—i pomaknuti se za sebe najbolje što smo mogli. Kada su te društvene reforme bile djelomično završene, došlo je drugo pitanje.

“Mi smo oženili udovicu; mi smo spriječili spaljivanje udovica; no što reći o našoj osobnoj čistoći, ponovnom oživiljenju naših vlastitih duša? Što o našem prihvaćanju pred strašnim sudištem Boga beskonačne pravde? Društvena reforma i rad na javnom dobru je po sebi jedino zakonito kada se razvije u sveobuhvatno načelo osobne čistoće i svetosti duše.

“Moji prijatelji, ja sam često zaplašen, priznajem, kada razmišljam o stanju Evropskog i Američkog društva, gdje su vaše aktivnosti toliko raznolike, vaš je rad toliko opsežan da ste vi utopljeni u njemu, i vi imate malo vremena da razmatrate velika pitanja obnove, osobnog posvećivanja, suđenja i suda i prihvaćanja pred Bogom. To je pitanje svih pitanja.

“Nakon kraja djela naše društvene reforme, mi smo prema tome bili vođeni do velike teme, Kako će ova neobnovljena priroda biti ponovno obnovljena; ovaj onečišćeni hram, koje će ga vode oprati u novo i čisto stanje? Svi ovi motivi i želje i zli impulsi, životinjske inspiracije, što će stati na kraj svima njima, i učiniti od čovjeka ono što on je on bio, neuprljano dijete Božje, kao što je bio Krist, kao što su bili svi obnovljeni ljudi? Teološko načelo najprije, moralno načelo kao sljedeće; i na trećem mjestu duhovne Brahma—Somaj pobožnosti, pokajanje, molitva, hvala, vjera; bacajući se u potpunosti i apsolutno na duh Božji i na njegovu spasavajuću ljubav.

[Ovaj poganski filozof shvaća samo djelomično što je grijeh, kao što je naznačeno sa njegovim izrazom, “neokaljano dijete Božje...*kao što su bili svi obnovljeni ljudi.*” On ne shvaća da su čak najbolji od pale ljudske rase daleko od toga da su stvarno besprijekorni, neokaljani, savršeni; od tud da oni svi trebaju zaslugu Kristove savršenosti i žrtvu za grijeh da ih opravda. On govori o molitvama, vjeri, itd., i o Božjem milosrđu, ali on još uvijek nije naučio da je pravda temelj koji

je osnova za sve Božje postupanje; i da jedino kroz zaslugu Kristove žrtve Bog može biti pravedan, i u isto vrijeme opravdavati grešnike koji vjeruju u Krista i tako biti pokriveni sa njegovim velikim pomirenjem za grijeh, koje je napravljeno prije više od devetnaest stoljeća—jednom zauvijek—o čemu će se svjedočiti svima u svoje vrijeme.]

“Moralne težnje ne znače svetost; *želja* da se bude dobar, ne znači *biti dobar*. Junac koji prenosi na svojim leđima englesku centu šećera neće okusiti zrno slada zbog svog nepodnošljivog tereta. I sve naše težnje, i sve naše dobre želje, i svi naši dobri snovi i dobre propovijedi, bilo da ih slušamo ili govorimo—idemo spavati preko njih ili ih slušamo pažljivo—ti nikada neće učiniti život savršenim. Jedino pobožnost, molitva, izravna percepcija Božjeg duha, zajedništvo s njim, apsolutno samoponiženje pred njegovim veličanstvom, pobožni žar, pobožno uzbuđenje, duhovna apsorpcija, živog i pokretnog Boga—to je tajna osobne svetosti. I prema tome u trećoj fazi naše karijere, duhovno uzbuđenje, duge pobožnosti, snažna gorljivost, kontemplacija, beskrajno samoponiženje, ne samo pred Bogom nego i pred čovjekom, postalo je pravilom naših života. Bog je nevidljiv; nikome neće naškoditi ili ga učiniti da izgleda manje poštovanim ako kaže Bogu: “Ja sam grešnik; oprosti mi.” Međutim priznati to pred ljudima, poniziti se pred tvojom braćom i sestrama, uzeti prašinu s nogu svetih ljudi, osjećati da si jadan, bijedan objekt u Božjoj svetoj skupštini—to zahtijeva malo samoponiženja, malo više moralne hrabrosti.

“Posljednje načelo koje moram uzeti je progresivnost Brahmo—Somaja.

“Kršćanstvo objavljuje slavu Božju; Hinduizam govori o njegovoj beskonačnoj i vječnoj vrsnoći; Islam, sa mačem i vatrom, dokazuje svemoć njegove volje; Budizam kaže kako je on miroljubiv i radostan. On je Bog svih religija, svih denominacija, svih zemalja, svih svetih spisa, i naš napredak leži u usklađivanju svih tih različitih sistema, tih različitih proročanstava i razvijanju u jedan veliki sistem. Stoga je novi sistem religije u Brahmo—Somaju nazvan

Nova Epoha. Kršćanin govori u terminima divljenja Kršćanstvu; tako i Hebrej o Judaizmu; tako i Musliman o Kuranu; tako i Zoroastrian o Zend—Avesti. Kršćanin se divi svojim načelima duhovne kulture; Hindus čini isto; Musliman čini isto.

“Ali Brahma—Somaj prihvaća i usklađuje sve te propise, sisteme, načela, učenja i kazne i pravi od njih jedan sistem, i to je njegova religija. Čitavo jedno desetljeće, moj prijatelj, Keshub Chunder Sen, ja i drugi apostoli Brahma—Somaja putovali smo iz sela u selo, iz provincije u provinciju, od kontinenta do kontinenta, objavljujući tu novu epohu i sklad svih religioznih proročanstava i sistema na slavu jedino pravog, živog Boga. Međutim mi smo pokorena rasa; mi smo neobrazovani; mi nemamo izvore novaca da dobijemo ljude da slušaju našu poruku. U punini vremena vi ste sazvali ovaj augustovski Parlament religija, i poruku koju mi ne možemo širiti vi ste uzeli u svoje ruke da ju širite.

“Ja nisam došao na sjednice ovog Parlamenta samo kao student, niti kao onaj koji opravdava svoj sistem. Ja sam došao kao učenik, kao sljedbenik, kao brat. Neka vaši napori budu blagoslovljeni sa napretkom, i neće samo vaše Kršćanstvo i vaša Amerika biti uzvišeni, nego će se Brahma—Somaj osjećati najuzvišenije: i ovaj siromah koji je došao iz tako velike udaljenosti da žudi za vašim suosjećanjem i vašom dobrotom osjećat će se bogato nagrađenim.

“Neka širenje Nove Epohe ostane s vama i napravi vas braćom i sestrama. Predstavnici svih religija, neka se sve vaše religije stope u Očinstvo Božje i bratstvo ljudi, da se Kristovo proročanstvo može ispuniti, nada svijeta se ispuniti, i da čovječanstvo može postati jednim kraljevstvom s Bogom, našim Ocem.”

Ovdje imamo jasnu izjavu cilja i nada ovih gostujućih filozofa; i tko će reći da oni nisu uspjeli iskoristiti njihove prilike? Ako smo čuli mnogo toga pred Parlamentom o Božjem očinstvu i o bratstvu neobnovljenih ljudi—bez prepoznate

potrebe za Spasiteljem, Otkupiteljem, da napravi pomirenje za bezakonje i da otvori “novi i živi put [povratka u Božju obitelj] kroz zavjesu, to jest, svoje tijelo,” mi smo čuli mnogo više o istome od tada. Ako smo čuli pred Parlamentom o otkupljenju društva kroz moralne reforme, što je u suprotnosti otkupljenju kroz dragocjenu krv, mi smo čuli još više o njegovoj religiji bez Krista od tada. To je završna faza otpadanja ovih posljednjih dana Evanđeoskog doba. To će se nastaviti i povećavat će se: Sveto Pismo objavljuje da će “tisuću njih pasti kraj tebe”; i Apostol Pavao potiče, “Stoga navucite na sebe svu bojnu opremu Božju *da se možete* oduprijeti u zli dan”; i Ivan u Otkrivenju znakovito pita, “Tko će opstati?” Cijeli tenor Svetog Pisma ukazuje da je Božja volja da veliki *ispit* sada treba doći na sve koji se zovu Kristovim imenom, i da će velika masa “kukolju” sličnih tobožnjih kršćana prestati ispovijedati vjeru u *otkupnu žrtvu* koja je prinesena jednom zauvijek po našem Gospodinu Isusu; zato što oni nikada nisu primili tu istinu s ljubavlju prema njoj. (2. Sol. 2:10-12)

Glas iz Japana

Kada je Kinza Ringe M. Harai, učeni Japanski Budista, čitao svoje novine s temom “Stvarna Pozicija Japana prema Kršćanstvu,” obrve nekih od Kršćanskih misionara na podiju stisnule su se i odmahнули su svojim glavama u neodobravanju. Međutim Budista je usmjerio svoje žareće prijekore na lažne Kršćane koji su učinili toliko mnogo da ometaju rad širenja evanđelja u Japanu. Novine nastavljaју:

“Postoji veoma malo zemalja u svijetu koje su toliko pogrešno shvaćene kao Japan. Među bezbrojnim nepravednim osudama, vjerska misao mojih sunarodnjaka je posebno krivo prikazana, i cijela je nacija osuđena kao poganska. Bili oni pogani, ili nešto

drugo, činjenica je da je od početka naše povijesti Japan bio primio sva učenja sa otvorenim umom; i da su se upute koje su došle izvana pomiješale sa domorodačkom religijom u potpuni sklad, kao što se vidi po mnogim hramovima izgrađenima u ime istine sa pomješanim nazivom Budizma i Šintoizma; kao što se vidi po srodnosti među učiteljima Konfucijanizma i Taoizma, ili drugih izama, i Budističkih i Šinto svećenika; kao što se vidi po pojedinačnim Japancima, koji iskazuju poštovanje prema svim gore spomenutim učenjima; kao što se vidi po naročitoj gradnji Japanskih kuća, koje uglavnom imaju dvije sobe, jednu za minijturni Budistički hram i drugu za malo Šinto svetište, u kojima obitelj proučava pojedinačne zapise dvaju religija. U stvarnosti Spojena religija je Japanski specijalitet, i Ja neću oklijevati nazvati to Japanizam.

“Ali vi ćete prosvjedovati i reći: “Zašto, onda, Kršćanstvo nije tako toplo prihvaćeno od vaše nacije kao druge religije? To je stvar koju Ja posebno želim staviti pred vas. Postoje dva razloga zašto Kršćanstvo nije tako srdačno primljeno. Ta velika religija bila je veoma raširena u našoj zemlji, ali 1637 Kršćanski misionari, u kombinaciji sa obraćenicima, prouzročili su tragičnu i krvavu pobunu protiv zemlje, i razumjelo se da su ti misionari namjeravali pokoriti Japan njihovoj majci zemlji. To je šokiralo Japan, i uzelo je vladi Sho—Guna godinu dana da potisne taj užasan i ometajući metež. Onima koji nas optužuju da je naša majka zemlja zabranila Kršćanstvo, ne sada, nego u prošlom vijeku, Ja ću odgovoriti da to nije bilo iz vjerske ili rasne antipatije, nego da spriječi još jedan takav ustanak; i kako bi zaštitili našu neovisnost mi smo bili obavezni zabraniti širenje evanđelja.

“Da naša povijest nije imala takav izvještaj o stranom razaranju pod krinkom religije, i da naš narod nije imao nasljeđeni užas i predrasudu protiv imena Kršćanstva, možda bi ga cijela nacija bila željno zagrlila. Ali taj je incident prošao, i mi ga možemo zaboraviti. Ipak nije u potpunosti nerazumno da užasna sumnja, ili vi možete reći sujevjerje, da je Kršćanstvo instrument pljačke, bude bila

otklonjivo ili neminovno izazvana u orijentalnom umu, kada je priznata činjenica da neke od moćnih nacija Kršćanstva postupno zadiru na Orijent, i kada je sljedeća okolnost svakodnevno utisnuta u naš um, oživljavajući živo sjećanje prošlog povijesnog događaja. Okolnost o kojoj ću govoriti je naše sadašnje iskustvo, na koje posebno želim skrenuti pažnju ovog Parlamenta, i ne samo ovog Parlamenta, nego također cijelog svijeta Kršćanstva.

“Od 1853, kada je Komodor Perry došao u Japan kao izaslanik Predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, naša je zemlja postala bolje poznatom od svih zapadnih nacija, nove su luke bile naširoko otvorene i zabrana evanđelja bila je ukinuta, kao što je bilo prije Kršćanske pobune. Na konferenciji u Yedou, sada Tokiju, 1858, bio je propisan ugovor između Amerike i Japana i također sa Evropskim silama. To je bilo vrijeme kada je naša zemlja još uvijek bila pod feudalnom vladavinom; i zbog toga što smo bili na osami nekih dva stoljeća od Kršćanske pobune 1637, diplomacija je bila novo iskustvo za feudalne službenike, koji su stavili svoje potpuno pouzdanje na zapadne nacije, i bez ikakve promjene, prihvatili su svaki članak ugovora predstavljenog od stranih vlada. Prema tom ugovoru mi smo u vrlo nepovoljnoj situaciji; i među drugima postoje dva istaknuta članka, koja nas lišavaju naših prava i prednosti. Jedan je eksteritorijalnost zapadnih nacija u Japanu, po kojemu svi slučajevi s obzirom na pravo, bilo nekretnine ili osobe, koji nastanu između podanika zapadnih nacija u našoj zemlji isto tako kao i između njih i Japanaca je podložno nadležnosti zapadnih nacija. Drugi je što se tiče tarife, koja je, s izuzetkom 5 po centu vrijednosti, mi nemamo nikakvo pravo uvesti gdje bi to bilo ispravno za učiniti.

“Također je predviđeno da bilo koja od ugovornih strana ovog ugovora, dajući drugoj obavijest godinu dana unaprijed, može zahtijevati reviziju istog na dan 1 srpnja, 1872 ili nakon. Stoga je naša vlada 1871 zahtijevala reviziju, i od tada ju mi stalno zahtijevamo ali strane su vlade jednostavno ignorirale naše zahtjeve,

dajući mnoge izgovore. Jedan dio ugovora između Sjedinjenih Američkih Država i Japana što se tiče tarife bio je poništen, na čemu mi zahvaljujemo sa iskrenom zahvalnošću ljubaznom Američkom narodu; ali žao mi je za reći da, kako nijedna Evropska sila nije slijedila na način Amerike u tom pogledu, naša tarifa ostaje u istom stanju u kojem je bila prije.

“Mi nemamo sudsku vlast nad strancima u Japanu, i kao prirodna posljedica mi primamo ozljede, pravne i moralne, izvještaji o čemu se vide konstantno u našim domaćim novinama. Kako ljudi sa zapada žive daleko od nas oni ne poznaju točno okolnosti. Vjerovatno oni sada i onda čuju izvještaje misionara i njihovih prijatelja u Japanu. Ne poričem da su njihovi izvještaji istiniti; ali ako bilo koja osoba želi dobiti bilo koju nepogrešivu informaciju s obzirom na svog prijatelja ona treba čuti mišljenja o njemu s raznih strana. Ako pažljivo ispitajte sa vašim nepristranim umovima koje štete mi primamo, bit ćete zapanjeni. Među mnogim vrstama zala postoje neka koja su bila u potpunosti nepoznata prije i u potpuno nova za nas “pogane,” od kojih se nitko ne bi odvažio govoriti o njima čak niti u privatnom razgovoru.

“Jedan od izgovora stranih nacija je da naša zemlja još nije civilizirana. Da li je načelo civiliziranog zakona da prava i dobiti tzv. Neciviliziranih ili slabih trebaju biti žrtvovana? Kako ja to razumijem, duh i potreba zakona je da zaštiti prava i dobrobiti slabih protiv nasrtaja snažnijeg; ali ja nikada nisam naučio u svojim plitkim proučavanjima zakona da bi slabi trebao biti žrtvovan za jačeg. Druga vrsta isprike dolazi iz religioznog izvora, i tvrdi se da su Japanci idolopoklonici i pogani. Jesu li naši ljudi idolopoklonici ili ne vi ćete znati odmah ako istražite naše religiozne poglede bez predrasuda iz autentičnih Japanskih izvora.

“Ali priznajući, zbog argumenta, da smo mi idolopoklonici i pogani, da li je Kršćanski moral gaziti po pravima i prednostima nekršćanske nacije, bojeći svu njihovu prirodnu sreću sa mračnom mrljom nepravde? Ja čitam u Bibliji, “Pljusne li te tko po desnom obrazu,

okreni mu i drugi”; ali ja nemogu otkriti niti jedan odlomak koji kaže, “Tko god traži pravdu od tebe udari ga po desnom obrazu, i kada se on okrene udari ga i po drugom.” I ja, opet čitam u Bibliji, “A onome tko bi se htio s tobom parničiti i oduzeti ti košulju, prepusti i svoj ogrtač;” ali ja ne mogu pronaći tamo niti jedan odlomak koji kaže, “Ako ćeš se parničiti sa bilo kime, i oduzeti mu košulju, neka ti da i ogrtač.”

“Vi šaljete vaše misonare u Japan, i oni nas savjetuju da budemo moralni i da vjerujemo u Kršćanstvo. Mi želimo biti moralni, mi znamo da je Kršćanstvo dobro i mi smo veoma zahvalni za tu dobrotu. No, u isto vrijeme naš je narod umjesto toga zbunjen i veoma mnogo sumnjičav oko tog savjeta kada razmišljamo o ugovoru koji je bio određen u vrijeme feudalizma, kada smo mi još bili u našoj mladosti, a za kojeg su priljepljene moćne nacije Kršćanstva; kada ustanovimo da svake godine dobar broj zapadnih brodova bude angažiran u morskom ribarstvu prokrijumčarenom u naša mora; kada su pravni slučajevi od strane vanjskih autoriteta u Japanu uvijek odlučeni nepovoljno za nas; kada prije nekoliko godina Japancima nije bilo dopušteno da uđu na Sveučilište na Pacifičkoj obali Amerike zato što su bili drugačije rase; kada je prije nekoliko mjeseci školski odbor San Franciska donio odredbu da nijednom Japancu ne bi trebalo dopustiti da uđe u javne škole tamo; kada su prošle godine Japanci bili istjerani u velikom omjeru sa jednog od područja u Sjedinjenim Američkim Državama; kada su naši ljudi u San Francisku bili prisiljeni od strane jednog sindikata da ne zaposle Japanske asistente ili radnike, nego samo Amerikance; kada postoje neki u istom gradu koji govore na podijima protiv onih od nas koji smo već ovdje; kada postoje mnogi ljudi koji idu u povorkama dižući fenjere na kojima je napisano “Jap mora otići;” kada su Japanci na Havajskim otocima lišeni prava glasa; kada vidimo kako neki ljudi sa zapada u Japanu podižu pred ulazom u svoje kuće posebne natpise na kojima je zapisano, “Japancima je ovdje zabranjen pristup,” baš poput ploče na kojoj je napisano, “Zabranjen pristup psima;” kada smo mi u takvoj situaciji nerazumno je—bez obzira na dobrotu zapadnih nacija, sa jedne točke gledišta,

koji šalju misionare k nama—za nas inteligentne “pogane” da nam bude neugodno i da oklijevamo progutati slatku i toplu tečnost s neba Kršćanstva? Ako je takva Kršćanska etika, e pa onda, mi smo savršeno zadovoljni da budemo pogani.

“Ako bi bilo tko tvrdio da postoje mnogi ljudi u Japanu koji govore i pišu protiv Kršćanstva, Ja nisam licemjer, Ja ću iskreno navesti da sam Ja bio prvi u mojoj zemlji tko je ikada javno napao Kršćanstvo—*ne, ne pravo Krš anstvo, nego lažno Krš anstvo*, nepravde koje su nam napravljene od naroda tzv. Kršćanstva. Ako bilo tko ukori Japance zato što imaju jaka anti—Kršćanska društva, Ja ću pošteno priznati da sam ja bio prvi u Japanu tko je ikada organizirao društvo protiv Kršćanstva—*ne, ne protiv pravog Krš anstva, nego da zaštitim sebe od lažnog Krš anstva*, i od nepravde koju mi primamo od naroda tzv. Kršćanstva. Nemojte misliti da sam zauzeo takav stav zbog toga što sam Budist, jer to je bio moj stav mnogo godina prije nego sam ušao u Budistički Hram. Ali u isto vrijeme Ja ću ponosno navesti da ako bilo tko raspravlja o srodnosti svih religija pred javnošću, pod nazivom Sintetske Religije, to sam bio Ja. Ja vam to kažem zato što ne želim da me se shvati kao netrpeljivog Budističkog sektaša.

“Zaista nema sektaštva u mojoj zemlji. Naš narod dobro zna što je apstraktna istina u Kršćanstvu, i mi, ili u najmanju ruku, Ja, se ne brinemo oko imena ako govorim sa aspekta učenja. Bilo da je Budizam nazvan Kršćanstvom ili je Kršćanstvo nazvano Budizmom, bili mi nazvani Konfucijanisti ili Šintoisti, mi nismo posebni; ali mi smo posebni što se tiče istine koja je naučavana i njene dosljedne primjene. Za nas nije pitanje da li nas Krist spašava ili nas odvlači u pakao, da li je Gautama Budha bio stvarna osoba ili nikada nije bio takav čovjek, nego je ono čemu mi pridajemo najveću važnost dosljednost učenja i vladanje. Prema tome ako je nedosljednost koju mi promatramo zanijekana, i posebno ako je nepravedan ugovor s kojim smo bili vezani revidiran na nepravičnoj osnovi, naš narod nikada neće odbaciti svoje predrasude o Kršćanstvu unatoč riječitom govorniku koji govori njegovu istinu sa propovjedaonice. Mi smo

vrlo često nazivani “barbarima,” i Ja sam čuo i čitao da su Japanci tvrdoglavi i da ne mogu razumijeti istinu Biblije. Ja ću priznati da je to istina u jednom smislu, jer premda se oni dive riječitosti govornika i čude se njegovoj hrabrosti, premda oni priznaju njegov logičan argument, ipak oni su tvrdoglavi i neće se priključiti Kršćanstvu sve dotle dok misle da je zapadni moral propovjedati jedno a raditi drugo...

“Ako bilo koja religija naučava nepravdu prema čovječanstvu, Ja ću joj se suprotstaviti, kao što sam se uvijek suprotstavljao, sa mojom krvlju i dušom. Ja ću biti najžešći disident od Kršćanstva, ili Ja ću biti najtopliji poklonik njegovog evanđelja. Promotorima Parlamenta i damama i gospodi svijeta koji su ovdje sakupljeni, Ja proglašavam da je vaš cilj realizacija Vjerske Unije, ne nominalne, nego praktične. Mi, četrdeset milijuna duša iz Japana, stojimo čvrsto i uporno na temelju međunarodne pravde, čekajući daljnja očitovanja što se tiče moralnosti Kršćanstva.”

Kakav komentar o uzrocima neuspjeha Kršćanstva da obrati svijet na istinu i pravednost! I kako to samo zahtijeva poniznost i pokajanje, umjesto hvalisanje!

Glas mladih sa Orijenta odjeknuo je od Heranta M. Kiretchjana, iz Konstantinopola kako slijedi:

“Braćo sa Sunčevog izlaska svih zemalja: Ja stojim ovdje da predstavljam mlade sa Orijenta, a posebno od zemlje piramida do ledenih polja Sibira, i općenito od obala Egejskog mora do Japanskih voda. Međutim na ovom veličanstvenom podiju Parlamenta Religija, gdje se nalazim sa sinovima Orijenta licem u lice sa Američkom publikom, moja je prva misao da vam kažem da ste nesvjesno sazvali vijeće vaših vjervnika. Mi nismo došli da uređujemo vaše poslove, nego da odvijemo vaša srca. Okrenite s k vašim knjigama, i pogledajte je li naša tvrdnja pogrešna. Mi smo vam dali znanost, filozofiju, teologiju, muziku i poeziju, i napravili povijest za vas na ogromni trošak. I osim toga, iz svjetla koje je zasjalo na naše zemlje sa neba, izišli su oni koji će zauvijek biti vaš oblak svjedoka i vaše

nadahnuće—sveci, apostoli, proroci i mučenici. I sa takvim bogatim kapitalom vi ste si skupili ogromni imetak, tako da vaša imovina skriva od vaših očiju vaše obveze. Mi ne želimo dijeliti s vama vaše bogatstvo, ali je u redu da bi smo trebali imati našu dividendu, i kao što je to obično slučaj, mladići su oni koji predstavljaju bonove.

“Vi ne možete platiti tu dividendu s novcem. Vi želite sami za sebe vaše zlato. Vaše je srebro otpalo od milosti. Mi želimo da nam vi date bogatu dividendu punog suosjećanja vašiju srca. I poput obrtnika koji, sudeći po njihovoj težini, baca u svoje lijevačke lončice grude različitih oblika i boje, i, nakon što vatra i lužina obave svoj posao, izlijeva ga i gle, istječe čisto zlato, stoga, pozvavši zajedno djecu ljudsku sa krajeva zemlje, i imajući ih ovdje pred sobom u lončiću iskrenog razmišljanja i poštenog traganja za istinom, vi utvrđujete, da kada je ovaj Parlament gotov, da iz predrasuda rase i dogme, i iz različitih običaja i obožavanja, istječe pred vašim očima ništa više nego čisto zlato ljudskosti; i vi stoga ne razmišljate o nama, kao o strancima u tuđinskim zemljama, nego kao o vašoj braći, u Kini, Japanu i Indiji, i vašim sestrama na Grčkim Otocima i brežuljcima i dolinama Armenije, i vi ćete nam platiti takvu dividendu iz vašiju srca, i primit ćete uostalom takav blagoslov, da će to biti Beula zemlja proročanstva za buduća vremena, i poslati odjek te slatke pjesme koja se jednom čula u našoj zemlji “Mir na zemlji i dobra volja među ljudima.”

“Bilo je mnogo toga izgovoreno vama ovdje, od ljudi sa mudroču i iskustvom vjerskog života velikog istoka, da vi ne biste očekivali od mene da dodam bilo što na to. Niti ja stojim ovdje s pretpostavkom da vam dam išta više informacije o religijama svijeta. Međutim postoji nova rasa ljudi koja je ustala iz sve velike prošlosti čiji će utjecaj nesumnjivo biti najvažniji čimbenik u radu ljudskog roda u dolazećem stoljeću. Oni su rezultat sve prošlosti, dolazeći u kontakt sa novim životom sadašnjice—mislim na mlade ljude Orijenta; one koji se pripremaju preuzeti u posjed zemlju sa svojom baćom velikog zapada.

“Ja vam donosim filozofiju sa obala Bospora i religiju iz Konstantinovog grada. Sva moja čvrsta uvjerenja i zaključci koji su izrasli unutar mene u prošlim godinama, pod utjecajem ovog Parlamenta, uzdrmana su do njihovih korijena. Ali ja nalazim danas te korijene još dubljima u mom srcu, i kako grane dosežu još više u nebesa. Ja ne mogu pretpostaviti da vam donosim išta novo, ali ako vam svi zaključci djeluju logičnima iz pretpostavki koje ljudska inteligencija može prihvatiti, tada sam uvjeren da će te nam dati priznanje za poštenu namjeru i dozvoliti nam pravo kao inteligentnim bićima da se držimo čvrsto onoga što smo vam predstavili.

“Kada su mladi ljudi današnjice bili djeca, oni su čuli i vidjeli svaki dan svojih života ništa doli neprijateljstvo i razdvajanje između ljudi različitih religija i nacionalnosti. Ne moram vam prestati govoriti o utjecaju takvog života na živote mladih ljudi, koji su se našli razdvojenima i u taborima podignutima za bitku protiv njihove braće ljudi s kojima su dolazili u kontakt u svakodnevnom životnim poslovima. I kako se svjetlo obrazovanja i ideje o slobodi počelo širiti cijelim Orijentom u zadnjem dijelu ovog stoljeća, taj je jaram postao još bolniji na vratu mladih ljudi Orijenta, i teret pretežak za nositi.

“Mladi ljudi svih nacionalnosti koje sam spomenuo, koji su u posljednjih trideset godina primili njihovo obrazovanje na sveučilištima Pariza, Heidelberga, Berlina i drugih Evropskih gradova, isto tako kao i u Imperial Lyceumu u Konstantinopolu, bili su svjesno ili nesvjesno, pasivno ili agresivno, tkali tkaninu njihove religije, tako da je tisućama mladih ljudi, za koje je njihov glas objava, to postalo kao blagodat, i upisalo se u njihova srca i umove.

“Oni nalaze njihovu braću u velikim brojevima u svim gradovima Orijenta gdje je Evropska civilizacija pronašla prolaz, i nema gotovo nijednog grada koji neće osjetiti njihov utjecaj prije kraja stoljeća. Njihova je religija najnovija od svih religija, i ja to ne bi trebao iznositi za ovim podijem da nije činjenice da je to jedan od najmoćnijih utjecaja na Orijentu i s kojim se mi religiozni mladi

ljudi istoka moramo učinkovito nositi, ako želimo imati i najmanje utjecaja s ljudima u našim pojedinačnim zemljama.

“Jer, zapamtite, postoje ljudi inteligencije, ljudi izvrsnih umnih sposobnosti, ljudi koji, sa svim mladim ljudima Orijenta, koji su se dokazali u svim umjetnostima i znanostima, na tržištima civiliziranog svijeta, u vojskama nacija i zdesna kraljeva da su jednaki bilo kojoj rasi ljudi, od izlaska sunca pa do njegovog zalaza. Štoviše, oni su ljudi, koji su najvećim dijelom, najboljih namjera i najiskrenijih uvjerenja, i, kada čujete njihova mišljenja o religiji i razmislite o poziciji koju zauzimaju, vi ne možete, ja sam siguran, kao članovi Religioznog Parlamenta, osjećati ništa doli najveću brigu za njih i zemlje u kojima žive.

“Ja predstavljam, osobno, religiozne mlade ljude Orijenta; ali dopustite mi, da po punomoći, govorim, za mlade ljude najnovije religije, pred vama apostolima svih religija: “Vi ste nama došli u ime religije da nam donesete ono što mi već imamo. Mi vjerujemo da je čovjek dovoljan sam sebi, ako ga je, kao što vi kažete, stvorio savršeni Bog. Ako ga pustite na miru, on će biti sve što treba biti. Obrazujte ga, obučite ga, nemojte mu vezati ruke i noge, i on će biti savršen čovjek, dostojan biti bratom bilo kojem drugom čovjeku. Priroda je dovoljno obdarila čovjeka, i vi bi ste trebali koristiti sve što vam je dato u vašoj inteligenciji prije nego počnete dosađivati Bogu da vam da više. Čak štoviše, nitko nije našao Boga. Mi imamo svu inspiraciju koju želimo u dražesnoj poeziji i očaravajućoj muzici, i u društvu pročićenih i kultiviranih muškaraca i žena. Ako ćemo ju slušati, mi bi rado da nam Handel govori o Mesiji, i ako nebesa odjeknu, dovoljno je imati Beethovenovo tumačenje.

“Mi nemamo ništa protiv vas Kršćana, ali kao i kod svih religija, mi moramo reći da ste vi učinili najveću moguću štetu ljudskom rodu podižući ljude protiv ljudi i naciju protiv nacije. I sada, da stvar bude još gora, u ovo vrijeme iznimnog zdravog razuma vi ste došli da ispunite umove ljudi sa nemogućim stvarima i opteretili ste njihove mozgove sa beskrajnim diskusijama tisuća sekta. Za mnoge sam čuo prije vas, i znam da će mnoge slijediti. Mi smatramo da

jedino vas od svih ljudi treba izbjegavati, jer vaša filozofija i vaše doktrine razmnožavaju pesimizam nad zemljom.”

“Stoga, sa osjećajem za religiju i urođenim poštovanjem koje svi orijentalci imaju, moram reći iznenada: “Ali, pogledajte sada, mi nismo nevjernici ili ateisti ili skeptici. Mi jednostavno nemamo vremena za takve stvari. Mi smo puni inspiracije za najuzvišeniji život, i želimo slobodu za sve mlade ljude svijeta. Mi imamo religiju koja ujedinjava ljude iz svih zemalja, i ispunjava zemlju sa radošću. Ona opskrbljuje svakog čovjeka s onim što treba, i prema tome, mi znamo da je to prava religija, posebno zato što proizvodi mir i najveći sklad. Stoga mi ne želimo nijedan od vaših “izama” niti bilo koji drugi sistem ili doktrinu. Mi nismo materijalisti, socijalisti, racionalisti ili pesimisti, i mi nismo idealisti. Naša religija je prva koja je bila, i također je najnovija od novih—mi smo gospoda. U ime mira i ljudskosti možete li nas pustiti na miru? Ako nas ponovno pozovete u ime religije, mi ćemo imati prethodni angažman, i ako opet pozovete da propovijedate, mi nismo kod kuće.”

“To je Orijentalni mladi čovjek, poput zelenog lovorovog drveta. I gdje jedan premine, tako da ga više ne nađete na njegovom mjestu, postoji dvadeset koji će popuniti prazninu. Vjerujte mi, nisam pretjerao; jer riječ po riječ, i deset puta više od toga, ja sam čuo od inteligentnih ljudi vojske i mornarice, ljudi u trgovini i ljudi sa sudišta pravde u razgovoru i u dubokoj raspravi, na ulicama Konstantinopola, na brodovima Zlatnog Roga i Bospora, u Rumunjskoj i Bugarskoj, isto tako kao i u Parizu i New Yorku i u Auditoriju u Čikagu, od Turaka i Armenaca, od Grka i Hebreja, isto tako kao i od Bugarina i Srbina, i ja vam mogu reći da je ta najnovija zamjena za religiju, čuvajući vrata trgovine i literature, znanosti i zakona, kroz Evropu i Orijent, najmoćnija sila u oblikovanju sudbina nacija istoka, i mora se uzeti u obzir za inteligentno u razmišljanje o budućnosti religije, i s tim se mora suočiti sa argumentom koji je jednako snažan u očima mladih ljudi Orijenta, kao i onaj kojeg su znanost i literatura stavili u ruke velike vojske nove gospodske klase.

“Postoji druga klasa mladih ljudi Orijenta, koji se zovu religioznim

mladim ljudima, i koji drže do drevne vjere njihovih očeva. Dopustite mi da tvrdim za te mlade ljude, također, iskrenost namjere, inteligenciju uma, isto tako kao i čvrsto uvjerenje, Ja vam također dolazim govoriti i za njih, i govoreći za njih ja govorim za sebe. Vi ćete naravno vidjeti da smo bili od najranijih vremena u kontaktu sa Novom Religijom; zovem ju tako iz praktičnih razloga. Mi moramo biti na fakultetima i sveučilištima sa tim istim mladim ljudima. Moramo ići ruku pod ruku s njima u svu znanost i povijest, literaturu, muziku i poeziju, i mi prirodno dijelimo s njima čvrsto vjerovanje u sve znanstvene zaključke i čvrsto se držimo svakog načela ljudske slobode.

“Kao prvo, svi mladi ljudi Orijenta koji imaju najdublja vjerska uvjerenja zauzimaju stav za dostojanstvo čovjeka. Ja žalim što moram započeti ovdje; nego, iz kombiniranih glasova i argumenata filozofija i teologija, tamo dolazi pred nas takav nezaobilazan zaključak od nesavršenog ljudskog roda da mi moramo izići prije nego mi možemo govoriti o bilo kojoj religiji za sebe i reći: “Mi vjerujemo da smo mi čovjek.” Za nas je to kleveta na čovječanstvo, i javna optužba Boga koji je stvorio čovjeka, reći da čovjek nije dostatan sam u sebi, i da on treba religiju da dođe i da ga učini savršenim.

[Zapazite kako tjelesni čovjek optužuje i ispričava sam sebe u istom dahu. Nesavršenost se ne može zanemariti; ali tvrdi se da se ima moć da se učini savršenim, i tako je nužnost za “dragocjenom krvlju” “prinosa za grijeh,” za kojeg se je Bog pobrinuo, *ignorirana* od pogana kao što je i sada *negirana* od svjetovno mudrih u Kršćanstvu.]

“Klevetanje je čovječanstva gledati na ovu ili onu obitelj čovjeka i reći da oni pokazuju ideje dobrote i istine i viših ideala i život iznad jednostavnih životinjskih želja, zato što imaju vjersko učenje od ovog ili onog čovjeka, ili otkrivenje s neba. Mi vjerujemo da ako je čovjek čovjek on to sve ima u sebi, baš kao što ima i sve tjelesne kapacitete. Hoćete mi reći da cvjetača koju sam ja posadio u polju i koja raste u ljepoti i savršenosti svojih zavoja, i da moj mozak, kojeg je isti Bog stvorio stotine tisuća puta više delikatnijim i savršenim,

ne može razviti svoje vijuge i raditi posao kojeg mu je Bog namjenio raditi i imati uzvišene ideje koje je on naumio da ja imam; da će se bespomoćni punoglavac razviti, i postati žaba sa savršenim, elastičnim udovima i nadimajućim grudima, i da će se žabe držati zajedno u zadovoljstvu i kreketati u jedinstvu, i da čovjek treba religiju i pomoć izvana da se može razviti u savršenstvo ljudi u tijelu i duši i priznati bratstvo ljudi i živjeti na Božjoj zemlji u miru? Ja kažem da je optuživanje Boga, koji je stvorio čovjeka, širiti i bilo kakvu takvu doktrinu i pomiriti se s njom.

“Niti mi prihvaćamo neopravdane zaključke znanosti. Mi nemamo ništa s majmunima. Ako oni žele razgovarati s nama, oni će morati doći do nas. *Postoji zapadnja ki duh stvaranja poteško a koje mi ne možemo razumjeti.* Jedno od mojih prvih iskustava u Sjedinjenim Državama bilo je uzimanje udjela na sastanku mladih dama i gospode u Gradu Filadelfiji. Tema večeri je bila da li životinje imaju dušu, i mačka se pokazala istaknutom. Čitale su se vrlo ozbiljne i učene novine. Međutim zaključak je bio da, ne znajući što je mačka i što je duša, oni se nisu mogli složiti oko te stvari, ali je to i dalje bila ozbiljna stvar vezana uz religiju. Sada pretpostavite da Armenska djevojčica pita svoju majku da li mačke imaju dušu. Ona bi riješila pitanje u zagradi i rekla, na primjer: “Moja draga, ti moraš ići dolje i vidjeti da li voda kuha (Zašto se zamaraš sa tim? Naravno da mačke imaju dušu. Mačke imaju dušu i ljudi imaju duše.) Sada idi dolje.” I dijete bi otišlo dolje radujući se svojoj ljudskoj prirodi. I ako bi moja Armenska dama jednog dana bila suočena sa karikom koja nedostaje o čemu toliko slušamo, njena bi staloznost i dalje ostala neuznemirenom i ona bi i dalje slavila ljudskost obavještavajući te da karika koja nedostaje ima dušu karike koja nedostaje i da čovjek ima dušu čovjeka.

“Do tud smo dogurali s mladim ljudima gospodske klase, ruku pod ruku na zajedničkom nivou ljudske rase. Međutim ovdje je ugao gdje se mi razdvajamo, i odlazimo naširoko drugačijim stazama. Mi vapimo, “Pustite nas na miru, i mi ćemo se raširiti i podignuti do visina naše sudbine;” i, gle, mi nalazimo nevidljivu moć koja nas

neće ostaviti same. Mi nalazimo da mi možemo učiniti gotovo sve po pitanju znanosti i umjetnosti. Ali kada dolazimo do slijeđenja naše ideje o tome što je uzvišeno i plemenito, do toga što je ispravno i nužno za naš razvoj, mi smo u nedostatku snage i moći da napredujemo prema tome. Ja to stavljam u najjednostavnijem obliku, jer nemogu to ovdje povećati. Ali činjenica je za nas jednako stvarna kao i dostojanstvo čovjeka, da postoji moć koja odvlači muškarce i žene s puta čestitosti i časti, za kojega znaju da bi trebali hoditi njime. Vi ne možete reći da je to urođeno u čovjeku, jer mi osjećamo da to ne pripada nama. I ako to ne pripada nama, i ako je bila ispravna ideja da čovjek ide dolje u propadanje i očaj, lakomost, i želju satiranja naših bližnjih, rekli bi smo, “Pustite ga na miru, i neka radi što je Bog mislio da bi trebao raditi.

“Dakle, ukratko, Ja kažem svakome ovdje tko se priprema zakipjeti svoje učenje, stavite to u njega prije nego dođe do točke vrenja: “I ja vjerujem u đavla, Božjeg glavnog protivnika, koji optužuje Boga čovjeku.” Jedan đavo za cijeli svemir? Mi se ne brinemo za to. Legija demona opsjeda svaku dušu? To nam nije važno. Mi to znamo, da postoji sila izvan čovjeka koja ga snažno odvlači u stranu. I nijedna sila na zemlji se ne može tome oduprijeti.

“I tako ovdje dolazi naša religija. Ako imate religiju koju želite donijeti mladim ljudima Orijenta, ona mora doći sa snagom koja će uravnotežiti, da, biti protuteža snagi zla u svijetu. Tada će čovjek biti slobodan da raste i da bude ono što je Bog namjeravao da bude. Mi želimo Boga. Mi želimo Božji duh. I religija koja nam dolazi, u bilo kojem imenu ili obliku, mora to donijeti, ili inače, za nas, to nije religija. I mi vjerujemo u Boga, ne Boga protoplazmi, koji se skriva između molekula materije, nego Boga čija smo mi djeca.

“Stoga mi stavljamo kao treći predmet naše filozofije i protesta Božje dostojanstvo. Jeli viteštvo mrtvo? Da li je svaka ideja o uzvišenom i plemenitom životu, čistom poštenju, odstupila iz srciju ljudi, da mi ne možemo očekivati viteštvo i knezovstvo u dvorima našeg Boga? Mi znamo da smo mi njegova djeca, jer mi radimo

njegovo djelo i mislimo njegove misli. Ono što mi želimo jeste biti poput njega. O, da li je istina da ja mogu prijeći kopno i more i doprijeti do srca moje majke, i osjećati kako me njene ruke stiskaju, ali da ja, djetе Božje, stojim bespomoćan u svemiru, protiv sile koju ja ne mogu savladati, da ne mogu podignuti svoje ruke prema njemu, i zavapiti k njemu, da mogu imati njegov duh u mojoj duši i osjećati njegove vječne ruke da me podržavaju u mojoj slabosti?

“I zatim dolazi propovjednik iz davnine, i suvremene crkve, i govori nam o jednome koji je pobjedio svijet, i da je on došao odozgo. Nama ne treba biti rečeno da je on došao odozgo, jer nijedan čovjek rođen od žene ne čini takvu stvar. Ali mi smo uvjereni da posredstvom milosti i puta kojeg nam on pokazuje da hodimo njime, duh Božji dolazi u srca ljudi, i da ga ja mogu osjećati u svom srcu kako se bori zajedno sa mnom protiv grijeha i kako jača moje srce da se odlučno drži onoga za što znam da je ispravno s onim božanskim u meni.

“I tako drhtavom rukom ali sa čvrstim uvjerenjem, sa mnogo žalosti zbog ljudskog roda ali radosti vječne pobjede, ja dolazim sa svima vama do zlatnih vratiju dvadesetog stoljeća, gdje starješine dolazeće zajednice čovječanstva sjede da donose sud o religiji koja će ući na ta vrata za podršku ljudskog srca. Ja stavljam tamo pored drevnog Orijentalnog Konfucijanizma i suvremene Teozofije, drevnog Orijentalnog Budizma i suvremenog Spiritizma, i svake vjere drevnih dana i suvremenog materijalizma, racionalizma i idealizma—tamo ja stavljam Orijentalno Kršćanstvo s njegovim Kristom, moć Božju i mudrost Božju; i njegov križ, iz kojega još uvijek zrači ljubav Božja,

“Uzdižući se nad ruševinama vremena.”

Ovaj govornik, premda nije izabrani predstavnik Armenske Katoličke Crkve, očito predstavlja stvari sa stanovišta Armenskih Kršćana, koje su Turci nedavno progonili na najbarbarskiji način. On u svom obraćanju iznosi neke izvrsne stvari; ali ne smije se misliti da je on pošten primjerak mladih

Orijenta; on je daleko ispred onih za koje govori. Niti njegovo obraćanje pruža pravo gledište Armenskog Katolicizma, s njihovim molitvama za mrtve; njegovim štovanjem slika i svetaca i Djevice Marije; njegovog ispovijedanja; i njihovog bogohulnog učenja o Misi;* a što nas sve podsjeća na izume Antikrista. Oni koji žrtvuju “gadost” Mise time pokazuju da imaju malo spoznaje i cijenjenja o pravom križu i njegovoj jednoj žrtvi, “jednom zauvijek.” “Orientalno Kršćanstvo” na kojeg nas ovaj mladić upućuje nije ono koje mi poštujemo, niti koje bi nam trebalo biti obrazac: mi se vraćamo Kršćanstvu koje je objavio i prikazao Krist, naš Gospodin i Otkupitelj, i njegovi apostoli, i kako je iznešeno u Svetom Pismu: niti Orientalno, niti Zapadno, niti Katoličko (naime, univerzalno ili opće), nego snazi Božjoj i mudrosti Božjoj jedino “*svakome tko*” VJERUJE za pravednost. (Rim. 1:16)

Misaoni promatrač ne može čitati plemenita osjećanja nekih od tih koji teže za Bogom i imaju želju za pravednošću, bez da ne zapazi suprotnost između njihove ozbiljne iskrenosti i njihove plemenite namjere i napora da uzdignu pred svojim bližnjima najuzvišenije norme pravednosti koje oni mogu raspoznati, i kompromitirajućeg stava tolikih mnogih Kršćana koji su imali toliko veliku prednost s rođenjem i okruženjem sa spoznajom istine, koji su sada orni prodati je za ogromnu žrtvu njenih plemenitih načela, samo da dobiju sadašnju popularnu naklonost. Kome je mnogo bilo dato od njega će Gospodin više tražiti, koji ih sada sve važe na vazi.

Međutim dok nekolicina stranih predstavnika zaslužuje naše divljenje i poštovanje, velika većina njih radovala se je u svojoj prednosti paradiranja i preporučivanja njihovih praznovjerja

*Treći Svezak , Str. 98

takvom reprezentativnom skupu civiliziranih i prosvjetljenih nacija. Budizam, Šintoizam, Brahmanizam, Konfucijanizam i Islam bili su više puta iznašani sa velikom odvažnošću, i Islamski apostol imao je smjelost čak preporučiti poligamiju. To je bilo gotovo previše za publiku, ali njihovo pokazivanje neodobranja bilo je brzo ušutkano od predsjedavajućeg, Dr. Barrowsa, koji ih je podsjetio na cilj Parlamenta—dati svima fer saslušanje bez osporavanja. Tako su svi imali izobilno saslušanje i slobodno su raspravljali o svojim tvrdnjama pred ionako nesređenim umovima tisuća tobožnjih Kršćana, i kao rezultat oni imaju mnogo razloga za očekivati obraćenike na njihove religije ovdje u Americi. Iste su prednosti također bile darovane mnogim antikršćanskim pokretima, kao što je Kršćanska Znanost, Teozofija, Swedenborgianizam, itd.

Završna Mišljenja Velikog Parlamenta

Završna mišljenja velikog Parlamenta pokazuju koliko je odlučan taj duh kompromisa od strane Protestanstkog Kršćanstva. Toliko su očajne poteškoće u koje ih je sud ovog vremena doveo, da će oni pozdraviti sa velikim oduševljenjem i najmanji pokazatelj raspoloženja prema uniji čak i od strane najgorih oblika poganstva. Mi dajemo sljedeće kratke izvadke:

Suamie Vive Kananda (svećenik iz Bombaja, Indija) rekao je:

“Mnogo je toga bilo rečeno o zajedničkom tlu vjerskog jedinstva. Ja neću sada nastaviti sa mojom vlastitom teorijom; međutim ako se bilo tko ovdje nada da će to jedinstvo doći sa pobjedom jedne od tih religija i uništenjem drugih, tome ja kažem, Brate, tvoja je nada nemoguća. Da li ja želim da Kršćanin postane Hindusom? Bože sačuvaj. Da li ja želim da Hinduista ili Budista postanu Kršćanima? Bože sačuvaj. Kršćanin ne treba postati Hindu, ili Budista da

postane Kršćaninom. Naučite se razmišljati bez predrasuda...Ako teologija i dogma stoje na vašem putu u potrazi za istinom, stavite ih po strani. Budite gorljivi i radite na svom vlastitom spasenju sa marljivošću, i plodovi svetosti bit će vaši.”

Vichand Ghandi (Jainist iz Indije) rekao je:

“Ako ćete dopustiti “poganinu” da iznese svoju poruku mira i ljubavi, ja ću vas samo tražiti da gledate na raznolike ideje koje su vam predstavljene u slobodnom duhu i ne sa praznovjermem i zadrnosti...Ja vas molim da ispitajte različite vjerske sisteme sa svih stanovišta.”

Vel. Shabita, veliki svećenik Šinto religije iz Japana rekao je:

“Ono što ja želim učiniti je da vam pomognem u izvršavanju plana o formiranju univerzalnog bratstva pod jednim korijenom istine. Vi znate da je jedinstvo moć. Ja se sada molim da *osam milijuna božanstava* koji štite prekrasnu zemlju drveća trešnji Japan zaštite vas i vašu vladu zauvijek, i sa time ja se opraštam s vama.”

H. Dharmapala, iz Šri Lanke, je rekao:

“Ja, ispred četiri stotine i sedamdeset i pet milijuna mojih suvjernika, sljedbenika blaženog Gospodina Bude Gautame, pružam vam srdačne pozdrave...Vi ste naučili od vaše braće iz dalekog Istoka njihovu prezentaciju pojedinačnih vjerskih sistema koje oni slijede;...vi ste slušali sa pohvalnom strpljivošću učenja svemilosrdnog Bude kroz njegove ponizne sljedbenike,” itd., itd.

Biskup Keane (Rimo Katolik) rekao je:

“Kada je pozivnica ovog Parlamenta bila poslata staroj Katoličkoj crkvi, ljudi su rekli, “Hoće li ona doći?” Stara Katolička crkva je rekla, “Tko ima toliko pravo doći na Parlament svih religija svijeta kao stara Katolička univerzalna crkva?”...Čak i kada bi ona sama stajala na toj platformi, ona će stajati na njoj. I stara je crkva došla, i radovala se susretu s njenim bližnjima, njenim suvjernicima, njenim suljubiteljima svake sjene čovječanstva i svake sjene učenja...Ali nećemo li se moliti da je ovdje možda bilo posijano sjeme koje će

izrasti u jedinstvo široko i savršeno. Ako ne bi bilo bolje za nas da budemo jedno a ne podjeljeni, naš se Gospodin ne bi molio da bi smo mi bili jedno kao što su on i Otac jedno. [Ali oni se ne mole za takvo jedinstvo kakvo postoji između Oca i Sina: predložena unija je znatno drugačija.]”

Osjećanja koja su tako izražena našla su najpotpunije prihvaćanje u Parlamentu od Protestantskih predstavnika. Tako je naprimjer, Vel. Dr. Candlin, misionar iz Kine, rekao:

“Konvencionalna ideja o religiji koja postoji među Kršćanima širom svijeta je da je Kršćanstvo prava, dok su sve druge religije lažne; da je Kršćanstvo od Boga, dok su sve druge religije od đavla; ili pak, uz malo začina umjerenosti, da je Kršćanstvo otkrivenje s neba, dok su sve druge religije ljudski izumi. *Vi znate bolje*, i sa jasnim svjetlom i sa snažnim uvjerenjem mogu posvjedočiti da može postojati prijateljstvo umjesto antagonizma između religije i religije, da jednako tako kao što je Bog naš zajednički otac, naša srca podjednako čeznu za njime i naše duše u najpobožnijem ozračju su uhvatile šapat milosti koji je pao s njegovog prijestolja. *Stoga ovo je Pedesetnica, i u pozadini je obraćenje svijeta.*”

Je li doista? Koja sličnost postoji, u ovom nastojanju da se kompromitira istinu i pravednost, za zajedništvo sa Antikristom i Idolatrijom, tom vjernom, molitvenom zboru u Jeruzalemu, koji su stpljivo čekali na silu s visine? I kakva je manifestacija bila tamo sličnog izljevanja Svetog Duha na tu šaroliku grupu? Ako će nakon ovoga slijediti obraćenje svijeta, mi vas molimo da se raspitate, Na što će se svijet obratiti? Takvo obećanje, čak i sa svim cvjetajućim trubama, ne zadovoljava istražni stav ovog časa suda.

Vel. Dr. Bristol, iz Metodističke crkve, rekao je:

“Beskrajno dobro i jedino dobro doći će iz ovog Parlamenta. Svima koji su došli izdaleka mi smo duboko i vječno zaduženi. Neki od njih predstavljaju civilizaciju koja je bila stara kada je Romul

osnivao Rim; čija su filozofija i pjesme bili zreli u mudrosti i bogati u ritmu prije nego je Homer opjevao svoje Ilijade Grcima; i oni su proširili naše ideje o našoj zajedničkoj humanosti. Oni su nam donijeli *mirisavo cvijeće od isto nja kih vjera, bogate dragulje iz starih rudnika velikih filozofija, i mi smo bogatiji ve eras zbog njihovog doprinosa misli, i posebno od našeg kontakta s njima u duhu* [Kakvo priznanje!]

“Nikada nije bilo takvog svjetlog i punog nade dana za naše zajedničko ljudstvo na crtama tolerancije i sveopćeg bratstva. I mi ćemo utvrditi da kroz riječi koje su nam ti posjetitelji donijeli, i kroz utjecaj kojeg su pokazali, da će oni biti bogato nagrađeni u svijesti da su doprinijeli moćnom pokretu koji ima u sebi obećanje jedne vjere, jednog Gospodina, jednog Oca, jednog bratstva.

“Blagoslovi našeg Boga i našeg Oca neka budu s vama, *bra o sa istoka*; blagoslovi našeg Spasitelja, našeg starijeg brata, učitelja bratstva ljudi, neka su s vama i i s vašim narodima zauvijek.”

Vel. Augusta Chapin je rekao:

“Mi koji smo izrazili dobrodošlicu sada ubrzavamo rastanak s gostima. *Mi smo sretni da ste vi došli, O mudraci sa Istoka. Sa vašim mudrim riječi ima, vašom ogromnom tolerancijom i vašim blagim na inom postupanja mi smo bili sretni sjediti kod naših nogu i u iti od vas te stvari. Mi smo radosni da smo vas vidjeli licem u lice, i mi emo vas od sada ra unati više nego ikada našim prijateljima i suradnicima u velikim stvarima religije.*

“I mi smo sretni da se vi sada vraćate svojim dalekim domovima, da ispričate priču o svemu što je bilo rečeno i učinjeno ovdje u ovom velikom Parlamentu, i da ćete vi tako dovesti Orijent u bliže odnose sa Zapadom, i pojasniti sklad koji postoji među svim religijama. Mi smo radosni zbog riječi koje su bile izgovorene od mudrih muškaraca i žena sa zapada, koji su došli i dali nam svoja zrnca zlata nakon ispiranja. Ono što sam rekao na početku ja ću ponoviti sada pri kraju ovog Parlamenta: Bilo je to najveće okupljanje u ime religije koje je ikada održano na licu zemlje.”

Vel. Jenkin Lloyd Jones je rekao:

“Ja vam nudim, gosti na rastanku, božji blagoslov koji dolazi iz duše koja je radosna da prepozna svoju srodnost sa svim zemljama i sa svim religijama; i kada odete, vi odlazite ostavljajući iza sebe u našim srcima ne samo više gostoljubive misli za vjere koje predstavljate, nego također tople i pune ljubavi veze koje vas vežu u uniju koja će biti naša radost i naš život zauvijek.”

Dr. Barrows (predsjedavajući) je rekao:

“Naše su nade bile više nego ostvarene. Osjećaj koji je nadahnuo ovaj Parlament održao nas je zajedno. Načela u skladu s kojima se je ovaj povjesni kongres nastavio bila su stavljena na ispit, pa čak i napeta s vremena na vrijeme, ali ona nikada nisu bila neprimjerena. Tolerancija, bratska naklonost, pouzdanje u međusobnu iskrenost, iskrena i gorljiva potraga za jedinstvom vjere, iskrena namjera svakoga da iznese svoju vlastitu vjeru bez kompromisa i bez neljubazne kritike—ta načela, zahvaljujući vašoj lojalnosti i hrabrosti, nisu bila nedostajala.

“Ljudi Azije i Evrope, mi smo se obradovali vašem dolasku, i postali smo mudrijima. Ja sam sretan da ste uživali našu gostoljubivost,” itd.

Zapažanja Predsjednika Bonneya bila su vrlo slična; i tada je, sa molitvom Židovskog rabina i blagoslovom od strane Rimokatoličkog Biskupa, veliki Parlament došao kraju; i pet se tisuća glasova ujedinilo u ponavljanju anđeoske poruke “Mir na Zemlji i dobra volja prema ljudima.”

Pogled

Ali ajme, po koju žrtvu načela, istine, i lojalnosti Bogu su gore navedene najave bile date svijetu; i to, isto tako, na samom pragu božanski predviđenog vremena nevolje kakve nije bilo otkako je naroda; nevolje koju svi misaoni ljudi počinju uviđati, i krizu i ishod čega se uvelike boje. I upravo taj strah privlači ovu heterogenu masu zajedno za uzajamnu zaštitu i suradnju. To je samo udar ljudske politike koja

pokušava umiriti strahove crkve vičući Mir! Mir! kada nema mira. (Jer. 6:14) Ovaj povik mira koji izlazi iz crkve pojedinačno je karakteriziran sa istom suludom zvonjavom neiskrenosti koja je izašla od nacija pojedinačno na velikoj proslavi u Kielu što smo zapazili u prethodnom poglavlju. Dok su civilne sile tako proglasile mir sa ogromnom grmljavinom topova, crkvene sile objavljuju ga sa velikim, odvažnim, hvalisavim kompromisom istine i pravednosti. Dolazi vrijeme kada će sam Gospodin govoriti mir nacijama (Zah. 9:10); ali to neće biti sve dok on ne objavi svoju prisutnost u vihoru revolucije i u oluji nevolje. (Nah. 1:3)

Gledano sa svog stanovišta, Parlament je bio proglašen veličanstvenim uspjehom, i nepromišljeni, uvijek začarani sa bukom i blještavilom šoua, odgovorili su, Amen! Oni bezumno zamišljaju da će cijeli nepreporođeni svijet biti okupljen u jednu univerzalnu vezu vjerskog jedinstva i bratstva, a ipak će i dalje misliti i postupati i tapkati u tami neznanja i praznovjerja i hoditi zlim putevima na koje je gore ukazano, baš kao što su uvijek činili, odbijajući “svjetlo spoznaje slave Božje na licu Isusa Krista,” koje je jedino pravo svjetlo. (2. Kor. 4:6; Ivan 1:9; 3:19) I Kršćani se raduju takvom izgledu, i pozdravljaju takav zamišljeni događaj kao najslavniji događaj u povijesti.

Međutim dok je opći dojam stvoren sa velikim Parlamentom bio da je to bio prvi korak, i onaj dugi, prema realizaciji anđeoske poruke kod Kristovog rođenja, o miru na zemlji i dobroj volji prema ljudima, ispravno gledano bila je to još jedna manifestacija nevjere Kršćanstva. Zaista, kao što kaže prorok, “jer će propasti mudrost njihovih mudraca, i sakriti se razboritost njihovih umnika.” (Iza. 29:14) I mi ih opet čujemo govoriti, “Udružite se, narodi, i bit ćete satrti;

poslušajte, sve vi zemlje daleke: opašite [vežite] se, i bit ćete satrte; opašite [vežite] se, i bit ćete satrte. Savjetujte se međusobno, i izjalovit će vam se; recite riječ [za Jedinstvo], i neće opstati.” (Iza. 8:9,10)

Mi ćemo s Psalmistom ponovno predložiti pitanje, “Zašto narodi smišljaju ispraznosti [Zašto viču Mir! Mir! Kada nema mira]? Svrstavaju se kraljevi zemaljski [civilni i crkveni], i vijećaju vladari protiv GOSPODINA i protiv njegova pomazanika, rekavši: Pokidajmo sveze njihove i odbacimo od sebe spone njihove.”

“Smijat će se onaj koji na nebu stoluje: Gospodin će ih podsmjehu izvrnuti. Tada će im on progovoriti u svome gnjevu i zbuniti ih u svojoj jarosti.” (Ps. 2:1-5)

Kada Božji izabrani narod—sada duhovni Izrael, poput drevnog Izraela u tijelu—napusti njegovu Riječ i njegovo vodstvo, i traži da se udruži sa nacijama koje ne poznaju Boga, i da stope božansku istinu sa svjetskim filozofijama, oni prave takve korake prema opasnosti koju uopće ne shvaćaju; i oni će učiniti dobro ako zapaze Božju odmazdu prema njegovom drevnom narodu, i uzmu to kao upozorenje.

Nekoliko veoma nepovoljnih rezultata Parlamenta jasno je vidljivo:

(1) To je uvelo u ionako nesređene umove Kršćana različite poganske filozofije, i to u njihovim najpovoljnijim aspektima. Kasnije smo saznali da se je jedan od delegata Parlamenta iz Indije—Gosp. Virchandi R. Gandhi, iz Bombaja, tajnik Jainističkog društva—vratio u Ameriku da propagira svoja gledišta, čineći Čikago svojim središtem. Mi citiramo sljedeći objavljeni opis njegovih namjera:

“Gosp. Gandhi nije došao praviti prozelite. Pravilo Jainističke

vjere to zabranjuje; nego on dolazi utemeljiti školu Orijentalne filozofije, čija će središta biti u Čikagu, sa podružnicama u Klivlendu, Wašingtonu, New Yorku, Ročesteru i drugim gradovima. On nije došao kao misionar da obrati Amerikance na bilo koji oblik Hinduizma. Prema njegovoj vlastitoj ideji, “prava ideja Hinduističkog obožavanja nije propagandizam, nego duh—univerzalni duh ljubavi, i moći, i odgovara realizaciji bratstva, ne bratstva samog čovjeka, nego svih živih stvari, koje je traženo po usnama svih nacija, ali koje je po praksi svijeta i dalje ignorirano.” Otprilike, to su zasadi njegovog kreda i platforma na kojoj on stoji, ne moleći Amerikance da mu se pridruže, nego spreman imati njihovu suradnju.”

Nesumnjivo je dojam koji je ostavljen u mislima mnogih taj da ne postoje religiozne izvjesnosti. Na takav je rezultat čak ukazao i jedan od delegata iz Sirije—Christophore Jibara, koji je rekao:

“Moja Braćo i Sestre u obožavanju Boga: Sve religije sada na ovom općem i vjerskom kongresu *su paralelne jedna drugoj u o ima cijelog svijeta*. Sve i jedna od tih religija ima podržavatelje koji uviđaju i daju prednost svojoj religiji ispred drugih, i oni bi mogli donijeti neke argumente ili razloge da uvjere druge u vrijednost i istinu njihovog vlastitog oblika religije. Iz takvih rasprava može doći promjena; *možda ak i sumnje o svim religijama*; ili pretpostavka da su sve od njih identične vjere. *I prema tome, vrednovanje svake religije može opasti ili porasti; može biti prouzrokovana sumnja protiv svih nadahnutih knjiga, ili se može desiti op e zanemarivanje, i da se nitko ne drži izvjesne religije*, i mnogi mogu u potpunosti zanemariti vjerske dužnosti, iz razloga nemira u njihovim srcima i mišljenja koje prevladava u jednom obliku religije, *baš kao što se doga a me u mnogim milijunima u Evropi i Americi. Prema tome, ja mislim da bi se trebalo odabrati odbor iz velikih religija, da istraži dogme i da napravi potpunu i savršenu usporedbu , odobravaju i onu pravu, i objavljuju i je narodu.*”

(2) Napravio je posebno prijateljstvo između “Babilona

velikog, majke bludnicama,” Rimske Crkve, i njenih mnogih kćeri, različitih Protestantskih sekti, koje veličaju svoju sramotu, i ponosni su na svoj ozloglašeni odnos.

(3) Napravljen je dugi korak, kojeg će drugi slijediti kao što je već odlučeno, prema pripadnosti, u nekom smislu, svih religija—prema još bližoj uniji crkve (nominalne) i svijeta. Bilo je javno obznanjeno od strane Predsjednika na posljednjoj sjednici Parlamenta da će “biti izdana objava bratstva da se promiče nastavak u svim dijelovima svijeta velikog djela u kojem je kongres 1893 bio angažiran.”

(4) Praktički se reklo poganima da ne postoji prava potreba za Kršćanskim misijama; da su sami Kršćani nesigurni u svoju religiju; da su njihove religije dovoljno dobre, ako ih iskreno slijede; i da Kršćanstvo, u najmanju ruku, može biti prihvaćeno sa velikom mjerom nevjerice. Razlog je čuđenja zapaziti kako su poganski predstavnici odmjerili nominalno Kršćanstvo; kako su jasno napravili razlike između Kršćanstva “tzv. Kršćanstva” i Kršćanstva Biblije; i kako su oštro često bili davani njihovi prijekori.

(5) Ometenom je Kršćanstvu bilo rečeno, Mir! Mir! kada nema mira, umjesto da je oglašena uzbuna, kao što kaže prorok (Joel 2:1): “Trubite trublju na Sionu i dignite uzbunu na mojoj svetoj gori;...jer dolazi dan GOSPODINOV, jer je blizu,” i pozivajući sve da se ponize pod moćnu ruku Božju.

(6) Bila je to očito mjera politike, porijeklo koje je u strahovima vođa Kršćanstva, kako razabiru približavanje nevolje ovog dana Gospodinovog; i pokret je imao svoj početak u rastrojenoj i zbunjenoj Prezbiterijanskoj crkvi. Ovaj povik Mir! Mir! usred oluje koja se diže podsjeća nas na

proročanstvo—“Jer kad budu govorili: “Mir i sigurnost,” doći će na njih iznenadna propast.” (1. Sol. 5:3)

Neka dijete Božje ne bude zavedeno sa Babilonskim lažnim predviđanjima. Samo u Bogu možemo pronaći sigurno utočište. (Ps. 91) Okupimo se svi još bliže oko Kristovog križa, koji je naša jedina nada. Neka univerzalno bratstvo krivih religija i otpadničkog Kršćanstva dokaže vrijednost tog odnosa; međutim neka bi smo priznali jedino bratstvo u Kristu—bratstvo svih koji se pouzdaju jedino u Krista za spasenje, kroz vjeru u njegovu dragocjenu krv. Drugi ljudi nisu djeca Božja, i neće biti sve dok mu ne dođu vjerom u Krista kao njihovog Otkupitelja, njihove zamjene. Oni su “djeca srdžbe,” kao što smo i mi bili prije nego smo došli u Krista (Efež. 2:3); i neki su “djeca Zloga,” čija djela rade. Kada je Bog osudio Adama i njegovo potomstvo na smrt, zbog grijeha, on ih više nije posjedovao kao sinove niti se tako ophodio s njima. I jedino kada ljudi dođu u Krista s vjerom u njegovu dragocjenu krv oni su ponovno vraćeni u taj blagoslovljeni odnos sa Bogom. Shodno tome, ako više nismo djeca gnjeva, nego nas Bog posjeduje kao svoje sinove kroz Krista, drugi ljudi, koji nisu tako priznati od Boga, nisu ni na koji način naša braća. Neka sva djeca svjetla budu budna i budu trezvena (1. Sol. 5:5,6); neka vojnici križa budu junaci za istinu, i neka ne primaju nikakvo drugo evanđelje, premda bilo objavljeno od anđela s neba (Gal. 1:8); i neka ne pregovaraju ni o kakvom savezu sa sa bilo kojom klasom osim posvećenih i vjernih sljedbenika “Janjeta Božjeg, koje odnosi grijeh svijeta.”

Dok je nominalna crkva tako spremna i željna za kompromis i da se ujedini sa svim poganskim religijama svijeta u veliku “*svjetsku religiju*” koja će održati sve njihove lažne doktrine i zle postupke, poslušajmo neka priznanja i

izjave činjenica od drugih koji nisu toliko zaneseni sa idejom o vjerskom jedinstvu, činjenica koje pokazuju žalosno stanje svijeta, ubitačne rezultate krivih religija, i krajnjeg beznađa što se tiče toga da će svijet ikada biti obraćen posredstvom crkve u njenom sadašnjem stanju. Sve dok crkva—ne lažna, nego prava crkva, čija su imena zapisana na nebu, lojalni i vjerni posvećeni začeti i vođeni duhom Božjim—ne bude bila obučena u silu s visine, sve dok ona ne dostigne njen potpuni razvoj i dok ne bude bila uzvišena s Kristom u Milenijskom Kraljevstvu, će ona biti u stanju ostvariti obraćenje svijeta k Bogu i pravednosti.

Iz broja the *Missionary Review*, od prije nekoliko godina, mi imamo sljedeće priznanje o neuspjehu crkve u djelu obraćenja svijeta:

“Jedna milijarda duša, dvije trećine ljudske rase—pogani, Muslimani—većina od njih tek treba vidjeti Bibliju ili čuti evanđeosku poruku. Toj milijardi, je sada poslano od crkvi Kršćanstva, manje od 10 000 Protestantskih misionara, uključeni i muškarci i žene. Tibet, gotovo sva središnja Azija, Afganistan, Belokistan, gotovo cijela Arabija, veliki dio Sudana, Abisinija i Filipinski otoci su bez misionara. Veliki dijelovi zapadne Kine i Istočnog i Srednjeg dijela Slobodne Države Kongo, veliki dijelovi Južne Amerike i mnogi od morskih otoka su gotovo ili potpuno prazni.”

Mali pamflet naslovljen sa, “Stoljeće Protestantskih Misija,” od Vel. James Johnston, F.S.S., daje sljedeće brojke, koje, kako je bilo primjećeno su “dovoljno strašne da naelektriziraju Kršćanstvo.” Važnost pamfleta je da je (1) Protestantizam dobio samo 3 000 000 obraćenika od poganstva tijekom zadnjih stotinu godina, dok se je broj pogana povećao tijekom tog razdoblja za najmanje 200 000 000. (2) Brz napredak

poganstva nije blagovremen zbog prirodnog porasta poganske populacije, nego zbog činjenice da se pristaše Brahme, Bude i Muhameda mogu hvaliti sa mnogobrojnim obraćenicima na njihova vjerovanja za razliku od Protestanstkih Kršćanskih crkava. Tako za svakog obraćenika na Kršćanstvo kojeg Hinduizam izgubi, on je dobio tisuću od aboridžinskih plemena Indije koje ono stalno upija. Budizam pravi značajan napredak među plemenima Sjevernih Kineskih kolonija—čak prateći Kineske emigrante i sadeći svoje neobične hramove na tlu Australije i Amerike. Ali najnevjerovatniji napredak od svih je postigao Islam. U izvjesnim dijelovima Afrike širi se s nevjerovatnom brzinom. Također, sa ništa manjom brzinom, u Indiji i Arhipelagu. To su činjenice koje se gospodin osjeća dužnim priznati, ali on nastoji ušutkati kriticizam potvrđujući da crkva još uvijek može ostvariti obraćenje svijeta. On pokušava ustanoviti da Protestantske crkve imaju dovoljno resursa, i u novcu i u ljudima, da promjene cijele aspekte zbivanja, i da evangeliziraju svijet; i *The Methodist Times*, citiran gore, izražava isto mišljenje, hvalisavo dodajući:

“Nitko ne treba biti zapanjen sa zastrašujućim činjenicama koje smo sada ukratko naveli...Bog je toliko dobro vodio pravac događaja tijekom posljednjih stotinu godina da smo mi *dobro opremljeni* da pobjedimo cijeli poganski svijet u ime Gospodina. Ono što smo učinili dokazuje ono što smo mogli učiniti da smo se bili opskrbili sa dvije *ljudske prijeko potrebe—odvažnija politika i obilje novca.*”

Drugi teoretičar kaže: “Da smo imali desetinu prihoda članova crkvi to bi nas opskrbilo dovoljno za svo evanđeosko djelo kod kuće i vani. Ili da smo imali, za djelo vani, desetinu njihovih godišnjih ušteđevina, nakon što bi bili poplaćani svi kućni troškovi, mi bi mogli staviti 12 000 misionara na polje

odjednom.” Da, novac je jedna stvar koja se smatra potrebnom. Ako bi nominalna crkva samo mogla dovesti do toga da ima dovoljno duha samo-odricanja da si osigura desetinu prihoda članova crkve, ili čak desetinu njihovih godišnjih ušteda, bilo bi po njima više nade za spasenje svijeta. Međutim to je jedno od najbeznadnijih obilježja varljive nade. Bila bi lakša stvar obratiti pogane na oblik Kršanstva nego pobjediti do te mjere duh svijeta u crkvama.

Ali ako bi se gornjih dvanaest tisuća misionara moglo staviti odjednom u strano polje, bi li oni bili mnogo uspješniji od njihove braće u ovoj favoriziranoj zemlji? Poslušajte relevantno priznanje dobro poznatog pokojnog Protestantskog svećenika, Vel. T. DeWitt Talmagea. On je rekao, kako je izvješteno u *The Christian Standard*:

“O, mi imamo veličanstvenu crkvenu mašineriju u ovoj zemlji; mi imamo šezdeset tisuća svećenika; mi imamo skupocjenu muziku; mi imamo velike nedjeljne škole; a ipak vam dajem zastrašujuću statistiku da su u posljednjih dvadeset i pet godina crkve u ovoj zemlji imale u prosjeku manje od dva obraćenja svake godine.

“Bilo je u prosjeku oko četiri ili pet smrti u crkvama. Koliko će brzo, tom brzinom, ovaj svijet biti doveden k Bogu? Mi dobijemo dvoje; izgubimo četvero. Vječni Bože! Što će biti od svega toga? Kažem vam jasno da dok tu i tamo pukovnija Kršćanskih vojnika napreduje, crkva ide unatrag u najvećem dijelu toliko do groznog Bull Run poraza.”

Prije nekog vremena Canon Taylor iz Engleske crkve raspravljao je o pitanju, Jesu li Kršćanske Misije Neuspjeh? i list se je čitao pred Kongresom Engleske Crkve. U njemu je on zauzeo poziciju da Islamska religija nije samo jednaka Kršćanstvu u nekim pogledima, nego da je daleko bolje prilagođena potrebama i kapacitetima mnogih ljudi u Aziji i

Africi; da se sa svojom sadašnjom stopom napretka Kršćanstvo ne može nadati da će ikada pokoriti poganstvo. Procjenjujući suvišak rođenja nad smrtima u Aziji i Africi kao 11 000 000 na godinu, i godišnji porast Kršćana kao 60 000, to bi uzelo misionarskim društvima 183 godine da dostignu jednogodišnji porast u poganskoj populaciji. On je rekao:

“Iznuditi od djece iz Nedjeljnih škola njihove skupljene novčiće, za navodni cilj obraćanja “jadnih pogana,” i potrošiti gotovo #12 000 godišnje na neuspješne misije u zemljama gdje nema pogana, meni se čini da je gotovo zločin; zločin dobivanja novca pod lažnim predstavljanjem.”

Dajući svoje mišljenje o uzroku misionarskih neuspjeha: da je to Sektarijanizam, zajedno s nedostatkom potpunog posvećenja djelu od strane misionara, koji nastoje živjeti kao prinčevi okruženi sa više nego Evropskom raskoši, Gosp. Taylor je ukazao Dr. Leggeu, misionaru od trideset i četiri godine staža, govoreći:

“On misli da mi nećemo uspjeti dobiti obraćenike toliko dugo dok se Kršćanstvo predstavlja zaraženo sa gorkim unutaršnjim neprijateljstvima Kršćanskih sekti, i povezano u mislima urođenika sa pijanstvom, rastrošnošću, i divovskim društvenim zlom uočljivim među Kršćanskim nacijama. Biskup Steere smatra da su dvije najveće prepreke upjehu bile svađe među samim misionarima, i sumparništvo društava.”

Međutim dok bi Canon Taylor i mnogi drugi čija su osjećanja bila izražena na velikom Parlamentu Religija ušutkali kritike govoreći nam da su poganske religije dovoljno dobre, i bolje prilagođene potrebama odgovarajućih zemalja nego bi to bilo Kršćanstvo, mi imamo drugačiji prijedlog od izvještaja pokojnog Biskupa Fostera, iz Metodističko Episkopalne crkve, koji je, nakon duže turneje po svijetu prije mnogo godina, dao sljedeću sliku žalosnog stanja svijeta u tami poganstva. On je rekao:

“Pozovi u pomoć sve slike siromaštva i propadanja koje si ikada

vidio na usamljenim mjestima krajnje bijede—one žalosne slučajeve koji bi te lovili sa užasom nakon što bi otišao od njih, ta prebivališta turobna od prljavštine i stravične mršavosti: utisni ih u jednu sliku, neolakšanu ni sa jednom sjenom ublažene tame ili obojenog svjetla; i dalje ne bi bilo jednako stvarnosti. Moraš staviti u nju sumoran izgled beznadnog lica; moraš uzeti iz nje svaku nadu, čak i aspiraciju. Upadljiva značajka poganstva je siromaštvo. Vi nikada niste vidjeli siromaštvo. To je riječ čije značenje vi ne znate. Ono što vi nazivate siromaštvom je bogatstvo, luksuz. Razmišljaj o tome ne kao o nečemu povremenom, ne kao u okolici, ne kao izuzetak na mjestima dublje bijede, nego kao o nečemu univerzalnom, kontinentalnom. Stavi u nju gladnu golotinju, bestijalnost; uzmi iz nje očekivanje nečeg boljeg od sutra; napuni Afriku s njom, napuni Aziju s njom; napuni viziju s muškarcima, ženama i djecom u mnoštvu koje je veće od dvadeset puta od stanovništva svih vaših velikih gradova, sela i ruralnih područja, dvadeset za svakoga u svim vašim državama i teritorijima—slika potom ne uspijeva dosegnuti realnost.

“Stavi sada u sliku moralno nijansiranje bez Boga, bez nade; razmišljaj o tim bijednim milijunima, kako žive poput zvijeri u ovom svijetu i očekuju ništa bolje od svijeta koji će doći. Stavi u sliku podsjećanje da su i oni bića s istom ljudskošću koju mi imamo, i uzmi u obzir da ne postoje srca među svim tim milijunima koja nemaju ljudske žudnje, i koja ne bi mogla biti pročišćena i oplemenjena; da su te zemlje, pod usudom takve nesreće, možda jednake, i mnoge od njih čak i nadilaze, zemlju u kojoj mi živimo, da imaju ono što im mi možemo dati. Naslikaj nebo bez zvijezda, objesi svoju sliku s noći, ogrni planine sa dugim, dalekosežnim vidicima mraka, objesi zavjese duboko preko svake obale i pejzaža, potamni svu prošlost, neka budućnost bude zamotana u dublju i još dublju noć, ispuni groznu tamu sa gladi, muškarce sa žalosnim licima i tugom gonjene žene i beznadnom djecom: to je poganski svijet—ljudi koje je drevni prorok vidio u viziji, koji “prebivaju u zemlji i sjeni smrti;” kojima svjetlo još nije došlo, koji još uvijek

prebivaju tamo, kroz dugu, dugu noć, čekajući i čekajući na jutro.

“Tisuće milijuna u zemlji i sjeni smrti; istoj zemlji gdje su njihovi očevi živjeli prije dvije tisuće i pet stotina godina, još uvijek čekaju, prolazeći kroz život u siromaštvu koje je toliko ekstremno da nisu u stanju pobrinuti se za njihove samo životinjske potrebe; milijuni od njih uzdržavaju se sa korijenjem i biljem i neizvjesnom opskrbom koju priroda, neopremljena s razumom, može dostaviti. Oni od njih koji žive pod oblicima vladavine i polu-civilizacije, koja na neki način, regulira imovinu i provodi industriju, nakon što su im njihovi tirani pokrali njihovu zaradu, ne mogu u prosjeku nabaviti za sebe i njihovu djecu tri centa na dan, ili njihov ekvivalent—nije dovoljno za uzdržavanje životinje; mnoštva njih nisu ni upola uhranjeni, ni upola obučeni, živeći u oborima i stajama koje nisu prikladne ni za svinje, bez pripreme nikoje vrste za njihove ljudske potrebe. Prizemljeni tiranijom brutalne sile sve dok svi prepoznatljivi tragovi ljudskosti nisu izbrisani s njih sem uspravnog oblika i neizbrisivih nijemih i slijepih čežnji, oni ne znaju za čime—to su pogani, muškarci i žene, naša braća i sestre.

“Okrutne i grozne sjene slike zamrznule bi nas, da nisu bile bačene u perspektivu, i da nisu sjaj i pozlata bačeni preko nje u mašti. Oni su u cijelosti skriveni sa našeg stajališta udobne ravnodušnosti. Oni su nam predaleko, mi smo se previše uzdigli sa našim užicima da bi smo ih vidjeli ili čak razmišljali o njima. Oni nam se ne pojavljuju u slici; i ako uopće razmišljamo o njima, to je u svjetlu, ne stvarnosti, nego obmanjujuće fantazije. Mi vidimo velike gradove i veličanstvenost Mikadoesa i Rajahsa, i pompu dvorova, i pohotnu ljepotu krajolika—sve njih preobražene sa maštom i varljivim odrazom kojeg su djela puta uložila u njih. Mi smo očarani s vizijom. Ako bi smo gledali dublje u pitanje domova ljudi, i njihovo vjersko stanje, ponovno bi smo bili privučeni velikim hramovima i raskošnim skicama putnika neke slikovite i pozivajuće domaće scene. Mi smo utješeni. Poganski svjet i nije u tako lošem stanju, na kraju krajeva, mi kažemo. Oni imaju svoju religiju; oni

imaju svoje užitke. To je rasterećujuća misao s kojom mi shvaćamo svijet. O, kakve li fatalne zablude! Prava slika leži u sjeni. Očajni, koji tapkaju, grešni milijuni, bez Boga i bez nade, bez krova nad glavom, podivljali, bez prijatelja, rođeni za nasljeđe mračne noći, i osuđeni da žive i umru u tami bez zvijezda—to se ne vidi. Oni su tamo, tapkajući u tim smrtnim sjenama, ispijeni i gladni i goli i beznadni, gotovo divlje zvijeri; oni nisu u malim brojevima, čučeci u pokrajnim putevima, i skrivajući se, kao nesretnici, od svojih bližnjih; nego su oni u milijunima, puneći sve te otmjeno oslikane krajeve, praveći gužvu na ulicama i avenijama njihovih veličanstvenih gradova, i užasavajući nas, ako bi ih samo mogli vidjeti, zbog njihovog mnoštva. Tamo su njihovi očevi živjeli i umrli bez nade. Tamo su oni mukom stvorili njihove očajne živote. Tamo su rođena njihova djeca na isto. Tamo, živeći ili umirući, nijedan čovjek se ne brine za njihove duše.

“To je nekršćanski svijet. On ima velike gradove, velike hramove, veličanstvene mauzoleje, nekoliko bogatih tirana koji su se zamotali u zlatnu opremu, ali bljesak njihovih svetišta i prijestolja pada na pozadinu mračne noći, u kojoj milijuni čuče u strahu i gladi i potrebi. Ja sam ih vidio, u njihovim jadnim domovima i đavolskim orgijama, od Bospora do Gangesa, u njihovim hramovima i na njihovim gozbama, kako čuče i kleče pred smrknutim idolima i kamenim likovima i majmunolikim bogovima; videći ih kako struje kroz ulice i uz uzvišene ceste; vidio sam njihova mračna, beznadna, gladna lica, i nikada se ta slika nije izbrisala iz mojeg sjećanja.

“Ja mislim da bi smo se trebali složiti da nema nade za čovjeka u nekršćanskom svijetu. Nema nam ništa za dati, niti zrake, niti mrvice. On visi kao jednolični uteg oko vrata rase, tonući sve dublje i dublje u noć, smrti. Sam njegov dah je zarazan. Njegov dodir je smrt. Njegova nas prisutnost užasava kao nekakva divovska sablast iz područja noći, koja strši i koja leprša kroz stoljeća i zamračuje sve vjekove.

“Ja ne postavljam pitanje oko toga da li ti bezbrojni milijuni mogu

biti spašeni u budućem svijetu. Ja ne tvrdim da će dati im evanđelje poboljšati njihove izgleda ili uopće povećati njihovu šansu u tom pravcu. Vjerovatno će mnogi od njih biti spašeni bez evanđelja isto tako kao i s njim. To pitanje nije dio problema o kojemu ja govorim—pogled na svijet—s kojim ja mislim pogled na vrijeme, ne na vječnost. Ako bi zastrašujuća misao mogla odjednom zauzeti moj um da cijeli svijet mora, iz nužnosti, biti zauvijek izgubljen, samo zbog toga što su pogani, ja im ne bi slao Evanđelje koje otkriva takvog Boga. Takva bi užasna misao sama zatvorila svaku nadu za svijet, i učinila bi samu vječnost tamnicom, bez razlike tko bi mogao biti spašen. Jer kako bi ijedno racionalno stvorenje moglo uživati čak i na nebu sa Bogom čija vladavina može dopustiti takvu mrlju srama i sramote, okrutnosti i nepravde? Uvjeriti ljude da postoji Bog na čelu svemira, koji, bez njihove krivnje, ili bilo koje šanse za bijegom, će osuditi mrtve, žive i one milijune koji će tek živjeti od poganstva, i u isto vrijeme pretvoriti zemlju u divovski užas, gdje grozne strahote neće dopustiti olakšanje, i ti si učinio zauvijek nemogućim da njega može obožavati itko osim đavola, i to oni zato što on postaje njihov glavni.”

Biskup je također spomenuo činjenicu da, dok je populacija svijeta procjenjena na 1,450,000,000, gotovo su 1,100,000,000 nekršćani; i da su mnogi (da, gotovo svi) od nominalnog Kršćanstva ili pogani ili antikršćani. Zatim s obzirom na neuspjeh crkve da obrati svijet u zadnjih osamnaest stoljeća, i beznadnost zadatka, on je pokušao ublažiti odgovornost crkve koju je ona preuzela sugerirajući da ti milijuni pogana moraju biti spašeni bez vjere u Krista. I usput oslobađajući Boga od odgovornosti za sadašnju tjeskobu među ljudima, on je rekao, “Bog čini najbolje što može sa moći koju ima.”

The Church Times je prije nekoliko godina objavio članak o Maorima, od kojeg su sljedeći izvadci vrlo sugestivni što se tiče uzroka neuspjeha crkve da prosvjetli svijet u bilo kojem znatnom stupnju. Pismo se je prvobitno bilo pojavilo u jednim

novinama u Novom Zelandu, i glasi:

“Vi ste objavili prije nekoliko dana izvještaj o tome što se dogodilo na sastanku o Maorima, sazvanom od Biskupa Kristove crkve. Ja sam bio prisutan na sastanku, i htio bih da ste mi dali priliku odgovoriti na jedno od pitanja koja nam je postavio Biskup, naime: Zašto je vatra Kršćanske vjere toliko slaba među Maorskim narodom u mojoj biskupiji? Ja ću vam reći što ja vjerujem da je razlog. Mi Maori *smo zbunjeni i smeteni* u našim umovima sa izvanrednim načinom na koji vi Evropljani tretirate vašu religiju. Čini se da nitko među vama nije siguran da li ona znači išta ili ništa. Kod nadmetanja ranih misionara mi smo zamjenili ono za što su nam oni rekli da je prava religija za onu naših praočeva, koju su oni nazvali lažnom. Mi smo prihvatili Knjigu koja sadrži povijest i propise “Prave Religije” kao da je zaista Riječ Božja koja je obvezujuća za nas, njegova stvorenja. Mi smo prinosili svakodnevno, ujutro i uvečer, obožavanje Stvoritelju u svakoj pagodi i selu kroz cijeli Novi Zeland. Mi smo držali sedmi dan svetim, suzdržavajući se od svake vrste posla iz poštovanja prema božanskoj zapovijedi, i iz istog smo razloga ukinuli ropstvo i poligamiju, premda smo čineći to u potpunosti dezorganizirali naš društveni sistem i sveli naše plemstvo na siromaštvo i nanijeli mnogo boli onima koji su bili prisiljeni razdvojiti neke od najosjetljivijih veza ljudskih odnosa. Baš kada smo počeli odgajati našu djecu da upoznaju i slušaju Boga koji se je očitovao kroz Isusa Krista, Evropljani su došli u velikim brojevima u ovu zemlju. Oni su posjetili naša sela i pokazali su se vrlo prijateljskima, ali mi smo zapazili da oni ne odaju isto poštovanje prema Bibliji kao što smo činili mi novaci. Rimokatolici su nam rekli da samo oni znaju ispravno tumačenje, i da ako im se ne pridružimo naše bi duše mogle biti izgubljene. Nakon njih su slijedili Baptisti, koji su ismijali naše predstavljanje naše djece Kristu u krštenju, i rekli nam da ako mi nismo bili uronjeni mi uopće nismo kršteni Kršćani. Zatim su došli Prezbiterijanci, koji su rekli da je ured Biskupa bio nebiblijski, i da podlažući se tome da budemo potvrđeni od Biskupa Selwyna da smo mi prošli kroz besmislenu ceremoniju. Na kraju su došla Plymouth Braća, koji su nam rekli da Krist nikada nije bio uspostavio vidljivu

crkvu ili službu uopće, nego da svatko treba biti svoj vlastiti svećenik i napraviti svoje vlastito vjersko učenje.

“Osim zbunjenosti u našim umovima prouzročene bezbožnim primjerom većine Evropljana, i suprotno učenju datom od svećenika religije, mi smo bili smeteni sa ponašanjem vlade, koja, dok izjavljuje da je vezana moralnim kodom koji je sadržan u Bibliji, ne oklijeva, kada smo mi postali slabi, prekršiti svečana obećanja koja su nam bila data kada smo bili brojniji i jači od Evropljana. Veliko je bilo naše iznenađenje kada je Parlament, sastavljen ne od neučenih, ljudi neplemenita roda, nego od Evropske gospode, i tobožnjih Kršćana, izbacio Biblije iz škola, i, dok usmjeravajući učitelje da marljivo poučavaju djecu Novog Zelanda svim vrstama spoznaje, su im rekli da ih nikako ne poučavaju o Kršćanskoj religiji, bilo što o Bogu i njegovim zakonima. Moj me poganski učitelj poučavao da se bojim Nevidljivih Sila i da ih poštujem, i moji su me roditelji poučavali da usklađujem svaki postupak mog života u poslušnosti Atuasuu, koji će me kazniti ako ga uvrijedim. Ali moja djeca nisu sada poučavana u školama ove Kršćanske zemlje da poštuju ijedno biće iznad policajca, ili da se boje bilo kojeg sudca njihovih postupaka iznad Vladinog Predstavnika.

“Mislim, da kada nam je Biskup Kristove crkve postavio drugi dan pitanje na koje sam već ukazao, da smo ga mogli s pravom pitati da nam najprije kaže zašto vatra vjere gori toliko slabo među njegovim narodom. Mi smo mogli citirati prikladne riječi iz te Knjige koju Engleski narod želi svatko za sebe za svoje pravilo života, i poštuju kao Riječ Živog Boga: Liječniče, izliječi sam sebe.”

“Moželi se neuke Maore kriviti za mlakost u službi Božjoj, čije postojanje kako su im rekli njegovi postavljeni svećenici nijedan čovjek u Kršćanstvu ne može potvrditi? Ja ponekada mislim, gospodine, da bi moja djeca imala bolju šansu razviti se u časne muškarce i žene, i da bi imala bolji izgled sreće kada dođe vrijeme za njih da uđu u nevidljivi svijet i sretnu njihovog Tvorca, da, sam poput prvog Maorskog kralja (Potatua), Ja odbio napraviti otvoreno ispovijedanje vaše religije, sve dok kao što je on rekao: “Shvatite

najprije među sobom što je zapravo religija.” Bolje je, ja mislim, stvarno vjerovanje u nevidljivi duhovni svijet koje je podržavalo moje pretke nego ono od ljudi načinjeno koje su Evropljani tražili da ga mi zamjenimo za njega.

Vaš, itd.

"TANGATA MAORI."

Sljedeći izvadak iz članka *North American Review* od Wong Chin Fooa, obrazovanog Kineza, koji je diplomirao na jednom od naših fakulteta u Novoj Engleskoj, daje slične sugestivne razloge za preferiranje religije njegovih očeva u odnosu na Kršćanstvo. Wong Chin Foo je rekao:

“Rođen i odgajan kao poganin, Ja sam učio i prakticirao njegov moralni i religiozni kod; i postupajući po tome ja sam bio koristan i sebi i mnogima drugima. Moja je savjest bila čista, i moje nade u budući život nisu bile zasjenjene sa zbunjjućom sumnjom. Ali, kada sam imao sedamnaest, bio sam premješten usred vaše upadljive Kršćanske civilizacije, i u tom upečatljivom razdoblju života Krćanstvo mi se predstavilo isprva pod svojim najprimamljivijim aspektima; ljubazni Kršćanski prijatelji postali su posebno zabrinuti za moju materijalnu i religioznu dobrobit, a ja sam bio samo previše voljan znati istinu. Zatim sam bio ubjeđen da posvetim svoj život stvari Kršćanskih misija. Ali prije ulaska u tu uzvišenu misiju, morao sam naučiti Kršćansku doktrinu koju ću poučavati, i ovdje na pragu ja sam bio smeten mnoštvom Kršćanskih sekti, od kojih svaka tvrdi da ima monopol na jedinim i uskim putem u nebo.

“Pogledao sam u Prezbiterijanizam samo da bih se povukao zgražajući se od vjerovanja u nemilosrdnog Boga koji je davno prije predodredio većinu bespomoćne ljudske rase na vječni pakao. Propovijedati takvo učenje inteligentnom poganskom svijetu ne samo da bi podiglo u njihovim umovima sumnje u moj zdravi um, ako ne vjeruju da lažem. Zatim sam uronio u Baptistička učenja, ali našao sam toliko mnogo sekti u njima različitih “školjaka,” koje ratuju oko osnovanosti pokretanja hladne vode te za metodu i način korištenja iste, da sam postao zgrožen sa takvom trivijalnošću; i pitanje o Gospodinovoj Večeri ili ne samo me je impresioniralo da su

neki bili vrlo škrti i isključivi sa njihovim komadićem kruha i vina, a drugi malo manje. Metodizam me je udario poput groma—i—munjevita religija—samo puno priče i buke. Možeš ga udariti, ili će on udariti tebe, poput grča—i tako si “doživio” religiju. Kongregacionalisti su me odvratili sa njihovom ukočenošću i samosvjesnom istinskom pobožnošću, i njihovom željom za jedino visokozvučnim udruženjima. Unitarizam čini se sumnja u sve, pa čak i u sebe. Brojne druge Protestantske sekte temeljene jedino na nekom novitetu ili eskcentričnosti—poput Kvekerizma—našao sam da nisu dostojne ozbiljnog proučavanja od strane jednog ne—Kršćanina. Ali u jednoj se stvari ova masa Protestantskih razdora srdačno slažu, a to je da su ujedinjeni u mržnji Katolicizma, starijeg oblika Kršćanstva. I Katolicizam je uzvratio sa interesom na to neprijateljstvo. Ono je nadmeno objavilo da je ono samo jedina prava crkva, izvan koje nema spasenja—za Protestante posebno; da je njegov glavni prelat bio osobni Božji predstavnik na zemlji; i da je on bio nepogrešiv. Tu je bilo vjersko jedinstvo, moć i autoritet sa osvetom. Ali, u refrenu, moji su me brižni Protestantski prijatelji zamolili da se ne dotičem Katolicizma, objavljujući da je bio gori od poganizma—sa čim se slažem; ali ista crta argumentacije me je također uvjerila da je Protestantizam stajao u istoj kategoriji. U stvari, što sam više proučavao Kršćanstvo u njegovim različitim fazama, i slušao kritiziranja jedne sekte o drugima, više mi se činilo da je to “mjed što zveči i cimbal što ječi.”

“Zovite nas poganima ako hoćete, Kinezi su vam ipak nadređeniji u društvenom upravljanju i društvenom uređenju. Među četiri stotine milijuna Kineza ima manje ubojstava i razbojstava u godini dana nego u Državi New York. Istina je, Kina podržava luksuznog monarha čiji se svaki hir mora zadovoljiti; ipak, ujedno, njegov je narod najlakše oporezovan u svijetu, imajući gotovo ništa za platiti osim zaoranog tla, riže i soli; i ipak ona nema niti jedan jedini dolar nacionalnog duga...

“Kršćani se stalno uznemiruju oko religije; oni grade velike crkve i izgovaraju duge molitve, no ipak postoji više zloće u susjedstvu jednog crkvenog područja od tisuću ljudi u New Yorku, nego među jednim milijunom pogana, koji nemaju ni crkve ni

propovijedi. Kršćani govore dugo i glasno o tome kako biti dobar i postupati darežljivo. Sve je u dobročinstvu a ne u bratstvu—“Tamo je psu kora i budi zahvalan!” I da li je prema tome ikakvo čudo da postoji više slomova srca i samoubojstava u jednoj državi New York nego u godini dana nego u cijeloj Kini?

“Razlika između poganina i Kršćanina je da poganin čini dobro zbog činjenja dobra. S Kršćaninom je slučaj, ono malo dobra što čini on čini za neposrednu čast i za buduću plaću; on posuđuje Gospodinu i želi složenu kamatu. U stvari, Kršćanin je dostojan nasljednik svojih vjerskih predaka. Pogani čine mnogo a kažu malo o njemu, Kršćanin čini malo dobra, ali kada čini on ga želi u novinama i na svom nadgrobnom spomeniku. Ljubi ljude zbog dobra koje oni čine tebi praktična je Kršćanska ideja, ne zbog dobra koje bi ti trebao činiti njima kao stvar ljudske dužnosti. Stoga Kršćani vole pogane; da, poganske posjede; i u omjeru s njima Kršćanska ljubav raste u jačini. Kada su Englezi željeli Kinesko zlato i trgovinu, oni su rekli da su željeli “otvoriti Kinu za njihove misionare.” I opijum je bio glavni, u stvari jedini, misionar kojeg su očekivali kad su bili prisiljeni otvoriti luke. I to neslavno uvođenje Kršćanstva među Kineze učinilo je mnogo štete, društvene, i moralne, u Kini, nego sve humanitarne agencije Kršćanstva mogu izlječiti u dvije stotine godina. *I na vas, Kršćane, i na vašu pohlepu za zlatom, mi svaljujemo krivnju rezultirajuću egizotičnošću; desetaka milijuna poštenih, korisnih muškaraca i žena poslanih time u preranu smrt nakon kratkog, jadnog života, pored fizičke i moralne klonulosti koja se podrazumjeva čak i kada nema preranog ubijanja! I ovo veliko nacionalno prokletstvo bilo je stavljeno na nas s vrhom Kršćanske bajunete. I vi se onda čudite zašto smo mi pogani? Jedina pozitivna stvar zbog koje su Kršćani ostavili dojam na poganstvo je da bi oni žrtvovali religiju, čast, načelo, kao što to i rade i život—za zlato. I oni licemjerno kažu jadnim poganima: “Vi morate spasiti vaše duše vjerujući kao što i mi činimo!...”*

“Činite drugima kao što bi ste željeli da oni čine vama,” ili “Ljubi svog bližnjeg kao samog sebe,” veliki je božanski zakon kojeg Kršćani i pogani podjednako drže, ali kojeg Kršćani

ignoriraju. To je ono što me drži poganinom! I ja iskreno pozivam Kršćane Amerike ka Konfuciju.”

O sljedećem sličnom slučaju se izvjestilo u štampi, o ženi iz Indije—Pundita Ramabai—koja je posjetila Boston prije nekoliko godina i pripremala se vratiti u Indiju kako bi učestvovala u poučavanju žena više kaste u Indiji. Nije joj bilo lako reći kojoj denominaciji Kršćana ona pripada. Reporter joj je postavio pitanje, i ona je odgovorila:

“Ja pripadam univerzalnoj Kristovoj crkvi. Ja susrećem dobre Baptiste, Metodiste, Episkopalce i Prezbiterijance, i svaki kaže nešto o Bibliji. Stoga čini mi se boljim ići tamo i naći najbolje što mogu. [Mudra odluka.] I tamo ja nalazim Krista Spasitelja svijeta, i njemu ja dajem svoje srce. Bila sam krštena kad sam bila u Engleskoj, i ja se družim sa svim Kršćanskim narodom koji mi to dozvoli. Ja ne izjavljujem da sam dio bilo koje posebne denominacije jer bih se željela vratiti u Indiju jednostavno kao Kršćanin. Meni se čini da Novi Zavjet, i posebno riječi našeg Spasitelja, su dovoljno razrađen kredo. Ja vjerujem kao što nam je Spasitelj rekao i njegova poruka došla kroz Ivana do nas, da je Bog duh, svjetlo i ljubav; da je on stvorio, osvjetljava i prožima svemir; da je Isus, Njegov Sin i Sluga, apostol naše vjere, bio poslan od njega da bude spasitelj i vođa njegove djece; da svi oni koji vjeruju u njega imaju pravo biti sinovima Božjim; i da je sveti duh naš vodič i utješitelj, veliki Božji dar kroz Krista; da postoji samo jedna Crkva, i da svi koji priznaju Isusa kao svog Spasitelja jesu članovi te Crkve. Ja vjerujem da će mi biti dano sve ono što je potrebno za moje spasenje, i Ja se gorljivo molim da mi Bog dodijeli milost da budem tražitelj i sljedbenik istine i vršitelj njegove volje. U Bostonu su mi rekli da sam Unitarijanka; Ja sam im rekla da nisam. Niti sam Trinitarijanac. Ja uopće ne razumijem te suvremene izmišljotine uopće. Ja sam jednostavno Kršćanin, i Novi Zavjet me poučava o mojoj novoj religiji.”

Japanski obraćenici na Kršćanstvo pokazali su sličan duh, njihov plemeniti pravac bio je i ozbiljan prijekor nominalnim

crkvama i njihovim učenjima i prekrasan komentar o moći Riječi Božje. O njihovim mišljenjima o učenjima svijeta Kršćanstva, i o njihovoj odlučnosti da se drže jedino Biblije, imamo sljedeći objavljeni izvještaj:

“Kada se je Japansko Carstvo naglo otvorilo Američkoj trgovini, Američke crkve bile su veoma revne za prozelitiziranje te zemlje na njihovih nekoliko vjerskih konfesija. Poslani misionari su utvrdili da bi njihova podjela mogla biti preprekom uspjehu, i složili su se da sakriju njihove razlike i da rade zajedno za same duše, jednostavno predstavljajući jednog Boga, i Krista kao razapetog za grešnike, sve dok ne zadobiju uporište. Prikrivanje je uspjelo toliko dobro da su se 1873, na inzistiranje domaćih odbora s obzirom na sektašku vršidbu, složili da su obraćenici dovoljno brojni da se opravda podjela plijena.

“Ali kada je prijevara bila pažljivo razotkrivena obraćenicima od poganstva, nastala je neočekivana poteškoća. Ti su se Japanski Kršćani okupili i sastavili peticiju, u kojoj su utvrdili radost i mir i pravednost koje su pronašli u Kristu Isusu, i prigovarajući s obzirom na podjele, suprotne Riječi i duhu Božjem, i pozivajući misionare, budući da su priznali takvo žalosno stanje stvari u svojoj zemlji, da se vrate u Ameriku i prepuste daljnju evangelizaciju Japana njima.

“Primjerci te peticije bili su prosljeđeni različitim Odborima koji su podržavali i kontrolirali misionare, i bili su poslani zastupnici da istraže tu stvar i podnesu izvještaj. Jedan od tih zastupnika, čije je pismo bilo objavljeno u *The Independent* (N. Y.), kaže da su tim umovima, netom izvedenima iz tame poganstva, “jednostavne radosti spasenja zasjenile sve druge bojazni,” i “da će trebati mnoge godine prije nego će ih se moći indoktrinirati finim nijansama razlika koje dijele svijet Kršćanstva.” Ipak, ovi čije su “bojazni” zasjenile “radosti spasenja” i koji su isključili ljubav Božju, ustrajali su u radu podjele. Božji duh, kao i uvijek, potaknuo je te poštene duše da se sastaju samo u Isusovo ime. Najsloženija stvar u radu

sektaškog misionara je “indoktrinirati obraćenika u fine razlike koje dijele svijet Kršćanstva.” Vrlo je mali broj pripadnika bilo koje sekte u Americi tako indoktriniran. Oni imaju predrasude i svladani su drugim bojaznima od stvarnih uvjerenja. Veoma mali procenat, ima bilo što poput inteligentne svijesti o vjerskim konfesijama i razlikama koje ih odvajaju od drugih sekti.”

Takva su osjećanja inteligentnih pogana, smetenih i zbunjenih sa krivim prikazivanjima božanskog karaktera i učenja. Ali mi se radujemo što znamo da, unatoč sukobu učenja i nekršćanskom vladanju mnoštva tobožnjih Kršćana, i od tzv. Kršćanskih nacija, svo Kršćansko misionarsko naprezanje među poganskim narodima nije bilo uzalud, nego da je tu i tamo sjeme božanske istine palo na dobra i poštena srca i donijelo plodove pravednosti i pravog Kršćanskog karaktera. Međutim zasluga za takve plodove ne može se pripisati vjerskim učenjima, nego Riječi i Duhu Božjem, unatoč zbunjenosti ljudskih kreda. Gospodin ukazuje na Staro Zavjetna i Novo Zavjetna Pisma kao na “dvojica mojih svjedoka” (Otkr. 11:3), i oni su vjerno donijeli svjedočanstvo svakoj naciji.

Da li će poganski religionisti imati ikakav stav da se povežu sa nominalnim Kršćanstvom, mi nemamo nikakve potvrdne pokazatelje. Baš naprotiv, njihovi predstavnici na Svjetskom Parlamentu Religija bili su impresionirani uglavnom sa ravnodušnošću Kršćanske religije prema njihovoj procjeni sebe samih; ali “sigurna proročka riječ” pokazuje veoma jasno da će različite Protestantske sekte formirati kooperativnu uniju ili federaciju, i da će se Katolicizam i Protestantizam povezati, s tim da nijedno neće izgubiti identitet. To su dva kraja crkvenih nebesa koja će se, kako se njihova zbunjenost povećava, saviti *kao svitak* (Iza. 34:4; Otkr. 6:14) za samozaštitu—kao različiti

i odvojeni svici, ali ipak u neposrednoj blizini jedno drugome.

Protestanti su se pokazali spremnima za ovaj željeni cilj da učine gotovo svaki kompromis, dok je Papinstvo zauzelo vrlo pomirljiv stav. Svaki inteligentan promatrač je svjestan tih činjenica; i svaki čitatelj povijesti zna poguban karakter tog velikog antikristovog sistema koji sada vidi, u velikoj zbunjenosti Protestantizma, svoju priliku za ponovno vraćanje moći. I, premda shvaćajući u sebi snagu moćniju od one podijeljenog Protestantizma, veliki se Papinski sistem također boji približavajuće krize, i stoga želi jako tjeskobno uniju Kršćanstva, Papinskog i Protestantskog, civilnog i vjerskog.

Sljedeći izvadak iz novina od istaknutog "Pavlinskog Oca," Waltera Elliota, iz New York citya, čitan na Kolumbijskom Katoličkom Kongresu 1893, pokazuje namjeru Rimske crkve da iskoristi sadašnju zbunjenost Protestantizma. On je rekao:

"Kolaps dogmatskog Protestantizma je naša prilika. Denominacije, i "kreda," i "škole," i "konfesije" raspadaju se na komadiće pred našim očima. Veliki su ih ljudi gradili, mali ih ljudi mogu srušiti. Ta nova nacija ne može a da ne gleda s prezirom institucije [Protestantske] teško udvostručujući svoj vlastiti kratki život, a ipak potpuno oronuo; ne može a da ne gleda sa strahopoštovanjem instituciju [Rimokatoličku Crkvu] čijim je životom velika republika je mogla proći njenu karijeru skoro bezbroj puta. Ja vam kažem da jakost nacionalne omladine mora biti zapanjena na svježinu višegodišnje [Rimokatoličke] religije, i mora ju naskoro pozdraviti kao božansku. Dogme starijeg Protestantizma blijede iz umova ljudi, ili bile odbačene."

Papa Leo XIII u enciklici, ponudio je Rimokatolicima nagradu da se mole za obraćenje Protestanata na Rimsku crkvu, nagrada je bilo oslobađanje na neko vrijeme od bolova čistilišta. Iz njegovog obraćanja Protestantima, koje sačinjava dio enciklike, mi citiramo sljedeće riječi:

“Sa gorećom ljubavi se sada okrećemo prema tim ljudima, koji su u novije doba pod utjecajem izvanrednih grčeva, zemaljskih i materijalnih, napustili krilo Rimske crkve. Zaboravivši protekle događaje, neka izdignu svoje duhove iznad ljudskih stvari, i, žedajući jedino za istinom i spasenjem, razmotre crkvu koju je utemeljio Isus Krist. Ako će tada usporediti njihove vlastite crkve sa ovom crkvom i uvidjeti do čega je došla prošla religija s njima, oni će spremno priznati da zaboravivši primitivne tradicije u nekoliko važnih točaka, plima i oseka različitosti učinila je da skliznu u nove stvari. I oni neće poreći da od istina koje su autori tog novog sustava stvari uzeli sa sobom kada su se odcjepili teško da je ostala ijedna izvjesna i autoritativna formula....

“Mi jako dobro znamo koliko je mnogo dugih i bolnih napora neophodno da se dovede poredak stvari kojeg bi smo mi željeli vidjeti obnovljenog, i neki mogu misliti možda da se mi previše nadamo, težeći za idealom kojeg bi se radije trebalo željeti nego očekivati. Ali mi polažemo svu našu nadu i pouzdanje na Isusa Krista, Spasitelja ljudske rase, imajući na umu velike stvari koje su bile ostvarene jednom po tzv. ludosti križa i njegovim propovijedanjem mudrom svijetu, koji je gledao na preneražene i smetene. Posebno molimo kneževe i vladare, u ime njihovog političkog predviđanja i brige za interese njihovih naroda, da odvažu jednako naše planove, i podrede ih njihovoj naklonosti i autoritetu. Gdje je samo dio plodova koje očekujemo pobrati, korist ne bi bila mala usred sadašnjeg brzog pada svih stvari, i kada se prevladavajućem nemiru pridružio strah od budućnosti.

“Posljednje stoljeće ostavilo je Evropu umornu od katastrofa i još uvijek drhteći od grčeva s kojima je bila potrešena. Ne bi li moglo stoljeće koje sada ide svom kraju ostaviti kao nasljeđe ljudskoj rasi nekoliko obećanja o slozi i nadi kao velikih prednosti ponuđenih s jedinstvom Kršćanske vjere?”

Da je trend Protestantizma prema Rimu ne može se poreći. To je bio pravi značaj istaknutog dijela datog Rimokatolicima u velikom Vjerskom Parlamentu; i izražena je tjeskobna

zabrinutost svih zainteresiranih za pokret Protestantske unije da osiguraju savez, ako ne uniju, sa Rimskom Crkvom. Jedna od tema u Prezbyterijanskom kretu koju se sada smatra odbojnom, i za koju je predložena izmjena, je ona koja se odnosi na Papinstvo kao Antikrista.

Sljedeće pismo Metodističkog svećenika o Kršćanskoj Uniji upućeno Kardinalu Gibbonu, snažno ukazuje na tu sklonost među Protestantima:

Taunton, Mass.

“Dragi Kardinale: Vi ste, bez sumnje upoznati sa i zainteresirani za činjenicu da postoji pokret među Protestantskim crkvama prema ponovnom okupljanju. Ako se takvo ponovno okupljanje dogodi, zašto ne bi uključivalo Rimokatoličku crkvu? Nema li Rimaska crkva neki temelj za predložiti na kojem bi svi mogli stajati? Nije li nam ona dala ustupke koji mogu biti privremeni, ako ona vjeruje da smo mi u krivu, sve dok ne naučimo Krista i njegove planove još savršenije?

“U jedno sam siguran, da osobno ja imam rastuću sklonost da se sve više i pažljivije zanimam za dobro svih grana Kršćanske crkve, i ja shvaćam da nisam sam u tome. Iskreno vaš,

Geo. W. King, Pastor Prve M.E. Crkve.”

Na to je Kardinal odgovorio kako slijedi:

Kardinalova rezidencija, Baltimore.

“Vel. Geo. W. King, Dragi Gospodine: U odgovoru na vašu molbu dopustite da kažem da su vaše težnje za ponovnim okupljanjem Kršćanstva dostojne sve hvale.

“To bi ponovno okupljanje bilo samo fragmentarno ako bi Katolička Crkva bila izuzeta. Bilo bi također nemoguće; jer unija ne može biti moguća bez čvrstog Biblijskog temelja, a on je pronađen u priznanju Petra i njegovog nasljednika kao vidljive glave crkve.

“Ne može biti stabilne vladavine bez glave, bilo u civilnom, vojnom ili crkvenom životu. Svaka Država mora imati svog upravitelja, i svaki grad mora imati svog gradonačelnika ili općinskog načelnika sa nekom titulom. Ako crkve svijeta traže

glavu, gdje će pronaći onu sa standardom autoriteta ili običajnim pravom izuzev Rimskog Biskupa?—ne u Canterburiju ili Konstantinopolu.

“Što se tiče uvjeta ponovnog okupljanja, oni će biti lakši nego se to obično misli. Katolička crkva drži do svih jasnih doktrina Protestantskih crkava, i priznanje Papinske pravne nadmoći olakšalo bi da ona prihvati druga učenja. Vi ste nam bliži nego što mislite. Mnoga su učenja pripisana crkvi koje ona odbacuje.

Vjerno vaš u Kristu, *J. Card. Gibbons.*”

Na to je bio poslan sljedeći odgovor, i suglasnošću gospode na objema stranama pisma su učinjena javnima u interesu željene unije.

“Dragi Kardinale: Vaš se je odgovor pročitao s mnogo zanimanja. Ne bi li bilo mudra i vrijedna stvar za Katoličku crkvu da iznese Protestantskim crkvama mogući temelj unije (opisujući stvar u dovoljno detalja) nešto nalik Chicago-Lambeth prijedlozima Episkopalne crkve? Ja znam koliko je mnogo Metodistička crkva, i zaista cijela Kršćanska crkva, krivo shvaćena od mnogih, i ja smatram više nego mogućim, neizbježnim, da i Katolička crkva slično bude krivo shvaćena i pogrešno procjenjena u mnogim stvarima. Ne može li Katolička crkva ispraviti ta kriva shvaćanja od strane Protestanata u najvećoj mjeri, i ne bi li to ubrzalo željeno ponovno sjedinjenje?

“Ja vjerujem da je sadašnje podijeljeno stanje Kršćanstva koje je puno bezumlja, stida i sramote, i nema ništa protiv središnjeg tijela pod izvjesnim uvjetima ograničenja ili zapreke.

Iskreno vaš, *Geo. W. King.*”

Osjećaji popularnog Young People's Society oko Kršćanskog nastojanja prema Rimskoj crkvi bili su vrlo jasno ukazani na njegovom godišnjem kongresu u Montrealu 1893. Među delegatima na kongresu bio je poznati Hindus iz Bombaya, Indija, Vel. Gosp. Karmarkar, obraćenik na

Protestantsko Kršćanstvo. U svojim zapažanjima pred Društvom on je naveo da je Rimokatolicizam bio preprekom za misionarsko djelo u Indiji. Izjava koja je naišla na vrlo očito neodobranje na kongresu: međutim kada su Francuske Rimokatoličke novine preuzele stvar i objavile što je Hindus rekao, komentirajući ljutito o njemu, i kao posljedica toga naknadni dio kongresa bio je ometan od strane gomile Rimokatolika, predsjedavajući službenik kongresa nastojao je umiriti njihovu srdžbu ustajući usred skupa i objavljujući da on i delegati nisu odgovorni za Gosp. Karmarkara, ostavljajući tako svog gosta samoga da se nosi sa teretom njihovog gnjeva, jer je tako hrabro svjedočio za istinu. Očigledno je da je Gosp. Karmarkar bio jedini Protestant na tom kongresu, jedini koji se nije niti bojao, niti slagao sa, niti obožavao zvijer. (Otkr. 20:4) Sljedeće su njegove riječi kako ih je izvjestio The American Sentinel, Kolovoz, 1893:

“Postoji izvanredna sličnost između Rimokatoličkog i Hinduističkog obožavanja. Rimokatolicizam je samo nova oznaka na starim posudama poganizma koje sadrže smrtonosni otrov idolopoklonstva. Često nas Hindusi pitaju, kada vide Rimokatoličko obožavanje, “Koja je razlika između Kršćanstva i Hinduizma? U Indiji ne samo da se moramo boriti sa sedmoglavom aždajom idolopoklonstva, nego također i sa hobotnicom Rimokatolicizma.”

Među nekoliko glasova podignutih protiv tog postupka Christian Endeavor Societya bile su sljedeće odluke koje su bile predstavljene na patriotskom sastanku građana Bostona, te jednoglasno usvojene od dvije tisuće ljudi:

“*Budu i da je*, na Christian Endeavor kongresu koji je sada u tijeku u Montrealu, Vel. S. V. Karmarkar jasno i istinito naveo prepreke za napredak Kršćanstva u Indiji, spominjući demoralizirajuće utjecaje Rimokatoličke crkve, time podižući neprijateljstvo Francuskih Rimokatolika, koji su nastojali spriječiti

slobodan govor na Protestantskom kongresu sa buntovničkim djelima; prema tome

“*Odlu ili smo*, da Mi, Protestantski građani Bostona, u potpunosti podupremo Vel. S. V. Karmarkara u hrabrom navođenju činjenica; i mi duboko žalimo da je grupa Kršćana nastojala smiriti Rimokatolike podizanjem glasa (na što se glasno pljeskalo), očito kritizirajući čovjeka Božjeg zbog govorenja istine.

“*Odlu ili smo*, Da kopije ovih rezolucija budu poslone dnevnim i patriotskim novinama, i proslijeđene Vel. S. V. Karmarkaru.”

Jedna druga popularna Protestantska institucija, Chautauqua Literary Circle, na jednom od svojih velikih godišnjih kongresa, poslala je sljedeću poruku sličnom skupu Rimokatolika, nedavno pokrenutom i smještenom na Jezeru Champlain. Poruka je bila jednoglasno usvojena i sa velikim oduševljenjem, i glasi ovako:

“Chautauqua šalje pozdrave i najbolje želje Katoličkoj Ljetnoj Školi.” U odgovoru Kancelar Vincent je primio sljedeće od Dr. Thomasa J. Conartya, poglavara Katoličke Ljetne Škole u Plattsburghu, Jezero Champlain: “Učenjaci Katoličke Ljetne Škole u Americi duboko su zahvalni za srdačne pozdrave iz Chautauque, i šaljemo najbolje želje Chautauqui, zauzvrat.”

Jedna druga grupa Protestanata, uglavnom onih koji podržavaju Škotsku Prezbiterijansku Crkvu, je vrlo zabrinuta za to što ova nacija (koja je, od početka svog postojanja odbacila učenje o božanskom pravu kraljeva, i koja nikada nije priznala pravo bilo kojem čovjeku da vlada kao “kralj po milosti Božjoj”) stavlja na sebe odjeću Kršćanskog ispovijedanja, međutim uvelike može osramotiti čast te ispovijedi. Jedan od glavnih ciljeva tog Nacionalnog Reformskog Pokreta, kako je nazvan, je da nametne na sve provedbu strogog držanja Nedjelje kao dana obožavanja. I u nadi da osiguraju svoje ciljeve većinom glasova naroda, oni su vrlo brižni da imaju njihov utjecaj nadopunjen sa Rimokatoličkim glasovima. Stoga

oni izražavaju svoju spremnost da naprave bilo kakve ustupke, čak i da prodaju svoju vjersku slobodu, kupljenu krvlju mučenika, da zadobiju suradnju Rimske Crkve. Čujte njihov prijedlog izražen preko glavnog organa denominacije, *The Christian Statesman*, koji glasi:

“Kada god su oni [Rimokatolička Crkva] spremni surađivati u pružanju otpora napretku političkog ateizma, mi ćemo će rado udružiti s njima.” I opet, “Mi možemo biti podvrgnuti nekim odbijanjima u našim prvim ponudama; jer još nije došlo vrijeme da Katolička crkva pristane udružiti se s drugim crkvama, kao takvim; ali došlo je vrijeme da se napravi višekratni napredak, i da se rado prihvati suradnju u bilo kojem obliku u kojem bi oni mogli biti spremni pokazati je. *To je jedna od potreba naše situacije.*” Vel. S. F. Scovel (Prezbiterijanac)

Isti je časopis također označio dužnost vlade Sjedinjenih Država kako slijedi: “Naš lijek za sve te loše utjecaje je da imamo vladu koja će jednostavno postaviti moralni zakon i priznati Božji autoritet iza njega, *i kazniti bilo koju religiju koja se ne bi podložila.*” Da, “*potreba situacije*” doista primorava religiozne sile Kršćanstva u naročite položaje, i ne zahtijeva vrlo instančano zapažanje za primjetiti okretanje kotača vjerskog napretka prema unatrag; niti da nagađa gdje će vjerska sloboda biti dovedena do naglog kraja.

U članku objavljenom u *The Century Magazine*, Episkopalni svećenik, Vel. F. H. Hopkins je rekao:

“U jednu stvar ja sam siguran: Ako je u vrijeme bilo kojeg od velikih razdvajanja među Kršćanima u prošlosti, stanje crkve bilo kao što je danas, i ako su misli i narav onih koji su postali separatisti tada bili isti kao oni njihovih predstavnika danas, nikakvo se razdvajanje uopće ne bi desilo. [Zaista istina!] Ova promjena na objema stranama je dokaz, meni, da Bog jedinstva i ljubavi, na svoj način i u svoje vrijeme, dovodi nas sve zajedno u njemu. [Međutim onima koji nisu opijeni sa duhom ili vinom

Babilona velikog (Otkr. 17:2) to je dokaz pada vitalne pobožnosti i ljubavi prema istini; i dokaz da je duh tog plemenitog pokreta, Velike Reformacije, mrtav.]”

Čujte nadalje, još trezvenije svjedočanstvo Arhiđakona Farrara. Po ostavci na svoj položaj kao urednika *The Review of the Churches*, on je dao ovu izuzetnu izjavu:

“Cijela stvar Reformacije nazaduje, i ako se otuđeni laici ne probude na vrijeme i izjave svoja prava kao sudionici sveopćeg svećenstva svih Kršćana, probudit će se prekasno, samo da bi se našli članovima crkve koja je postala naširoko papska u svemu osim imena.”

Dok vidimo da, u ovoj zemlji, nominalna crkva, i Papinska i Protestantska, traže zaštitu i suradnju države, da se različite sekte udružuju zajedno radi uzajamne suradnje i obrane, zanmerajući njihove doktrinarne razlike i naglašavajući ono oko čega se slažu, i da su svi zainteresirani za brže sklapanje unije pod bilo koju cijenu koja neće utjecati na njihov poredak, u Evropi je stvar ponešto obrnuta. Tamo civilne sile osjećaju njihovu nesigurnost i opasnost više, i shodno tome gledaju na crkvene sile kakvu bi im pomoć mogle pružiti. Ovdje čeznutljivo oko crkve gleda molećivo prema državi, dok tamo terorajuća prijestolja traže potporu od crkve.

Takvo je nesretno stanje tog velikog sistema koji je sada doveden na suđenje pred okupljeni svijet—tog sistema koji se ponosno naziva Kršćanskim svijetom (Kristovim Kraljevstvom), ali kojega se Krist brzo i snažno odriče, i veoma prikladno imenuje “Babilon.” Kako se pokazuje apsurdnim primjenjivati ime Kršćanski svijet na kraljevstva ovog svijeta! Da li proroci prikazuju bilo koje takvo stanje stvari u slavnom Božjem Kraljevstvu? Hoće li veliki Knez

Mira ići uokolo moleći narode da priznaju njegov autoritet i daju mu njegova prava—područja, bogatstva, ili od vlasti? Hoće li on prositi za mali dio od najsiromašnijeg seljaka ili se udvarati radi naklonosti dobrostojećih? Ili hoće li on uposliti svoje podanike da se trude i da ulože svoju umiruću snagu da podrže njegovo teturajuće prijestolje? Ma ne; sa dostojanstvom i autoritetom, kada dođe određeno vrijeme, on će sam uzeti svoju veliku moć i početi svoju slavnu vladavinu; i tko će spriječiti ili blokirati to?

Stoga imamo tu opće vezanje sadašnjih vlasti, i civilnih i crkvenih, i uzajamnu ovisnost jednog o drugome; i sa njima su vezani i interesi svih bogatih i utjecajnih—interesi kraljeva i careva i državnika i lordova i dama i tituliranih službenika i svećenika i biskupa, i svećenstva svih redova, velikih kapitalista, bankara, monopolističkih korporacija, itd., itd. Sadašnje stanje sukoba je samo sukobljavanje ideja i opće pripremanje za predstojeću krizu. Crkvene sile, na koje je u Svetom Pismu ukazano kao na sile nebesa (nominalne duhovne sile), približavaju se jedna drugoj, i zaista, “nebesa će se kao svitak saviti”; ali “dok su *kao trnje* [jer ne može biti miroljubive i ugodne povezanosti Protestanata koji ljube slobodu i tiranskog duha Papinstva] spleteni, i dok su pijani kao pijanci [opijeni s duhom svijeta, vinom Babilona], bit će proždrti kao suha strnjika.” (Nahum 1:10), u velikoj kataklizmi nevolje i anarhije prorečenoj u Riječi Božjoj kao uvođenje Milenijskog Kraljevstva.

* * *

Ne bi smo htjeli da nas se razumije kako uključujemo sve Kršćane kao “Babilonce.” Upravo suprotno. Kao što Gospodin prepoznaje neke u Babilonu kao istinite prema njemu i obraća

im se sada, govoreći—“Iziđite iz nje, *narode moj*” (Otkr. 18:4), tako bi smo trebali i mi; i mi se radujemo vjerovati da postoje tisuće danas koji se nisu poklonili Baalu naših dana—Mamoni, Ponosu i Ambiciji. Neki od tih su već poslušno “izišli iz nje,” a preostali su sada na ispitu po tom pitanju, prije nego pošasti budu izlivena na Babilon. Oni koji vole sebe, popularnost, svjetovno blagostanje, čast od ljudi više nego vole Gospodina, i koji štiju ljudske teorije i sisteme više nego Riječ Gospodnju, neće izaći sve dok Babilon ne padne i oni prođu kroz “veliku nevolju.” (Otkr. 7:9,14) Ali takvi neće biti smatrani dostojnima imati udjela u Kraljevstvu. (Usporedi Otkr. 2:26; 3:21; Mat. 10:37; Marko 8:34,35; Luka 14:26,27)

* * *

“Vrijeme nevolje se približava, žuri uvelike;

Čak i sada njeni valovi protežu se preko svijetom raširenog mora;
O kada se njeni valovi popnu do ponosnih planina,
Hoće li neodoljivi valovi pomesti i mene?

Ili užasom zahvaćen, ću tada otkriti

Čudesnu prisutnost kako stoji u slavi pored,
Gazeći po vodama! Emanuel—Životodavac,
S riječima ohrabrenja—“Ne plašite se—to sam ja.”

Da, ruka, jaka, no ipak nježna kao majčina,

Podići će me iz rastućih valova.

Sa mekim prijekorom, sa više ljubavi nego od brata:

O ti malovjerni! O zašto si posumnjao?”